

KATALOG ZBIORÓW

TOWARZYSTWA ZACHĘTY SZTUK PIĘKNYCH
W WARSZAWIE

WYDAWNICTWO TOWARZYSTWA ZACHĘTY SZTUK PIĘKNYCH
<http://rcin.org.pl>
1925

10/10/01

KATALOG
ZBIORÓW

TOWARZYSTWA ZACHĘTY SZTUK PIĘKNYCH
W WARSZAWIE

INSTYTUT
BADAŃ LITERACKICH PAN
BIBLIOTEKA
00-330 Warszawa, ul. Nowy Świat 72
Tel. 26-68-69

WYDAWNICTWO TOWARZYSTWA ZACHĘTY SZTUK PIĘKNYCH
1925

20.391

DRUK. M. GARASIŃSKI, WARSZAWA, BRACKA 20

<http://rcin.org.pl>

Towarzystwo Zachęty powstało jako jeden z czynników ogólnego prądu patriotycznego, który z większą niż kiedykolwiek mocą wybuchnął w epoce poprzedzającej powstanie 1863 roku; a czynnik ten łączył w sobie nastrój chwili, z przejawami, jakie uwydatniły się w dziedzinie sztuki, gdzie już od pierwszych lat drugiej połowy XIX wieku dawał się zauważyć charakterystyczny objaw wzmożonej produkcji artystycznej — sztuki piękne, a przeważnie malarstwo, nowego nabierały znaczenia, ogniskując w sobie refleks twórczości coraz liczniejszej plejady znakomitych talentów.

I, gdy poza granicami kraju torowali drogę polskiemu malarstwu Piotr Michałowski i Henryk Rodakowski, w kraju rozpoczynała się nader dodatnia praca u podstaw szeregu młodych uczni Piwarskiego, którzy szli w lud i w kraj rodzinny, aby z tej nietkniętej jeszcze skarbnicy czerpać skarby natchnienia.

Epoka ta daje obraz szybkiej krystalizacji malarstwa polskiego w dziełach mistrzów, którzy niebawem mieli zajaśnieć na wszechświatowej arenie. Rozszerza ono swe zadanie, sięga w głąb ducha narodowego i oddziaływa na szerokie kręgi społeczeństwa pierwiastkiem piękna.

Tow. Zachęty rozpoczyna swą działalność a, odpowiadając potrzebom chwili, staje się łącznikiem pomiędzy rozwijającą się sztuką polską a coraz bardziej uświadomionym ogółem.

Myśl gromadzenia zbiorów muzealnych sztuki polskiej genetycznie łączy się z chwilą zawiązania Tow. Zachęty. Konieczność posiadania Muzeum od początku zajmuje umysły założycieli, i wśród zadań instytucji w ustawie jej znajduje miejsce.

Zawiązaniem muzealnych zbiorów Zachęty było ofiarowanie świeżo założonemu Towarzystwu obrazu Józefa Simmlera „Zgon Barbary“. Zakupiony u autora przez grupę miłośników, z inicja-

tywy dwóch ówczesnych członków komitetu: Edwarda barona Rastawieckiego i Aleksandra Przeździeckiego, „Zgon Barbary“, otoczony nimbem sławy i silny wrażeniem, które wywarł, stał się kamieniem węgielnym mającego się wytworzyć Muzeum. Poszły następnie dary: Kazimierza Podhorskiego, Kazimierza Przyszychowskiego, Leopolda Burczak Abramowicza, który ofiarował kolekcję 14 obrazów, Adolfa Kurtza, Stanisława Kostrowickiego, Alfreda Schouppego, Romana Wierzchlejskiego, rodzin po zmarłych artystach, wreszcie samych artystów, którzy śpieszyli z ofiarowaniem autoportretów. Zbiór powstawał stopniowo, ale bardzo powoli, pomimo, że następujące po sobie komitety, w miarę możliwości, zakupywały do zbiorów wybitniejsze dzieła. Jak powoli gromadziły się zbiory, dowodzi tego fakt, że ich wykazy przez zgórą lat dwadzieścia od założenia Towarzystwa mogły być zamieszczane corocznie w sprawozdaniach (do 1883 włącznie).

W historii muzealnych zbiorów Zachęty, epokową datą było zakupienie „Grunwaldu“ Matejki za 25.000 rb. Obraz nabyto z inicjatywy ówczesnego prezesa D-ra Benniego z funduszu zebranego ze składek od grona miłośników. Z tego funduszu zakupiono jeszcze 23 dzieła innych artystów. Zespół tych dzieł nosi nazwę „Muzeum Sztuk Pięknych“ i obwarowany został zastrzeżeniem, że Towarzystwo nie może ani odstępować, ani oddawać tych dzieł w depozyt. Szybszy wzrost naszego muzeum datuje od chwili wybudowania przez Tow. własnego gmachu, oraz dzięki zapisowi ś. p. Ludwiki z Lindów Goreckiej, która zapisała specjalnie na muzeum dom graniczący z gmachem Zachęty. Odtąd napływają liczne dary całych kolekcji jak: L. Norblina, Bardzkiego, Blocha, hr. Czosnowskich, d-ra Hasewicza, Wiślickiego, Małachowskiej, d-ra Chełchowskiego, F. Gebethnera — dary pozostałych po zmarłych artystach rodzin: Siemiradzkiego, Maszyńskiego, Lessera, Simmlera, Czachórskiego i wielu innych.

W ostatnich latach również wzrastają fundusze, przeznaczone na zakup dzieł sztuki do Muzeum. Weszło w zwyczaj zakupywanie po śmierci artystów wydatniejszych ich dzieł — a także staranie, aby znakomitsi twórcy byli godnie reprezentowani. Muzeum posiada dzieła: Matejki, Siemiradzkiego, Brandta,

Chelmońskiego, obu Gierymskich, J. Kossaka, T. Rygiera, J. Malczewskiego, Falata, Wyczółkowskiego i prawie wszystkich współczesnych artystów.

W obecnej chwili pewną przeszkodą w rozwoju Muzeum Zachęty jest brak miejsca — trudno już wszystkie te dzieła pomieścić. Projektowana rozbudowa gmachu zaradzi złemu. W każdym razie Zbiory, w tym stanie, w jakim obecnie się znajdują, są niezwykle bogate i w zupełności odzwierciedlają dzieje naszej sztuki współczesnej i historyczny jej rozwój.

H. P.

SKRÓCENIA.

ol. = obraz olejny.

akw. = akwarela.

akwaf. = akwaforta.

temp. = tempera.

past. = pastel.

rys. = rysunek.

lit. = litografja.

autolit. = autolitografja.

rzeź. = rzeźba.

marm. = marmur.

ter. = terrakota.

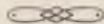
Zb. P. = depozyt w Zbiorach Państwowych w Warszawie.

Muz. Nar. = depozyt w Muzeum Narodowym w Warszawie.

Lubl. = depozyt w Muzeum Miejskiem w Lublinie.

UWAGA. Wymiary podane w centymetrach. Pierwszy wymiar oznacza wysokość, drugi wymiar szerokość.

SPIS DZIEŁ.

1. **Simmler Józef.** Zgon Barbary Radziwiłłówny. 200×229—
ol. Dar grona miłośników z pp. Aleksandrem hr. Przeź-
dzieckim, Edwardem bar. Rastawieckim na czele.
2. **Brandt Józef.** Chodkiewicz pod Chocimem. 190×335—
ol. Dar W. Zofji Rau.
3. **Chelmoński Józef.** Bociany. 137×195—ol.
4. **Pruszkowski Witold.** Madej. 139×112—ol. Dar Ludwika
Monkiewicza.
5. **Niewiadomy Autor.** Portret Marysienki. 35×28.—ol. Lubl.
6. **Malczewski Jacek.** Dwie głowy. 43×55—ol. Dar fun-
datorów Muzeum Sztuk Pięknych.
7. **Kostrzewski Franciszek.** Odpust na wsi. 85×127—ol.
8. **Szyndler Pantaleon.** Głowa starca. 92×71—ol.
9. **Pillati Henryk.** Szwedzi w Polsce. 97×109. Dar Leo-
polda Burczak Abramowicza.
10. **Dąbrowski Bonawentura.** Portret kupca Pelizzaro. 94×73
ol. Dar Franciszki Dąbrowskiej.
11. **Löffler Leopold.** Powrót z niewoli tureckiej. 66×86—ol.
12. **Budkowski Gustaw Daniel.** Wdowa. 109×84—ol. Dar
Kazimierza Podhorskiego.
13. **Breslauer Chrystjan.** Krajobraz. 71×91—ol.
14. **Suchodolski January.** Krajobraz. 68×92—ol. Lubl.
15. **Schouppé Alfred.** Dolina Kościeliska. 78×67—ol.
16. **Dunze.** Krajobraz Norweski. 65×90—ol. Lubl.
17. **Kapliński Leon.** Portret Seweryna Markiewicza uczestnika
powstania 1863 roku. 49×40—ol. Dar Adolfa Kurtza.
18. **Łoś Włodzimierz.** Kwestarz. 79×118—ol.

19. **Simmler Józef.** Pożegnanie Marji. 83×112—ol. Dar Leopolda Burczak Abramowicza.
20. **Simmler Józef.** Portret artystki Ziemińskiej (z Ciemskich). 121×85—ol. Dar Katarzyny Kozłowskiej.
21. **Van Dyck Antoni** (kopja). Portret konny Karola I króla angielskiego. 99×86—ol. Dar Adolfa Suligowskiego. Zb. P.
22. **Kaniewski Ksawery.** Portret Z. Rastawieckiej. 98×76—ol. Zapis baronowej Rastawieckiej.
23. **Schouppé Alfred.** Motyw z doliny Kościeliskiej. 78×114—ol. Dar autora.
24. **Skarbek Fryderyk.** Zaćmienie słońca. 93×134—ol. Dar rodziny autora. Zb. P.
25. **Kostrzewski Franciszek.** Syciarz. 51×43—ol. Dar Leopolda Burczak Abramowicza. Lubl.
26. **Breslauer Chrystjan.** Krajobraz. 45×34—ol.
27. **Marszewski Józef.** Krajobraz tatrzański. 28×37—ol. Dar Leopolda Burczak Abramowicza.
28. **Marszewski Józef.** Krajobraz tatrzański. 28×36—ol. Dar Leopolda Burczak Abramowicza.
29. **Zaleski Marcin.** Wnętrze katedry Ś-go Jana. 45×35—ol.
30. **Cieszkowski Henryk.** Pejzaż włoski. 43×60—ol.
31. **Gerson Wojciech.** Noc. 44×58—ol. Dar Leopolda Burczak Abramowicza.
32. **Koniuszko Wacław.** Pokątny doradca. 39×56—ol.
33. **Budkowski Gustaw Daniel.** Oświadczyzny. 108×85—ol. Dar Kazimierza Podhorskiego.
34. **Kotsis Aleksander.** Przy stępie. 64×54—ol.
35. **Niewiadomy autor.** Martwa natura. 121×101—ol. Dar Adolfa Suligowskiego. Zb. P.
36. **Gierymski Maksymiljan.** Wiosna (szkic). 74×120—ol.
37. **Beisch Herman.** Burza. (Sprzedany w r. 1906).
38. **Sidorowicz Zygmunt.** Poranek. 52×31—ol.
39. **Suchodolski January.** Krajobraz. 66×95—ol. Zb. P.
40. **Kolberg Antoni.** Głowa starca. 60×46—ol.
41. **Szermętowski Józef.** Krajobraz. 48×63—ol. Dar Leopolda Burczak Abramowicza.
42. **Gerson Wojciech.** Krajobraz. 58×47—ol. Dar Leopolda Burczak Abramowicza.

43. **Hadziewicz Rafał.** Ś-ty Piotr z Alkantary. 47×58—ol.
44. **Buchbinder Szymon.** Głowa mnicha. 53×43—ol. Dar Stanisława Kostrowickiego.
45. **Kostrzewski Franciszek.** Druciarz. 52×42—ol. Dar Leopolda Burczak Abramowicza. Lubl.
46. **Gryglewski Aleksander.** Krużganek biblioteki Jagiellońskiej. 56/46—ol.
47. **Szeremętowski Józef.** Gwiazda zaranna. 49×69—ol.
48. **Kossak Juljusz.** Widzenie po napadzie Tatarów w 1211 roku. 44×58—rys.
49. **Cegliński Juljan.** Dolina Strążyska. 47×60—rys.
50. **Lesser Aleks.** Bł. Wincenty Kadłubek. 82/44—kart. rys.
51. **Matejko Jan.** Bitwa pod Grunwaldem. 425×985—ol. Dar fundatorów Muzeum Sztuk Pięknych.
52. **Brodowski Józef.** Konie szlacheckie. 71×83—ol. Dar małżonków Łuszczewskich.
53. **Lipiński Hipolit.** Targ na Kleparzu. 36×93—ol.
54. **Suchodolski January.** Biwak w Hiszpanji. 76×90—ol. Dar Leopolda Burczak Abramowicza.
55. **Brandt Józef.** Zaloty. 40×80—ol.
56. **Bacciarelli (kopja).** Portret króla Stanisława Augusta. 95×72—ol. Lubl.
57. **Strzałecki Wandalin.** Obrona Trębowli. 55×114—ol. Dar Juljana Wieniawskiego. Lubl.
58. **Wolski Stanisław.** W cyrku. 67/56—akw.
59. **Kossak Juljusz.** Spotkanie Tuhaj-Beja z Chmielnickim. 61×98—akw.
60. **Sokołowski Zygmunt.** Wnętrze lasu—akw. Zb. P.
61. **Pillati Henryk.** Przy studni. 38×30—ol.
62. **Mirecki Kazimierz.** Na tarasie. 34×23—ol.
63. **Kamiński Aleksander.** Głowa starca. 52×42—ol.
64. **Loewy Edward.** Portret T. Jeża. 40×32—ol. Dar autora.
65. **Pillati Henryk.** Odpoczynek. 29×37—ol. Dar Leopolda Burczak Abramowicza.
66. **Mirecki Kazimierz.** Włoszka. 37×25—ol.
67. **Malecki Władysław.** Wnętrze Wystawy T. Zach. Sztuk Piękn. w gm. b. klaszt. Bernardynów. 32×32—ol.
68. **Karazin.** Krajobraz. 33×20—ol.

69. **Grottger Artur.** Kometa. 45×59—rys. kredką.
70. **Rybkowski Tadeusz.** W podróży. 38¹/₂×29—akw.
71. **Pillati Henryk.** Targ. 44×58—rys.
72. **Dylczyński Cyprjan.** Była Szkoła Sztuk Pięknych w Warszawie. 30×52—rys.
73. **Kossak Juljusz.** Wyprawa na wojaczkę. 43×35—akw.
74. **Ejsmond Franciszek.** Studjum. 48×41—ol.
75. **Kraszewski Józef Ignacy.** Rysunek ołówkiem. 20×31.
76. **Przyszychowski Kazimierz.** Ślepiec ukraiński. 47×41—ol. Dar autora.
77. **Lier A.** Krajobraz. 9×23—ol.
78. **Gumiński Władysław.** Akwarela (sepja). 24×30.
79. **Kapliński Leon.** Bułgar — akw.
80. **Norwid Cyprjan.** Kobieta Chananejska. 25×33—rys.
81. **Maszyński Juljan.** Zakrystja. 45¹/₂×36—ol.
82. **Simmler Józef.** Portret ojca Bernarda, przełożonego zakonu Kamedułów na Bielanach. 20×18—rys.
83. **Waldemar Władysław.** Wodospad. 25×18—ol.
84. **Suchodolski January.** Epizod z wojen kaukaskich. 75×106—ol. Zb. P.
85. **Suchodolski January.** Epizod z wojen kaukaskich. 75×103—ol. Zb. P.
86. **Pinko Hipolit.** Portret mężczyzny. 52×42—past.
87. **Greuze** (kopja). 66×55—ol. Zb. P.
88. **Cortazo.** Kopja z Luiniego. Salomea z głową Ś-go Jana. 41×58—ol. Zb. P.
89. **Suchodolski January.** Feldmarszałek Paskiewicz. 87×70—ol.
90. **Kaniewski Ksawery.** Portret Marii Jankowskiej. 75×56—ol.
91. **Veronese** (kopja). Portret wenejanki. 60×50—ol. Zb. P.
92. **Grabowski Wojciech.** Chłopiec pod figurą. 42×30—rysunek.
93. **Jasiński Ignacy.** Pogorzelcy. 32×24—rys.
94. **Schouppé Alfred.** „Kolbach”. 32×24—rys.
95. **Schouppé Alfred.** „Wodospad”. 20×30—rys.
96. **Schouppé Alfred.** „Łomnica”. 24×32—rys.

Zapis Marii Jankowskiej

Dar spadkobierców Gebelnera Feliksa

97. **Głowacki Józef.** Portret pułk. Paszyca. 42×33—ol.
98. **Grabowski Andrzej.** Portret Kurzawy. 35×28—ol.
99. **Młodnicki Kazimierz.** Studjum. 29×22—ilustr.
100. **Kapliński Leon.** Kozak Sadyka-Paszy. 29×22—rys.
101. **Malecki Władysław.** Krajobraz. 28×44—ol.
102. **Gerson Wojciech.** Kobziarz. 21×15—akw.
103. **Maszyński Juljan.** Studjum. 22×17—rys.
104. **Alchimowicz Kazimierz.** Dzieci pod lasem. 20×26—ol. Lubl.
105. **Murzynowski Antoni.** Najśw. Panna. 21×16—ol.
106. **Kwiatkowski Teofil.** Dawne pany. 13×10—akw.
107. **Gerson Wojciech.** U śmiertelnego łoża. 12×9¹/₂—akw.
108. **Gerson Wojciech.** Dzieci wychodzące ze szkoły. 13×25—akw.
109. **Szermętowski Józef.** Wiejski kościół. 15¹/₂×23—akw.
110. **Brzozowski Feliks.** Burza w górach. 29×39¹/₂—ol.
111. **Pillati Henryk.** Ułarczka z turkiem. 18×25—akw.
112. **Budkiewicz Konstanty.** Główka. 25×18—ol.
113. **Świeszewski Aleks.** Krajobraz morski. 14×25—ol.
114. **Burda Józef.** Węgierka. 22×19—rys.
115. **Gerson Wojciech.** Pieskowa skała. 20×29—akw.
116. **Półkowski Józef.** Na popasie. 25¹/₂×19¹/₂—akw.
117. **Maszyński Juljan.** Zakonnica—rys. 22×17.
118. **Gerson Wojciech.** Ostatnie pożegnanie. 12¹/₂×9¹/₂—akw.
119. **Biedroński Leon.** Główka. 17×13—ol.
120. **Kotsis Aleksander.** Studjum. 16×13—ol.
121. **Bakałowicz Władysław.** Studjum. 13×10—ol.
122. **Biedroński Leon.** Główka. 13×10—ol.
123. **Maleszewski Tytus.** Portret Grottgera. 13×10—ol.
124. **Gerson Wojciech.** Studjum kobiety. 13×10—ol.
125. **Heyman Stanisław.** Studjum mężczyzny. 13×11—ol.
126. **Pochwalski Kazimierz.** Główka 12×10—ol.
127. **Gramatyka Antoni.** Główka. 13×10—ol.
128. **Jasiński Ignacy.** Studjum. 13×10—ol.
129. **Sidorowicz Zygmunt.** Robotnik. 13×10—ol.
130. **Kicka Natalja.** Studjum. 13×10—ol.

131. **Gerson Wojciech.** Głowa malowana na marmurze (projekt na fryz). 14×11—ol.
132. **Streitt Franciszek.** Studjum. 13×10—ol.
133. **Pillati Ksawery.** Dziecko 13×10—ol.
134. **Pilecki Tytus.** Krajobraz wieczorny. 20×9—ol.
135. **Barański Wiktor.** Główka kobiety. 15×11¹/₂—rys.
136. **Gerson Wojciech.** Królowa Jadwiga. 12×9¹/₂—rys.
137. **Gerson Wojciech.** Scena z XV wieku. 9¹/₂×12—rys.
138. **Maszyński Juljan.** Główka. 18×16—rys.
139. **Piątkowski Henryk.** Główka. 11×10—ol.
140. **Alchimowicz Kazimierz.** Studjum. 13×11—ol.
141. **Stankiewicz Aleksander.** Główka. 13×10—ol.
142. **Andrzejkowiczówna Butowt Magdalena.** Główka. 19×15—ol.
143. **Pillati Henryk.** Rysunek. 15×10.
144. **Pillati Henryk.** Rysunek. 15×10.
145. **Szwojnicki Roman.** Głowa szlachcica. 13×10—ol.
146. **Brodowski Antoni.** Portret Ludwika Osińskiego. 88×72—ol.
147. **Andriolli M. E.** Ilustr. do „Marji“ Malczewskiego. 47×38.
148. „ Ilustracja do „Marji“ Malczewskiego. 48×37.
149. „ Ilustracja do „Marji“ Malczewskiego. 48×38.
150. „ Ilustracja do „Marji“ Malczewskiego. 47×37.
151. „ Ilustracja do „Marji“ Malczewskiego. 50×39.
152. „ Ilustracja do „Marji“ Malczewskiego. 50×39.
153. „ Ilustracja do „Marji“ Malczewskiego. 47×37.
154. „ Ilustracja do „Marji“ Malczewskiego. 47×38.
155. **Mirecki Kazimierz.** Studjum. 48×41—ol.
156. **Gerson Wojciech.** Ś-ta Rodzina. 54×41—ol.
157. **Kotsis Aleksander.** Studjum. 61×45—ol.
158. **Głębocki Adrjan.** Plagi rodu ludzkiego. 44×54—rys.
159. **Wisłocka Aniela.** Studjum. 54×42—rys. Zb. P.
160. **Grottger Artur.** Widok z Wenecji. 37×26—akw.
161. **Wisłocka Aniela.** Studjum. 54×42—rys. Zb. P.
162. **Miller Karol.** Włoch. 38×25—akw.
163. **Miller Karol.** Włoszka. 38×25—akw.
164. **Dukszyńska Emilja.** Studjum. 45×37—ol.

165. **Malecki Władysław.** Krajobraz. 25¹/₂×38¹/₂—ol.
166. **Stachowicz Michał.** Trzej królowie. 39×29—ol.
167. **Tegazzo Franciszek.** Ostatnia komunja. 34×18—rys.
168. **Michał Anioł** (kopja). Fragment z plafonu Kaplicy Sykstyńskiej Sybilla. 32¹/₂×21—akw. Zb. P.
169. **Brodowski Józef.** Dawne drogi. 18×37—ol.
170. **Jasiński Stanisław.** Scena rodzajowa. 22×39—ol.
171. **Römer Alfred.** W pracowni. 29×21—ol.
172. **Zaleski Marcin.** Wnętrze kościoła. 49×56—ol.
173. **Świeszewski Aleksander.** Krajobraz. 19×39—ol.
174. **Kozakiewicz Antoni.** Krajobraz. 16×32—ol.
175. **Malinowski Adam.** Krajobraz. 35¹/₂×28—ol. Lubl.
176. **Szwojnicki Roman.** Żyd. 25×20—ol.
177. **Bakałowicz Władysław.** Hr. Wilczek prosi Sobieskiego o odsiecz. 29×22—akw.
178. **Kozakiewicz Antoni.** Ostatni klucznik. 28×20—ol.
179. **Malinowski Adam.** Noc. 28×21—ol.
180. **Kwiatkowski Teofil.** Fantazja. 14×11—akw.
181. **Dukszyńska Emilja.** Murzynek. 26×22—ol.
182. **Wyczółkowski Leon.** Studjum. 25×22—ol.
183. **Jasiński Ignacy.** Studjum. 70×55—ol.
184. **Schouppé Alfred.** Z Karpat „Pyszna“ 64×55—ol.
185. **Schouppé Alfred.** Giewont. 63×54—ol.
186. **Gerson Wojciech.** Królowa Jadwiga na zamku Krakowskim. 51×64¹/₂—rysunek ołówkiem.
187. **Gryglewski Aleksander.** Wnętrze kościoła Marjackiego w Krakowie. 54×44—ol.
188. **Szolc Kazimierz.** Widok z Włoch. 33×59—ol.
189. **Brochocki Walery.** Krajobraz. 36×58—ol.
190. **Horowitz Leopold.** Cyganka. 74×57—ol.
191. **Buchbinder Józef.** Byk i krowa. 32×44—akwar.
192. **Brodowski Józef.** Krowy. 35×72—ol.
193. **Kostrzewski Franc.** Cyganka wróżąca. 58×47—ol.
194. **Moraczyński Ignacy.** Studjum. 59×46—ol.
195. **Pillati Henryk.** Handel końmi. 31×54—ol.
196. **Świeszewski Aleksand.** Nad wieczorem. 29×69—ol.
197. **Sidorowicz Zygmunt.** Poranek. 36×59—ol.

198. **Marszewski Józef.** Krowa. 46·66 — ol. Dar spadkobierców Feliksa Gebethnera.
199. **Gerson Wojciech.** Studjum. 54×40 — ol. Dar spadkobierców Feliksa Gebethnera.
200. **Malinowski Adam.** Głowa. 41×33 — ol. Dar spadkobierców Feliksa Gebethnera.
201. **Rudzki Aleksander.** Wesele. 36×45—akw. Dar spadkobierców Feliksa Gebethnera. Zb. P.
202. **Niewiadomy Autor.** „Szwaczka“. 60×48—pastel.
203. **Guido-Reni** (kopja). Beatrix Cenci. 61×49—ol. Zb. P.
204. **Ziemięcki Antoni.** Pogorzelcy. 55×70—ol. Lubl.
205. **Hempel.** Portret mężczyzny. 65×53—ol.
206. **Guido-Reni** (kopja). Beatrix Cenci. 60×48—ol. Lubl.
207. **Murillo** (kopja). Madonna. 50×40—ol. Zb. P.
208. **André.** Studjum. 46×37—ol. na blasze. Zb. P.
209. **Tycjan** (kopja). Studjum. 96×72—ol. Lubl.
210. **Murillo** (kopja). Madonna. 47½×39—ol. Zb. P.
211. **Niewiadomy Autor.** Ruiny klasztoru. 41×29 — ol.
212. **Niewiadomy Autor.** Krajobraz, 37×52—ol.
213. **Both.** Krajobraz. 33×46—ol. Zb. P.
214. **Niewiadomy Autor.** Krajobraz—ol.
215. **Berntheim.** Krajobraz. 50×40—oleodruk.
216. **Waliszewski Stanisław.** Autoportret. 48×38—ol. Dar Jana Polaczka. Zb. P.
217. **Breslauer Chrystjan.** Krajobraz. 42×31—ol. Lubl.
218. **Biernacka Aniela.** Studjum. 90×73—ol. Lubl.
219. **Ciągliński Jan.** Szkic. 41×34—ol.
220. **Badowski Adam.** Portret art. mal. Franciszka Ruśkiewicza. 62×52—ol. Dar Franciszka Ruśkiewicza.
221. **Niewiadomy autor.** Portret kobiety—ol.
222. **Hühne Wilhelm.** Autoportret — ol. Dar Augusta Maetze. Zb. P.
223. **Siemiradzki Henryk.** Rys. do obrazu „Jawnogrzeźnica“. 50×68.
224. **Niewiadomy autor.** Martwa natura. Dar pani Masłowskiej. Lubl.
225. **Murzynowski Antoni.** Założenie W-łu Sztuk P. przy Uniw. Warszawskim 1816. 130×241—karton.

226. **Jabłoński Ludwik.** Wzniesienie pomnika Zygmunтови III. 130×241—kart.
227. **Lesser Aleksander.** Poświęcenie drzwi do Katedry Gnieźnieńskiej r. 1116. 130×241—kart.
228. **Gerson Wojciech.** Karton na witraż—kart. 240×120.
229. **Lesser Aleksander.** Karton na witraż—rys.
230. **Lesser Aleksander.** Karton—Śmierć Wandy. 142×180.
231. **Hadziewicz Rafał.** Portet Anton. Brodowskiego. Dar Anastazji Hadziewiczowej. Lubl.
232. **Maszyński Jul.** Portret własny. 50×38—akw.
233. **Gerson Wojciech.** Portret własny. 57 × 46 — ol. Dar autora.
234. **Sztołcman Radosław.** Portret własny. 67×56—ol. Dar autora.
235. **Radziejowski Stanisław.** Portret F. Cichockiego. 65×50—ol. Dar Feliksa Cichockiego.
236. **Brodowski Antoni.** Portret własny. 61 × 53 — ol. Dar Młockiej.
237. **Szyndler Pantaleon.** Portret własny. 80·65—ol. Dar autora.
238. **Głębocki Adrjan.** Portret własny. 67 × 57 — ol. Dar autora.
239. **Perle Edmund.** Portret własny. 58×47—ol. Dar autora.
240. **Dukszyńska Emilja.** Portret własny. 71×52—ol. Dar autorki.
241. **Polkowski Józef.** Portret własny. 66×52—ol. Dar autora.
242. **Andrychewicz Zygmunt.** Portret własny. 69×54—ol.
243. **Mirecki Kazimierz.** Portret Brochockiego. 62×49—ol. Dar autora.
244. **Kokular Aleksander.** Autoportret. 81×63—ol.
245. **Miller Karol.** Portret Schouppego. 65×54—ol.
246. **Buchbinder Szymon.** Portret Malinowskiego. 60×45—ol.
247. **Rycerski Aleksander.** Portret własny. 59×49—ol. Dar Feliksa Rycerskiego.
248. **Damel Jan.** Portret własny. 78×65—ol.
249. **Trębacz Maurycy.** Portret L. Wrotnowskiego. 61×52—ol.
250. **Hadziewicz Rafał.** Portret własny. 52×44—ol. Dar wdowy po autorze, Anastazji Hadziewiczowej.

251. **Murzynowski Antoni.** Portret 6 malarzy: Fr. Tegazzo, Mateusza Zarzeckiego, W. Gersona, F. Sypniewskiego, Jul. Ceglińskiego i Józ. Simmlera. 66×51—ol.
252. **Łęski Tadeusz.** Portret Ig. Gierdziejewskiego. 40×31—ol. Dar Marcina Olszyńskiego.
253. **Wyczółkowski L.** Portret Kurzawy. 64×52—ol. Dar autora.
254. **Murzynowski Antoni.** Portret 3 malarzy: H. Pillatiego, J. Szermętowskiego, A. Murzynowskiego, oraz rzeźbiarza W. Święckiego. 60×44—ol.
255. **Miller Karol.** Portret własny. 61×44—ol. Dar autora.
256. **Lebrun Piotr.** Portret własny. 54×44—ol. Dar autora.
257. **Van-Dyk (kopja).** Głowa mężczyzny. 48×46—ol. Lubl.
258. **Stattler Korneli.** Portret własny. 54×42—ol. Dar autora.
259. **Ejsmond Fr.** Portret własny. 55×38—past. Dar autora.
260. **Murzynowski A.** Portret własny. 61×50—ol. Dar autora.
261. **Kanigowska Alfonsa.** Portret Alchimowicza. 51¹/₂×43—rys. kredką. Dar Kazimierza Alchimowicza.
262. **Pfanhauser Franciszek.** Portret własny. 45×37.—ol.
263. **Myszkowski Józef.** Portret własny, 40×32—ol. Dar Franciszka Ejsmonda.
264. **Kolberg Ant.** Portret H. Marconiego 45×37—rys. Dar autora
265. **Słupski Cyrjan.** Bratki. 28×22—ol. Dar autora. Zb. P.
266. **Słupski Cyrjan.** Róże. 29×22—ol. Dar autora. Zb. P.
267. **Gierymski Maksymiljan.** Jeździec. 31×24—ol.
268. Szytych z XVIII-go wieku. Widok Warszawy. 29×62.
269. **Sikorski Jan.** Portret bud. Golońskiego 99×77 — ol. Dar Władysława Rittendorfa.
270. **Axentowicz Teodor.** Oberek. 110×83—ol.
271. **Kaniewski Ksawery.** Portret własny. 105×80—ol.
272. **Mielnicki Franciszek.** Portret Simmlera. 115×90—ol.
273. **Dukszyńska Em.** Portret Al. Lessera. 97×75—ol. Dar autorki.
274. **Strzałecki Wand.** Portret własny. 85×61—ol. Dar autora.
275. **Mirecki Kaz.** Portret własny. 86×63—ol. Dar autora.
276. **Ziemięcki Antoni.** Portret własny. 91×74—ol. Dar autora.
277. **Löffler Leop.** Portret własny. 77×62—ol. Dar autora.
278. **Kurella Lud.** Portret własny. 78×65—ol. Dar autora.
279. **Maleszewski Tytus.** Portret A. Mioszowskiego. 74×57—ol. Dar autora.

280. **Lebrun Piotr.** Sprzedaż niewolnicy. 144×186—ol. Dar autora. Lubl.
281. **Suchodolski January.** Bitwa pod Raszynem. 135×185—ol. Dar Leopolda Burczak Abramowicza. Muzeum Nar.
282. **Gerson Wojciech.** Zabójstwo Przemysława. 152×228—ol.
283. **Maszyński Jul.** Gra o szatę. 155×193—ol. Dar autora.
284. **Górecki Tadeusz.** Ostatnia komunja. 162×194—ol. Dar Antoniego Wrotnowskiego i grona miłośników.
285. **Bezzuolli Giuseppe.** Venus z amorkami. 135×187—ol. Zapis Marji Jankowskiej. Zb. P.
286. **Lesser A.** Śmierć Wandy. 191×214—ol. Dar St. Lessera.
287. **Brodowski Antoni.** Edyp i Antygona. 274×189—ol. Dar Jana Pawła i Marji Łuszczewskich.
288. **Niewiadomy Autor.** Portret króla Jana III. 35×28—ol. Lubl.
289. **Simmler Józef.** Portret damy (pani Skwarcowowej). 95×78—ol. Dar Aleksandra Kraushara.
290. **Niewiad. Autor.** Herkules. 57×40—ol. Zb. P.
291. „ „ Scena rodzajowa. 39×46—ol. Zb. P.
292. „ „ Portret mężczyzny 65×48—ol. Zb. P.
293. „ „ Chrystus. 64×50—ol. Zb. P.
294. „ „ Krajobraz. 83×54—ol. Zb. P.
295. „ „ Ś-ty Jerzy. 37½×25—ol. Zb. P.
296. „ „ Ś-ty Paweł. 70×55—ol. Zb. P.
297. „ „ Wjazd Ossolińskiego do Rzymu. 69×220—ol. Dar p. Pietraszkiewiczowej. Lubl.
298. „ „ „Pustelnik“. 133 × 103—ol. Zapis Tekli Rapackiej. Zb. P.
299. **Łubieńska Marja z Łubieńskich.** Genjusz sztuki 255×133. Witraż.
300. **Kochanowski Ludwik.** Portret Domańskiej—płaskorzeźba marmurowa. Średnica 54 cm. Dar Marji z Gruszeckich Kalinowskiej.
301. **Brodzki Wiktor.** Biust Mianowskiego—marm. Wys. 74.
302. **Weloński Pius.** Gładjator — figura bronz. Wys. 194, podst. 60×70. Dar Włodzimierza Spasowicza.
303. **Laszczka Konstanty.** Zima — bronz. Wysok. 125 cm. Dar Adama hr. Krasińskiego.
304. **Olesiński Ant.** Biust F. Gebethnera—marm. Wys. 75 cm.

305. **Syrewicz Bol.** Biust Rastawieckiego—marm. wys. 65 cm.
306. **Syrewicz Bol.** Biust Karnickiego—marm., wys. 69 cm.
307. **Rygier Teodor.** Kopernik—bronz, podst. 40·35, wys. 66.
308. **Niewiadomy.** Płaskorzeźba staro-romańska gips.
309. **Pruszyński Andrzej.** Medaljon art. rzeź. Wład, Oleszczyńskiego—marm.
310. **Steinman Leopold.** Medaljon Mickiewicza—bronz.
311. **Rygier Teodor.** Medaljon Matejki—marm, średn. 54. Dar Jana Blocha.
312. **Święcki Wojciech.** Niemen i Wisła—płask. ter., śr. 46 cm.
313. **Marczewski Hipolit.** Książd Kordecki—bronz, podstawa 37×34, wysokość 100.
314. **Mularski.** Powrót z ziemi—terrakota. Wys. 82.
315. **Pyrowicz Ludwik.** Kopja z rzeźby Mularskiego: powrót z ziemi—ter.
316. **Kucharzewski Ludwik.** Ks. Falkowski—bronz, podstawa 29×28—wysokość 47.
317. **Łubieńska Jadwiga z Hausnerów.** Biust Teresiny — marm., wys. 55. Dar autorki.
318. **Gadomski Walery.** Biust Matejki—gips, wys. 74. Dar Józefa Orłowskiego.
319. **Pruszyński A.** Św. Sebastjan, bronz—podst. 32×26—w. 85.
320. **Oleszczyński Seweryn.** Portret mężczyzny—ol.
321. Rysunki i akwarele. Dar Ludwika Norblina.
322. Rysunki i akwarele. Dar Emilji Blochowej.
323. **Simmler Józef.** Studium rąk Zygmunta Augusta do obrazu „Zgon Barbary“. 22×27—ol.
324. **Niewiadomy Autor.** Dama—ol. Zb. P.
325. **Gierdziejowski Ignacy.** Szkic do Konrada. 35×25—ol.
326. **Masłowski Stanisław.** Kościół wiejski. 125¹/₂×71—akw.
327. **Ruszczyc Ferdynand.** Strumyk leśny. 110/159—ol. Dar fundatorów Muzeum Sztuk Pięknych.
328. **Lentz Stanisław.** Portret Aleksandra Jabłonowskiego. 132×104—ol. Dar fundatorów Muzeum Sztuk Pięknych.
329. **Trębicki Michał.** Widok ze Szwajcarji. 44×28—akw. Dar Marji Trębickiej. Lubl.
330. **Trębicki Michał.** Widok ze Szwajcarji. 44×28—akw. Dar Marji Trębickiej. Lubl.

331. **Pankiewicz Józef.** Wnętrze katedry w Chartres. Dar fundatorów Muzeum Sztuk Pięknych. 85×54—ol.
332. Rysunki i akwarele. Dar Emilji Blochowej.
333. **Piawski Jan Feliks.** Portret D-ra Jana Siostrzyńskiego—20×16—rys.
334. **Pawliszak Wacław.** Atak tatarów. 43×26—rys.
335. **Kotarbiński Wilhelm.** Chrystus wskrzeszający. 144×218 ol. Dar p. Emilji Blochowej. Zb. P.
336. **Gieryski Aleksander.** Wnętrze kościoła. 70×57—ol.
337. **Gieryski Aleksander.** Widok na Weronę. 40×100—ol.
338. **Gieryski Maxymiljan.** Polowanie w lesie. 26¹/₂×32—ol. Dar fundatorów Muzeum Sztuk Pięknych.
339. **Bilińska Anna.** Autoportret (niedokończony). 161×109—ol.
340. **Siemiradzki Henryk.** Dyrce Chrześcijańska, 262×535—ol. Dar wdowy po autorze.
341. Gobelin francuski z epoki Ludwika XV. Dar W. Zofji Rau. 303×347.
342. **Jasiński Ign.** Autoportret. 85×67—ol. Dar Celiny Jasińskiej.
343. **Jasiński Ignacy.** Portret Ewarysta Meyera, b. Prez. Dyr. T. Ziem. 96×73—ol. Dar Celiny Jasińskiej.
344. **Gieryski Aleksander.** W altanie. 147×137—ol. Dar fundatorów Muzeum Sztuk Pięknych.
345. **Fałat Juljan.** Przed polowaniem w Rytwianach. 50×149—ol. Dar fundatorów Muzeum Sztuk Pięknych.
346. **Chełmoński Józef.** Sprawa u wójta. 148×61—ol. Dar fundatorów Muz. Sztuk Pięknych.
347. **Chełmoński Józef.** Przed deszczem. 81×50—ol. Dar fundatorów Muz. Sztuk Pięknych.
348. **Chełmoński Józef.** Polowanie z chartami. 42×51—ol. Dar fundatorów Muz. Sztuk Pięknych.
349. **Puacz Józef.** Autoportret. 78×62—ol. Dar autora.
350. **Klejn Władysław.** Śmierć Tenczyńskiego, kopja z obrazu Matejki. 23×36—drzeworyt.
351. **Strzałecki Wandalin.** Portret art. rzeźb. Marczewskiego. 115×79—ol. Dar autora.
352. **Simmler Józef.** Portret Aleksandra Waszkowskiego. 120×60—ol. Dar Wojciecha Betleja.
353. **Gerson W.** Spoczynek. 196×141—ol. Dar rodziny autora.

354. **Alchimowicz Kazimierz.** Po bitwie. 31×180. Dar autora. Lubl.
355. Przypisywany **Jordaensowi** obraz „Król ucztuje”. 155×204—ol. Zb. P.
356. Szkoły holenderskiej. Kwiaty i owoce. 81×64—ol.
357. **Lepszy Edward.** Ofiara. 60×89—ol.
358. **Niewiadomego Autora.** Szkoły włoskiej. Umywanie nóg. 87×114—ol. Zb. P.
359. **Vernet Józef.** Burza. 102×136—ol. Zb. P.
360. **Niewiadomego Autora.** Szkoły weneckiej z XVIII w. 124×80—ol. Sława, wieńcząca Wenecję, jako protektorkę sztuk i nauk.
361. **Vernet Józef.** Pogoda. 102×136—ol. Zb. P.
362. **Sztencel Maurycy.** Autoportret. 65×61—ol. Dar autora.
363. **Pillati Henryk.** Turniej artystów. 82×113—ol. Dar fundatorów Muzeum Sztuk Pięknych.
364. **Pillati Henryk.** Rozejście się narodów. 82×114—ol. Dar fundatorów Muzeum Sztuk Pięknych.
365. **Kotsis Aleksander.** Zagroda. 50×78—ol. Dar bezimien.
366. **Niewiadomego Autora.** Diana i Faun. 123×162—ol. Dar Karoliny z Moychów Gostomskiej. Zb. P.
367. **Lebrun P.** Studium żyda. 91×75—ol. Dar M. Rotwanda.
368. **Kędzierski Apolonjusz.** Przesiewanie. 138×90—ol. Dar fundatorów Muzeum Sztuk Pięknych.
369. **Żmurko Franciszek.** Hetera. 88×97—ol. Dar fundatorów Muzeum Sztuk Pięknych.
370. **Piątkowski Henryk.** Portret Maksa Gierymskiego. 56×45—ol. Dar artysty.
371. **Pawliszak Wacław.** „Wyjazd pani Orzelskiej z Wilanowa”. 92×144—ol. Dar p. Henryka Gaya.
372. **Wyspiański Stanisław.** Ś-ty Franciszek. 183×46—pastel. Dar fundatorów Muzeum Sztuk Pięknych.
373. **Wyspiański Stanisław.** Portret żony. 64×48—pastel. Dar fundatorów Muzeum Sztuk Pięknych.
374. **Kamieński Antoni.** Niedokończony dzieło. 52×53—akwaf.
375. **Stanisławski Jan.** Brzegi Dniepru. 15×23—ol.
376. **Stanisławski Jan.** Canale Grande. 23×15—ol.

Dar Gustawa Zielińskiego

377. **Stanisławski Jan.** Bodiaki w szary dzień. 26×34—ol.
378. **Gierymski Maksymiljan.** Wyjazd. 34×56. Dar fundatorów Muzeum Sztuk Pięknych.
379. **Gierymski Aleksander.** Studjum głowy. 73×60. Dar fundatorów Muzeum Sztuk Pięknych.
380. **Giordano Lucca.** Umierający gladjator. 117×93. Dar Heleny Zahorskiej. Zb. P.
381. **Giordano Lucca.** Umierający gladjator. 118×84. Dar Heleny Zahorskiej. Zb. P.
382. **Zaleski Marcin.** Zamek Królewski w Warszawie. 52×80. Dar Henryka Konica.
383. **Zaleski Marcin.** Kościół Pijarski w Warszawie. 52×80. Dar Henryka Konica.
384. **Brandt Józef.** Wyjazd z Wilanowa. 186×326. Dar hr. Józefa Tyszkiewicza.
385. **Piątkowski Henryk.** Portret Mickiewicza. 143×94. Dar hr. Adama Orłowskiego.
386. **Wojtkiewicz Witold.** Bajka o rycerzu—pastel. 53×74. Dar Anieli Wojtkiewiczowej, matki autora.
387. **Rapacki Józef.** Zakątek w parku. 168×126—ol.
388. **Wyczółkowski Leon.** Storczyki. 71×61—pastel.
389. **Majeranowski Władysław.** Autoportret. 59×47 — ol. Z zapisu Honoraty Majeranowskiej.
390. **Majeranowski Władysław.** Portret Honoraty Majeranowskiej. 83×66—ol. Z zapisu Honoraty Majeranowskiej.
391. **Miller Karol.** Stopka Królowej Jadwigi. 65×49—ol. Zapis Julji z Czabanów Wiemanowej.
392. **Miller Karol.** Królowa Bona, opuszczająca kraj. 150×217 ol. Lubl. Zapis Julji z Czabanów Wiemanowej.
393. **Stabrowski Kazimierz.** Portret Stefana Dąbrowskiego. 65×47—rys. Dar Stefanowej Dąbrowskiej.
394. **Kotarbiński Wilhelm.** Samarytanie. 141×221—ol. Dar Emilji Blochowej. Zb. P.
395. **Simmler Józef.** Portret generałowej Aleksandry Zatlér. 94×72—ol. Z zapisu gen. Aleksandry Zatlér.
396. **Popowski Stefan.** Wieczór. 98×123—ol.
397. **Weiss Wojciech.** Portret matki. 63×47—ol.
398. **Lentz Stanisław.** Robotnicy. 114×72—ol.

399. **Dunikowski Ksawery.** Matka—bronz. 39×50. Dar fundatorów Muzeum Szt. Pięknych.
400. **Certowicz Tola.** Fragment—bronz. Dar autorki.
401. **Szymanowski Wacław.** „Macierzyństwo“ — wys. 67, bronz. Dar fundatorów Muzeum Sztuk Pięknych.
402. **Szymanowski Wacław.** Improwizacja Mickiewicza, wysok. 110, gips. Dar autora.
403. **Kryński Jan.** Portret Cyprjana Lachnickiego—płask. Dar autora.
404. **Jagmin Stanisław.** „Spętany“—gips, wys. 125 podstawa 60×80. Dar Tadeusza i Natalji Romockich.
405. **Godebski Cyprjan.** „Pokusa“ — marm., wys. 136, śred. podst. 74. Dar Leona Goldstanda.
406. **Niewiadomy Autor.** „Sokrates“—marm., wys. 55. Dar Leona Goldstanda.
407. **Breyer Tadeusz.** Głowa Ś-go Jana—ter.
408. **Marconi Leonard.** Biust poety Felicjana Faleńskiego — gips 67. Zapis Felicjana Faleńskiego.
409. **Niewiadomy Autor.** Obraz szkoły starożytnej — pejzaż. 46×57. Dar Janowej Masłowskiej. Zb. P.
410. **Niewiadomy Autor.** Obraz szkoły starożytnej. Dar Janowej Masłowskiej.
411. **Wildt Karol.** Zbiór rysunków i litografji. Dar Ryszarda Wildta.
412. Cztery akwarele, wykonane sposobem chińskim. Dar Piotra Boczkowskiego.
413. **Pankiewicz Józef.** 14 akwarfort.
414. **Wyczółkowski Leon.** Teka akwarfort.
415. **Augustynowicz Aleksander.** Portret J. Holewińskiego. 70×54 —akw. Dar autora.
416. **Gierymski Aleksander.** Wnętrze kościoła Ś-go Marka. 110×76—ol.
417. **Wyczółkowski Leon.** Autoportret. 96×87—pastel.
418. **Królikowski Dobieśl.** Autoportret. 63×42—ol.
419. **Brodowski A.** Portret Hartm. Petiscusa. 68×55—ol.
420. **Brodowski A.** Portret Marjanny Petiscus. 68×55—ol.
421. **Zarzecki Mateusz.** Portret Julj. Brunwey. 89×72—ol.
422. **Zarzecki Mateusz.** Portret Emilji Brunwey. 89×72—ol.

Dar K. Kołacz-
kowskiej 1-o-v
Brunwey.

423. **Simmler Józef.** Portret p. Jałowieckiej (l-o voto Antoniowej Włodkowskiej) 174×188—ol. Zapis teje.
424. **Gierymski Aleksander.** Głowa holenderki—gwasz. 31×24. Dar Zofji Grudzińskiej.
425. **Kamiński Antoni.** Nadzieja. 37×57—rys. Dar p. Henryka Juszkiewicza. Zb. P.
426. **Miller Karol.** Portret Teodora Rygiera. 95×66—ol. Dar autora.
427. **Simmler Józef.** Szkic portretowy. 121×90—ol.
428. **Simmler Józef.** Szkic portretowy. 98×80—ol.
429. **Simmler Józef.** Szkic do „Ukrzyżowania“ 90×74—ol.
430. **Czachórski Władysław.** Dama z kwiatami. 56×79—ol. Dar p. Jadwigi Czachórskiej, bratowej autora.
431. **Okuń Edward.** Główka kobieca. 40×33—ol.
432. **Chełmiński Jan.** Z chartami. 34×53—ol.
433. **Piątkowski Henryk.** Rozmowa. 34×24—ol.
434. **Streitt Franciszek.** Cyganka z dziećmi. 34×28—ol.
435. **Kurella Ludwik.** We włoskiem miasteczku. 37×61—ol.
436. **Kowalski-Wierusz Alfred.** Liścik. 33×24—ol.
437. **Malecki Władysław.** Krajobraz. 45×72—ol.
438. **Szerner Władysław.** W polu. 29×53—ol.
439. **Kozakiewicz Antoni.** Dzieci na łące. 56×85—ol.
440. **Kostrzewski Franciszek.** Pożar wsi. 58×99—ol.
441. **Wawrzeniecki Marjan.** Światowid. 152×60—ol. Dar p. Wiktora Magnusa.
442. **Mehoffer Józef.** Słońce majowe. 90×75—ol.
443. **Simmler Józef.** Artyści dramatu Warszawskiego. 1853 roku. 47×63—rys.
444. **Simmler Józef.** Artyści opery Warszawskiej. 1852 roku. 46×63—rys.
445. **Simmler Józef.** Artyści baletu Warszawskiego 1853 roku. 52×63—rys.
446. **Simmler Józef.** Portret skrzypka Nikodema Biernackiego. 84×66—ol.

Dar Józefów.
Simmlerowej

Dar M i l. hr. Czosnowskich

Dar Jadwigi z Simmlerów
Spießowej

447. **Różnych artystów**, paleta zbiorowa, ofiarowana byłemu vice-prezesowi Towarzystwa, Lucjanowi Wrotnowskiemu, przez artystów warszawskich za zorganizowanie wystawy polskiej w Berlinie. 80×108 — ol. Dar spadkobierców Lucjana Wrotnowskiego.
448. **Pstrokoński Stanisław**. Różowa wstążka. 195×59—ol.
449. **Michałowski Piotr**. Przejazdźka. 34×52—akwar.
450. **Kauzik Jan**, Czerkies. (Szamil). 204×104—ol. Z zapisu ś. p. Juljana Wieniawskiego.
451. **Podkowiński Władysław**. Autoportret—rysunek. 28×23. Dar matki artysty.
452. **Butrymowicz Edward**. Po maskaradzie. 100×120—ol.
453. **Madeyski Antoni**. Biust Matejki — terrakota.
454. **Fałat Juljan**. Głowa chłopca ze Żmudzi. 27×22—akw.
455. **Brandt Józef**. Czaty. 29×21—ol.
456. **Rybkowski Tadeusz**. Fragment jarmarku. 15×21—ol.
457. **Ajwazowskij Iwan**. Wybrzeże skaliste. 16×27—ol.
458. **Fałat Juljan**. Głowa kobieca. 46×37—akw.
459. **Masłowski Stanisław**. Bryczka. 32×41—ol.
460. **Teniers (kopja)**. W karczmie. 19×17—ol.
461. **Teniers (kopja)**. Grajkowie. 19×17—ol.
462. **Fałat Juljan**, Po polowaniu w Nieświeżu z cesarzem Wilhelmem II w r. 1886. 26×58—akw.
463. **Kossak Juliusz**. Družba. 44×36—akw.
464. **Mroczkowski Aleks**. Kometa. 43×80—ol. Zb. P.
465. **Rybkowski Tadeusz**. Popas. 52×95—ol.
466. **Kowalski Wierusz Alfred**. Wypadek w podróży. 55×100—ol.
467. **Niewiadomy Autor**. Pejzaż. 134×99—ol. Lubl.
468. **Huttary J**. Główka kobieca. 62×47—owal. past. Zb. P.
469. **Mroczkowski Aleksander**. W żniwa. Lubl.
470. Przypisywany **Marattiemu**. Trzej Królowie 28×35—ol. Lubl.
471. **Majeranowski Władysław**. Konrad Wallenrod. 62×77—ol. Z zapisu hr. Adeli Broel Platerowej.
472. **Bacciarelli (kopja)**. Stanisław August. 67×55 — ol. Z zapisu hr. Adeli Broel Platerowej. Zb. P.

473. **Pochwalski Kazimierz.** Z Zopfu. 35×45—ol.
474. **Tetmajer Włodzimierz.** W chacie. 47×38—ol.
475. **Kochanowski Roman.** Krajobraz. 58×46—ol.
476. **Wiśniewski Bronisław.** Główna. 39×29—ol.
477. **Wodziński Józef.** Pazik. 90×51—ol.
478. **Maleszewski Tytus.** Portret Grotgera. 74×58—ol.
479. **Wyspiański Stanisław.** Portret Honoraty Leszczyńskiej w roli Katarzyny w „Poskromieniu złoŃnicy“. 130×89—past.
480. **Lipiński Hipolit.** Rybak. 55×119—ol.
481. **Kossak Juljusz.** Powrót z zabawy. 26×51—akw.
482. **Gorski Konstanty.** Bajka. 87×117—rys.
483. **De Coninck.** Melodie matinalne. 45×29—ol. Lubl.
484. **Ostrowski Stanisław.** Olga Boznańska. 49—bronz.
485. **Bryniarski Stanisław.** Kruźganek klasztorny. 49×37—ol.
486. **Lesser Aleksander.** Ucieczka Leszka Białego. 49×54—ol. Z zapisu Augusty Bergson. Zb. P.
487. **Cieszkowski Henryk.** Zamek św. Anioła. 61×101—ol. Z zapisu Augusty Bergson.
488. **Wyczółkowski Leon.** Chrystus. 428×305—ol. Lubl.
489. **Siemiradzki Henryk.** Sąd Parysa. 100×227—ol.
490. **Siemiradzki Henryk.** Szkic do kurtyny teatru krakowskiego. 57×88—ol.
491. **Matejko Jan.** Ostatnie chwile Zygmunta Augusta. 116×147—ol.
492. **Ejmond Franciszek.** A. B. C. Pierwsza lekcja. 25×33—ol.
493. **Szyndler Pantaleon.** Ewa. 210×115—ol.
494. **Alchimowicz Kaz.** Najem robotników. 93×127—ol.
495. **Kotsis Aleksander.** Piskłeta. 60×75—ol.
496. **Fałat Juljan.** Polowanie w Nieświeżu (naganka) w r. 1891. 66×176—akw. i gwasz.
497. **Kowalski-Wierusz Alfred.** Przy kościele. 37×60—ol.
498. **Bieszczad Seweryn.** Targ w Monachjum. 19×26—ol.
499. **Brodzki Wiktor.** Kupidynek—marm. Wys. 120.
500. **Brandt Józef.** Kozak. 54×40—gwasz.
501. **Chełmoński Józef.** Ruczaj. 77×113. Dar Ludwiki Benniowej.

Z zapisu
A. Wiślickiego

Z Aug. Mała-
chowskiego

Z zapisu Ludwika Norblina

502. **Bartels Artur.** Partyjka. 66×92—rys. wypalony na drzewie. Lubl. Dar Ludwika Benniowej.
503. **Bartels Artur.** W karczmie 66×92 — rysunek wypalany na drzewie. Dar Ludwika Benniowej.
504. **Makowski Czesław.** Portret Leona Wyczółkowskiego—bronz, średn. 30.
505. **Tański Czesław.** Krajobraz. 18×23—akw.
506. **Polkowski Antoni.** Chrystus—rzeźba w drzewie.
507. **Trojanowski Wincenty.** Plakiety i medale (7)—bronz, średnice: 28, 12, 12, 7, 7, 5 i 5.
508. **Kowalewski Bronisław.** Stogi w zimie. 93×132—ol.
509. **Klass-Kazanowska Marja.** Zbiór kukurydzy. 29×46—ol. Dar Władysława Kazanowskiego.
510. **Grombecki Henryk.** Nędzarka. 50×38—ol.
511. **Niewiadomy Autor.** Wyścig. 40×30—ol. Zb. P.
512. „ „ Pejzaż. 24×31—ol. Zb. P.
513. „ „ Pejzaż. 50×39—ol. Zb. P.
514. „ „ Krajobraz morski. 33¹/₂×42—ol. Zb. P.
515. „ „ Nimfa i Fauny. 49×63—ol. na miedzi. Zb. P.
516. „ „ Narodziny. 32×39—ol.
517. „ „ Krowa. 22×29—ol. Zb. P.
518. „ „ Krowy. 27×32—ol.
519. „ „ Zamczysko. 15×20—ol.
520. **Van Baden.** Wnętrze. 75×110—ol. Zb. P.
521. **Niewiadomy Autor.** Głowa kobieca. 64×46—ol. Lubl.
522. „ „ Wyjazd na polowanie. 66×88—ol. Zb. P.
523. „ „ Ofiara Abrahama. 78×28 — ol. Zb. P.
524. „ „ Huzar. 40×30—ol. Zb. P.
525. „ „ Scena biblijna. 153×170—ol. Zb. P.
526. „ „ Narodziny. 28×22—ol. Zb. P.
527. „ „ W oberży. 230×173—ol. Zb. P.
528. „ „ Hołd Magów. 108×173—ol. Zb. P.
529. „ „ Kleopatra. 91×112—ol. Zb. P.
530. **Heyman Stanisław.** Autoportret. 73×59—ol. Dar syna art.

531. **Vernet** (kopja). Napoleon przy dziale. 108×130—ol.
532. **Maleszewski Tytus**. Portret męski z tabakierką. 74×57—owal. ol. Lubl.
533. **Tetmajer Włodzimierz**. Żniwa. 50×74—ol.
534. **Podkowiński Władysław**. Głowa męska. 29×24—rys. piórk.
535. **Biernacki Jan**. Biust doktora Karola Benniego—marm., wys. 67.
536. **Biernacki Jan**. Biust Bogum. Lindego marm., wys. 62.
537. **Kossak Juljusz**. Spłoszony koń. 22×28—akw.
538. **Gerson Wojciech**. Przy studni. 85×85—ol.
539. **Bilińska Anna**. Portret damy. 93×73—ol.
540. **Podkowiński Władysław**. Studjum blondynki. 65×59—olejny.
541. **Gierymski Maksymiljan**. Adjutant sztabowy z 1831 roku. 37×45—ol.
542. **Piechowski Wojciech**. Oczepiny. 65×95—ol.
543. **Wyczółkowski Leon**. Przy pianinie. 72×55—ol.
544. **Axentowicz Teodor**. Włoszka. 111×85—ol.
545. **Witkiewicz Stanisław**. Pogrzeb. 60×115—ol.
546. **Matejko Jan**. Łokietek, zrywający układ z Krzyżakami. 33×39—ol.
547. **Strzałecki Wandalin**. Sobieski i Marysienka. 68×49—ol.
548. **Brzozowski Feliks**. Krajobraz. 31×63—ol.
549. **Orłowski Aleksander**. Konie. 32×24—pastel.
550. **Moniuszko Jan**. Stanisław August w Petersburgu. 65×90—ol.
551. **Miller Karol**. Włoszka. 56×45—ol.
552. **Trojanowski Wincenty**. Lutnista. 46×11—ol.
553. **Axentowicz Teodor**. Szałas. 19×14—ol.
554. **Rosen Jan**. W polu. 14×12—ol.
555. **Łoś Włodzimierz**. Jeździec i luzak. 20×15—ol.
556. **Podkowiński Władysław**. Portret Czesława Jankowskiego. 130×97—ol. Dar Czesława Jankowskiego.
557. **Protaszewicz Ignacy**. Karykatura pianisty Szustra. 38×45—pastel. Dar p. Pieńkowskiej.
558. **Małachowski Jan**. Pejzaż górski. 20×25—akw.

Zapis D-ra
Chelchowskiego

Zapis Artura
Bardzkiego

559. **Małachowski Jan.** Świder. 12×17—ol.
560. **Weyssenhoff Henryk.** Wiosna 47 $\frac{1}{2}$ ×78—ol.
561. **Krzyżanowski Konrad.** Portret żony autora, 115×125—ol.
562. **Łopieński Ignacy.** Tablica dr. Benniego. 50×69—bronz.
563. **Makowski Czesław.** Medaljon L. Kronenberga. 30 —
bronz. Dar autora,
564. **Godebski Cyprjan.** Mickiewicz. 100—bronz.
565. **Brodzki Wiktor.** Psyche z gołąbkim. 205—bronz.
566. **Łopieński Ignacy.** Matejko. 27×18 $\frac{1}{2}$ —akwaf.
567. **Pruszyński Andrzej.** Kraszewski. 26—medal. bronz.
568. **Kozakiewicz Antoni.** Studium głowy—ol.
569. **Makowski Czesław.** W. Wankie. Plakieta. 15×18—bronz.
570. **Głębocki Adrjan.** Św. Wojciech. 60×46—rys.
571. **Gumowski Jan.** Grupa portretowa pracowników Zachęty.
45×65—rys. Dar autora.
572. **Marszałkiewicz Stanisław.** Portret nieznanego wojskowe-
go—miniatura na kości słon. 11 $\frac{1}{2}$ ×9 $\frac{1}{2}$ oraz sześć mniej-
szych miniatur autorów nieznanych. Zapis O. de Vilde.
573. **Niewiadomy Autor.** Portrecik Ks. Poniatowskiego. Dar
Wł. Sulickiego.
574. **Wyczółkowski Leon.** Teka Gdańska. Autolitogr.
575. **Orłowski Aleksander.** Album szkiców 16×10. Dar Henr.
Slizienia.
576. **Sztychów dziewięć.** Dar Stan. Leszczyńskiego.
577. **Klein Władysław.** Drzeworytów siedemdziesiąt.
578. **Trojanowski Wincenty.** Zbiór medali i plakieta. Sztuk 29.
579. **Wojniakowski Kazimierz.** Autoportret. 46×37—ol.
580. **Kamiński Antoni.** „Piątek u dr. Benniego“.
82×140—rys.
581. **Plakieta bronzowa.** Darowana przez artystów
v. Prezesowi dr. Benniemu. 32×68.
582. **Madejski Antoni.** Mickiewicz. Plakieta barwny, śr. 17.
583. **Kamiński Antoni.** Morga Paryska—akwaf.
584. **Kamiński Antoni.** Most Św. Ludwika—akwaf.
585. **Jasiński Feliks.** Pragnienie. Podł. Meissonier'a—akwaf.
36×45. Dar St. Szucha.
586. **Zaremski Marjan.** Dwa rysunki.
587. **Wyczółkowski Leon.** Teka Lublin—autolitogr.

Dar Ka-
rolowej
Bennio-
wej

588. **Horowitz Leopold.** Autoportret—ol. 90×60. Dar rodziny artysty.
589. **Makowski Czesław.** Roman Dmowski—medal 5—bronz.
590. **Wyczółkowski Leon.** Teka. Autolitografia.
591. **Błocki Włodzim.** Fragment z Rudawy. 13¹/₂×16. Akw.
592. **Herman Juljan.** Autoportret. 25×22—pastel.
593. **Szyller Stefan.** Projekt gmachu Zachęty. 48×74—akw.
594. **Kryński Jan.** Portret Leopoldyny Lachnickiej. 9¹/₂×10¹/₂. Medal bronz. na marmurowej płycie. Dar autora.
595. **Stattler Henryk.** Niewinność. 68—marm.
596. **Rygier Teodor.** Wiktoryna Bakałowiczowa artystka dram. marm. 64.
597. **Rygier Teodor.** Jul. Kossak. 62—bronz.
598. **Ziomek Teodor.** Młyn. 100×124—ol.
599. **Oleszczyński Antoni.** Kopernik. Sztuch. 36×27.
600. **Niewiadomy Autor.** Chrystus przed Piłatem. 42×52.
601. **Casanowa.** Byk otoczony psami. 50×70—sztych. Zb. P.
602. **Allori Christ (kop.).** Judyta z głową Holofornesa. 114×143—ol. Zapis Marji Jankowskiej. Zb. P.
603. **Makowski Czesław.** Kardynał Kakowski—medal 5 bronz.
604. **Makowski Czesław.** Ks. Zdz. Lubomirski—medal 5 bronz.
605. **Makowski Czesław.** Prof. Brudziński—medal 5 bronz.
606. **Makowski Czesław.** Józef Piłsudski—medal 5 bronz.
607. **Brodzki Wiktor.** Margr. Wielopolski—75 marm. Zapis Hortensji Lewentalowej.
608. **Brodzki Wiktor.** Adam Mickiewicz — 73 marm. Zapis Hortensji Lewentalowej.
609. **Weysenhoff Henryk.** Spleen. 35·53¹/₂—szkic ol.
610. **Rembowski Jan.** Portret matki artysty. 35×25 — akw. Dar rodziny artysty.
611. **Podkowiński Władysław.** W miasteczku. 45×52. Zapis d-ra Ludwika Brühla.
612. **Aras (uszkodzony)** z XVII wieku—243×466. Dar ks. N. N.
613. **Dylczyński Cyprian.** Kazimierz Wielki zarządza budowę ratusza. 1.31×2.45—karton.
614. **Rembowski Jan.** Lato. 98×67—ol.
615. **Rembowski Jan.** Zima. 98×67—ol.
616. **Wankie Władysław.** Burza idzie. 46×76—ol.

617. **Skoczylas Władysław.** Pochód zbójników. Drzewor. kol.
618. **Skoczylas Władysław.** Profil górala. 28×20—drzeworyt.
619. **Tański Czesław.** Autoportret. 202×76—ol.
620. **Trzcńska Kamińska Zofja.** Rapsod. 48—marm.
621. **Dymitrowicz Ludomir.** Wnętrze kościoła Jasnogórskiego. 52×70—ol. Dar Kazimierza Dymitrowicza.
622. **Dubiński Romuald.** Portret damy. 135×138—ol.
623. **Rapacki Józef.** Autoportret. 157×114—ol.
624. **Żukowski Stanisław.** Wnętrze „Łazienek“. 76×80—ol.
625. **Kopczyński Bronisław.** Ołtarzyk w kościele N. M. P. w Toruniu. 45×34—akw.
626. **Piątkowski Henryk.** Autoportret. 68¹/₂×64—ol.
627. **Czajkowski Stanisław.** Wisła. 92×184—ol.
628. **Lasocki Kazimierz.** Krajobraz. 50×80—ol.
629. **Krasnodębski Piotr.** Portret art. mal. St. Lentza. 45×32. drzeworyt kol.
630. **Krasnodębski Piotr.** Dziewczyna śmiejąca się. 45×32. drzeworyt kol.
631. **Masłowski Stanisław.** Gryka. Akw. 65×97.
632. **Kamieński Antoni.** Rue de l'Abbey w Paryżu. 44×34—akwaforta.
633. **Wiśniewski Bronisław.** Portret art. mal. L. Bigosińskiego. 86×68—ol.
634. **Grabowski Adam.** Cynerarje akw. 53×64.
635. **Trzebiński Marjan.** Stara synagoga w Pradze. 23×33—akw.
636. **Jasiński Zdzisław.** Święto Matki Boskiej Zielnej. 56¹/₂×59—ol.
637. **Janowski Ludomir.** Autoportret. 47×40—ol.
638. **Piotrowski Antoni.** Portret Hani Mikołajczykówny (Włodzimierzowej Tetmajerowej. 39×31—ol.
639. **Noakowski Stanisław.** Sarkofag Królowej Barbary. 60×45—akwar.
640. **Stabrowski Kazimierz.** Opowieść fal. 200×155—ol.
641. **Raszka Jan.** Medal jubileuszowy z wizerunkiem Jacka Malczewskiego—bronz.
642. **Buchbinder Józef.** Chrystus upadający pod krzyżem. 22×33—ol.
643. **Lasocki Kazimierz.** Autoportret. 72×50—ol. Dar autora.

644. **Piotrowski Antoni.** Przed karczmą. 23×32—ol.
645. **Styka Adam.** Targ za bramą Bab El Khemis w Marekesh. 73×91—ol.
646. **Kamiński Antoni.** Mały most (Le petit pont) w Paryżu. 46×24—akwaforta.
647. **Czechowicz Szymon.** Autoportret. 30×25 — ol. Dar Anastazji Hadziewiczowej.
648. **Piotrowski Antoni.** Pyłyp Wnuk. 21×15—rysunek.
649. **Piotrowski Antoni.** Akt. 28×17—rysunek.
650. **Mondral Karol.** Stare domy w St. Brieux. 19×14—akwaf.
651. **Mondral Karol.** Port w Concarneau. 19×28—akwaf.
652. **Kopczyński Bronisław.** Sien domu „pod okrętem”. 50×32—autolit.
653. **Kopczyński Bronisław.** Dom „pod orłem”. 50×32 — autolit.
654. **Szewczyk Feliks.** Na targu w zimie. 40×68—akw.
655. **Rapacki Józef.** Wieża kościoła Marjackiego. 68×36 — autolit.
656. **Owidzki Jan.** Autoportret. 78×67—ol. Dar Piotra Maszyńskiego.
657. **Okuń Edward.** Wojna i my. 88×130—ol.
658. **Zawadzki Stanisław.** Igraszki amora. 106×78—ol.
659. **Pillati Gustaw.** Powrót z kościoła. 90×99—ol.
660. **Mehoffer Józef.** Serce N. Marji Panny. 42×33—autolit.
661. **Siestrzencewicz Stanisław.** Na jarmarku 47×63 rys. piórk.
662. **Jabłczyński Feliks.** Spichlerz w Sandomierzu. 42×31—autolit.
663. **Jabłczyński Feliks.** Kościół Jezuitów w Warszawie. 35×23—autolit.
664. **Jabłczyński Feliks.** Plac Zamkowy. 21×30—autolit.
665. **Jabłczyński Feliks.** Wąski Dunaj. 10×9—autolit.
666. **Majewski Władysław.** Poranek zimowy. 29×40—ol.
667. **Krasnodębski Piotr.** Owoce. 63×73—ol.
668. **Sichulski Kazimierz.** Pokłon Trzech Króli (projekt tryptyku z mozajki — tempera). 154×(106+107+106).
669. **Gorski Konstanty.** Autoportret. 65×54—ol.
670. **Laszcza Konstanty.** Popiersie kobiece—wys. 51— marm. Dar p. M. P.

671. **Gerson Wojciech.** Pierwotna sztuka Słowian. Malarstwo pogańskie (karton do fryzu)—128×247.
672. **Pociecha Michał.** Kwitnąca łąka. 48×60—akwar.
673. **Grabowska Karolina.** W gospodzie (Bretanja). 60×50—ol.
674. **Trzczińska-Kamińska Zofja.** Portret lotnika płk. Rayskiego—wys. 73 cm.—marmur zalcburški. Dar autorki.
675. **Filipkiewicz Stefan.** Astry. 85×62—ol.
676. **Bujnowski Zych.** Stary dwór. 96×110—ol.
677. **Wróblewski Konstanty.** W słońcu. 51×62—ol.
678. **Cieślewski Tadeusz.** Wawel. 80×53—akw.
679. **Bagieński Stanisław.** Zaskoczeni. 77×105—ol.
680. **Ryszkiewicz Józef.** W altanie. 69×96—ol.
681. **Masłowski Stanisław.** Łubin. 32×35—akw.
682. **Stankiewiczówna Zofja.** Księgi Długosza. 63×90—akw.
683. **Czepita Michał.** Wiolonczelista (art. muz. Piotr Chmielewski). 155×95—ol.
684. **Kopczyński Bronisław.** Winiarnia Fukiera. 102×70—ol.
685. **Sawiczewski Stanisław.** Stara studnia w Rouen. 49×35 akw.
686. **Stankiewiczówna Zofja.** Plac zamkowy. 29×23—akwaf.
687. **Jasiński Feliks.** Wortham. 44×36—akwaf.
688. **Skotnicki Jan.** Rzepicha. 42×25—akwaf. kol.
689. **Rubczak Jan.** Stary zakątek w Rouen. 24×19—akwaf.
690. **Skoczyła Władysław.** Kościół na Podhalu. 20×30 akwaf.
691. **Maszyński Juljan.** Przystań rybacka 25×46—akw.
692. **Biske Karol.** Przedświt. 53×75—ol.
693. **Bigosiński Leon.** Grajek. 35×47—ol.
694. **Sawiczewski Stanisław.** Autoportret. 44×30—ol. Dar autora.
695. **Łuczyńska-Szymanowska Irena.** Czytająca. 56×49—ol.
696. **Wawrzeniecki Marjan.** Występna. 74×43—oi.
697. **Wawrzeniecki Marjan.** Prawda idzie na stos. 72×50—ol.
698. **Gałek Stanisław.** Mglisty dzień w Tatrach. 57×77—ol.

UWAGA. Spis dzieł, uzupełniony i poprawiony, wydany w roku 1928.

**Spis dzieł sztuki, niewymienionych
w Katalogu, a znajdujących się w Zbiorach
Tow. Zachęty Sztuk Pięknych.**

- I. **Matejko Jan.** Dzwon Zygmunowski. 100×194—ol.
- II. **Matejko Jan.** Stefan Batory pod Pskowem. 319×542—ol.
- III. **Matejko Jan.** Kazanie Skargi. 224×397—ol.
- IV. **Matejko Jan.** Portret żony artysty. 130×102—ol.
- V. **Matejko Jan.** Portret p. Bony Osowieckiej. 84×65—ol.
- VI. **Matejko Jan.** Św. Cecylja (szkic do polichromji kościoła Marjackiego). 182×76—akw.
- VII. **Malczewski Jacek.** Szopka 113×379—ol.
- VIII. **Weloński Pius.** Kalina. 177—marm.
- IX. **Weloński Pius.** Prometeusz II. 255—bronz.
- X. **Lewandowski Stanisław Roman.** Projekt pomnika dla Nieznanego Żołnierza. 122 cm. podstawa. 90×119—gips.
- XI. **Czarnowski Władysław.** Z drogi. 270 cm. podstawa. 155×82—bronz.
- XII. **Weysenhoff Henryk.** Historia handzara. 74×90—ol.
- XIII. **Brandt Józef.** Przez rzekę. 75×125—ol.
- XIV. **Kossak Juljusz.** Morsztyn pod Chocimem. 46×58—akw.

Faint, illegible text covering the majority of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

SPIS AUTORÓW

(Opracował Henryk Piątkowski).

A.

Alwazowski A. 457.

Alchimowicz Kazimierz. 104. 140. 354. 494.

Ur. 1840 w Dziembrowie w Wileńszczyźnie, uczestnik powstania 1863 r. skazany w następstwie do ciężkich robót w Syberji, po amnestji przybył do Warszawy 1869 r., gdzie zapisał się do szkoły rysunkowej, a równocześnie do prywatnej szkoły Gersona, którego stał się ulubionym uczniem. W 1871 r. wystawia w Zachęcie pierwsze swe prace. 1873 r. wyjeżdża do Monachijskiej akademji, którą kończy z odznaczeniem w 1875 r. Następne cztery lata przebywa w Paryżu. Wystawia w Salonie. W 1880 r. osiada w Warszawie i przez lat wiele rozwija nader żywotną, artystyczną działalność. Bierze udział w wielu krajowych i zagranicznych wystawach i otrzymuje kilka medali i odznaczeń konkursowych. Malował obrazy rodzajowe, historyczne, religijne. przytem studja pejzażowe i głów. Cenniejsze utwory: „Kacper Karliński“, „Pogrzeb Gedymina“, „Milda“, „Pogrzeb na Uralu“. Umarł w Warszawie 1916 roku.

Allori Christ ((kopja). 602.

Andre. 208.

Andriolli Michał Elwiro. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154.

Znakomity ilustrator. Ur. w Wilnie 1827 r. z ojca Włocha pozostałego na Litwie po klęsce Napoleona. Początkowo kształcił się na wydziale medycznym uniwersytetu moskiewskiego, lecz wkrótce rzucił medycynę i przeniósł się do tamtejszej szkoły Sztuk pięknych, którą 1857 r. ukończył i powrócił do Wilna. Tu pierwsze stawia kroki jako rysownik. W 1860 r. wyjeżdża za granicę — kolejno kształcił się w Akademji św. Łukasza w Rzymie, następnie w Paryżu. Wybuch powstania powoduje jego powrót do ojczyzny — walczy w partji Sierakowskiego, potem w Narbutta. Po upadku powstania ucieka z więzienia i przekrada się za granicę — dociera do Paryża i Londynu i tu

rozpoczyna swą karierę ilustratorską, umieszczając szkice z powstania w miejscowych pismach obrazkowych. W 1866 r. podąży do kraju, lecz aresztowany przez Rosjan gdy przechodził granicę Besarabską, jest sądzony i zesłany do Wiatki. W 1871 r. przenosi się do Warszawy i odrazu staje na stanowisku pierwszorzędnego ilustratora, zapełniając pisma ilustrowane oraz książkowe wydawnictwa swemi kompozycjami. Przez szereg lat tworzy setki rysunków, popularyzując szeroko w kraju swe imię. Po śmierci Gustawa Doré, wezwany przez francuskich i angielskich wydawców jedzie do Paryża, aby tam zdobyć sławę i uznanie europejskiej miary rysownika. Po kilku latach wraca jednak 1890 r. do kraju, osiada w swej majątności nad Świdrem i rozpoczyna na nowo swą twórczość, rysując przeważnie duże kartony. Upadając coraz bardziej na zdrowiu umiera 1893 r. w Nałęczowie. — Do najlepszych dzieł Andriollego należą: cykle do Starej baśni, Marji, do poematów Mickiewicza, ilustracje do dzieł Waltera Scotta i wiele innych.

Andrychewicz Zygmunt. 242.

Urodzony 1861 roku w Justynowie pod Płońskiem, młodo przybył do warszawskiej Szkoły rysunkowej, pracując równocześnie jako malarz dekorator. Otrzymawszy stypendjum Tow. Zachęty, wyjeżdża do Krakowskiej szkoły szt. pięknych, a po jej ukończeniu do Paryża. W 1892 r. powraca do Warszawy, gdzie przez lat siedem pracuje malując przeważnie portrety. W 1899 r. osiada w Paryżu, gdzie bawi osiemnaście lat. W okresie tym kilkakrotnie wystawia w Salonie. Od 1918 roku przebywa w kraju na wsi. W 1922 r. miał w Tow. Zachęty bardzo liczną wystawę zbiorową.

Andrzejkiewiczówna-Butowt Magdalena. 142.

Ur. 22 lipca 1952 r. w Bałandyczach, w grodzieńszczyźnie. Pierwsze swe kroki w sztuce stawiała w Monachjum, gdzie przemieszkała lat kilka pracując pod kierunkiem Lietzen-Meyera. W 1877 r. wyjechała do Włoch, gdzie też lat parę spędziła. W Monachjum jeszcze namalowała obraz „Gra o branke”, który wzbudził duże zainteresowanie i kazał dobrze wróżyć o przyszłości młodej artystki. Chociaż później namalowała kilka obrazów, talentu swego w pełni rozwinąć nie mogła, gdyż zagrożona w zaraniu swej kariery utratą wzroku, musiała stopniowo zaniechać artystycznej pracy. Mieszka od lat wielu w Warszawie w ciszy i zapomnieniu.

Augustynowicz Aleksander. 415.

Ur. 7 lutego 1865 r. w Iskrzynie w krośnieńskim powiecie. Po ukończeniu szkoły średniej w Rzeszowie wstępuje do krakowskiej szkoły sztuk pięknych i pracuje w niej pod kierunkiem prof. Łuszczkiewicza i Szynalewskiego — przez czas krótki uczęszcza do malszuli Hołossy'ego w Monachjum. Około 1890 roku osiada we Lwowie i tu rozpoczyna swą pracę samodzielną szeregiem portretów z pomiędzy których autoportret artysty i wizerunek kardynała Sembratowicza, ogólne zdobywają uznanie i są nagrodzone medalami we Lwowie i Berlinie oraz nagrodą z zapisu Barczewskiego w Krakowie. Zamieszkuje następnie kolejno w Warszawie, Zakopanem i Poznaniu. — W przeciągu ostatnich dziesięciu lat Augustynowicz przerzucił się do techniki akwarelowej.

Axentowicz Teodor. 270. 544. 553.

Ur. w Brasso w Siedmiogrodzie 13 maja 1859 r. Uczeń szkoły Krakowskiej, a od 1878 — 1881 monachijskiej akademii w malszuli prof. Wagnera i Benctura. Wyjeżdża do Paryża i tu pracuje u Carolusa Duran, potem zaś samodzielnie. W tym czasie bawi krótko w Londynie. Mianowany w 1895 r. przez Dyrektora Fałata profesorem świeżo uorganizowanej Akademii, przybywa na stałe do Krakowa, gdzie też dotychczas zamieszkuje. Jeden z pierwszych uczestników stow. „Sztuka“, należy do wszystkich poważniejszych występow polskich malarstwa na wystawach zagranicznych. Rozpocząwszy swą karierę obrazami historycznymi, jak „Kapitulacja Würzburga“, „Zaproszenie Henryka Wależjusza na tron polski“ i w. in.; przerzuca się do portretu, w końcu poświęca się specjalnie malowaniu główek kobiecych pastelami: w kierunku tym zdobył rozgłosną sławę. Już w akademii niezwykły talent Axentowicza, nagrodzony był niejednokrotnie medalami — na wystawach ogólnych również zdobywał oznaczenia i szerokie uznanie. Spełniał obowiązki rektora Krakowskiej Akademii i prezesa stowarzyszenia „Sztuka“. Głównki tego malarza w barwnych reprodukcjach spopularyzowały jego nazwisko.

B.

Bacciarelli Marcella. 56. 472 (kopje).

Ur. 16 lutego 1731 r. w Rzymie. Był uczniem Benefalego. Powołany przez Augusta III do Drezna—przenosi się do Warszawy i tu zawiązuje bliższy stosunek ze St. Poniatowskim, późniejszym królem. W 1761 roku jedzie do Wiednia, gdzie portretuje rodzinę Cesarską. Jedną z pierwszych czynności Stanisława Augusta było wezwanie go na dwór warszawski. Obsypany obstarunkami, staje on na czele tak zwanej malarni królewskiej, pierwszej w Polsce Szkoły Sztuk Pięknych — we dwa lata potem otrzymuje indygenat polski. Celem pomnożenia zbiorów królewskich Bacciarelli był wysyłany do Włoch, Niemiec i Holandji, gdzie zakupił wielką ilość dzieł sztuki. W Warszawie maluje portrety, dekoruje zamek królewski, robi plafony do Łazienek. Osiada na stałe w Warszawie, pracując gorliwie nad podniesieniem poziomu sztuki w Polsce. Wybrany w 1805 r. członkiem Warszawskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. W świeżo założonym Uniwersytecie otrzymuje katedrę sztuki i jest też pierwszym dziekanem tego wydziału. Umarł 5 stycznia 1818 roku w Warszawie. Bacciarelli wykształcił wraz z Norblinem pierwszy zastęp polskich malarzy, w kierunku tym wielkie położył zasługi. Utwory jego wysoko cenione przez współczesnych, zdobią wszystkie większe zbiory polskie, świątynie i wiele rezydencji prywatnych.

Badowski Adam. 220.

Ur. 1857 r. w Warszawie. Artystyczne wykształcenie otrzymał w szkole rysunkowej pod A. Kamińskim i W. Gersonem, oraz w krakowskiej szkole pod Matejką, następnie studjował w Wiedniu, Paryżu i Rzymie, gdzie lat kilka przebywał. Samodzielnie zaczyna pracować w 1882 r.—nadsyłając do Warszawy

kompozycje pokrewne Siemiradzkiemu i Alma Tademie. Osiada w Warszawie na stałe około 1887 roku malując przeważnie portrety. Po śmierci Gersona mianowany profesorem w szkole rysunkowej, niezależnie od tego prowadzi własną szkołę. Umiera 1903 r. — Z wybitniejszych prac jego, które wystawiał również i zagranicą, wymienić należy: portret arcybiskupa Popiela, p. Granzowa, oraz kilka kompozycji klasycznych. Był on długoletnim członkiem Komitetu Towarzystwa Zachęty i Warszawskiego Towarzystwa artystycznego.

Baden Von. 520.

Bakałowicz Władysław. 121. 177.

Ur. w Chrzanowie d. 28 maja 1833 r. Średnie wykształcenie otrzymał w Warszawie, poczem w 1851 r. wstąpił do Szkoły Sztuk Pięknych. Po jej ukończeniu w 1855 r., rozpoczął bardzo żywotną działalność, a gdy w 1861 r. otwarto Wystawę Towarzystwa Zachęty, Bakałowicz był już wziętym portrecistą i malarzem rodzajowym. Malował akwarelą i olejno, największe jednak powodzenie miały jego pastelowe portrety kobiece. W 1863 r. wyjechał do Paryża, gdzie zdobywszy sobie uznanie, wystawiając corocznie w Salonie do końca życia przemieszkął. Zmarł w 1907 roku. — Bakałowicz malował niewielkie, wykończone obrazki, przeważnie sceny rodzajowe w kostjumach historycznych, w których głównym motywem była zawsze kobieta. — Żonaty ze słynną artystką dramatyczną teatru Rozmaitości zmarłą w 1874 r. Wiktoryną Szymanowską, pozostawił syna Stefana Bakałowicza wysokocenionego w Petersburgu gdzie się kształcił i w Rzymie, gdzie od kilkudziesięciu lat przebywa.

Barański Wiktor. 135.

Ur. około 1835r. w gub. kijowskiej otrzymał wyższe wykształcenie zagranicą. Powróciwszy do kraju, w epoce przedpowstaniowej obracał się w najwyższych sferach towarzyskich goszcząc przez dłuższy czas w obywatelskich rezydencjach Podola i Ukrainy. Zajmował się malarstwem i w tym kierunku rozwinął rzeczywisty talent, był w gruncie jednak dyletantem. W dworach ukraińskich pozostawił dużo portretów i studjów, które świadczą o jego wyrobieniu. Bawił w Warszawie w 1868 r. malując również portrety— kilka z nich umieścił w Tow. Zachęty. — Zmarł w Paryżu 1875 r.

Bartels Artur. 502. 503.

Ur. na Polesiu 1818 r. obdarzony wyższym wykształceniem, i niezwykłym talentem, z równym powodzeniem uprawiał poezję, muzykę i malarstwo. Cieszył się ogólnym uznaniem. Jego prace malarskie znamienowały brak fachowego wykształcenia przy dużej pomysłowości i humorystycznym zacięciu. Na starość osiadł w Krakowie, gdzie też umarł 23 grudnia 1885 r. Pisma obrazkowe wielokrotnie zamieszczały jego humorystyczne rysunki.

Beisch Herman. 37.

Berntheim (kopja). 215.

Bezzuolli Giuseppe. 285.

Blocki Wł. 591.

Biedroński Leon. 119. 122.

Ur. 1838 r. w Warszawie, bardzo młodo ukończył Szkołę Sztuk Pięknych

i w r. 1858 wyjechał do Włoch, gdzie początkowo kształcąc się, a następnie samodzielnie tworząc, lat kilka przemieszkał. W Rzymie malował dużo kopji w czem doszedł do wysokiej doskonałości. Powróciwszy w 1867 r. do Warszawy, oddał się przeważnie malarstwu religijnemu, zdobiąc wiele naszych świątyń — malował też portrety oraz kopje. Zmarł w Warszawie 1911 roku. — Do lepszych prac jego należy niewielki portrecik p. Wiemanowej w Muzeum warszawskiem oraz obrazki rodzajowe z wielką finezją skończone o włoskich motywach.

Biernacka Aniela. 218.

Ur. około 1858 r. na Woli pod Warzawą, pierwiastkowe studia malarские u Gersona. 1888 r. wyjeżdża zagranicę. Uczęszcza do szkoły Juljana w Paryżu, pracuje w Rzymie, Madrycie pod kierunkiem najznakomitszych mistrzów. Wystawie w Salonie paryskim, w Berlinie oraz na krajowych wystawach. Malowała głównie portrety, obrazy treści religijnej oraz studia rodzajowe naturalnej wielkości. Zmarła w listopadzie 1918 r. Aniela Biernacka należała do Zgromadzenia panien kanoniczek bawarskich.

Biernacki Jan. 535. 536.

Rzeźbiarz. Ur. 1875 r. W Warszawie kształcił i urabiał swój talent. Rozpoczyna swą samodzielną karierę w 1897 r. wystawiając w Tow. Zachęty pierwsze prace. W czasie pobytu w Antoninach miał możność z natury bezpośrednio studjować zwierzęta — w rodzaju tym wykonał kilka wyróżniających się dzieł jak „Amazonka na koniu“, „Wielbłądy“, „Młody koziołek“ i t. d. Oprócz tego uprawia z powodzeniem portretowanie. W Zachęcie zwracały ogólną uwagę biusty: margrabiego Wielopolskiego, d-ra Benniego i Lindego. Obecnie zajmuje stanowisko konserwatora zbiorów państwowych w dziale rzeźby i zajmuje jedną z pracowni w b. Zamku Królewskim.

Bieszczad Seweryn. 498.

Ur. 1852 w Jaśle. Początkowo uczęszczał do szkoły rolniczej, lecz potem wstąpił do Krakowskiej Szkoły Sztuk Pięknych. Jako stypendysta studjował w Akademji Wiedeńskiej, od 1875 r. w Monachijskiej pod A. Wagnerem. Od 1874 r. wystawia w Krakowie, Lwowie, Warszawie, Wiedniu i Monachjum. Maluje niewielkie rodzajowe obrazki o treści literackiej. Osiedliwszy się około 1890 r. w Krośnie, stopniowo zaniechał wystawiania swych utworów.

Bilińska-Bohdanowiczowa Anna. 339. 539.

Urodzona na Ukrainie w Kijowszczyźnie 1858 r. Przybywszy około 1876 r. do Warszawy zaczęła się kształcić w prywatnej szkole Gersona, który oceniwszy niezwykły jej talent pilnie zajmował się jej nauką. Szybkie robiła postępy, tak że już w 1881 r. rozpoczyna wystawiać w Tow. Zachęty a od 1883 r. w Krakowie. Pierwszą poważniejszą pracą jej był „Wędrowny malarz“ rozlosowany w Zachęcie. W 1881 r. wyjechała do Paryża, gruntownie przygotowana. Za portret wystawiony w Salonie 1885 r. otrzymuje „m e n t t o n h o n o r a b l e“, będąc jeszcze uczenicą Tony Robert Fleury. W 1889 roku maluje swój autoportret, który wystawiony w Salonie oficjalnym przynosi jej medal złoty 3 klasy. Od tej chwili sława jej była ugruntowana. Ze wszech

stron napływają zamówienia na portrety, którym nie może poddać. Na powszechnej wystawie w Berlinie 1891 r. za tenże autoportret otrzymuje medal 2 klasy w oddziale polskich artystów. Tak pięknie rozpoczynając się karierę przerywa w pełni rozkwitu nieubłagana choroba. Otoczona opieką męża — d-ra Bohdanowicza w 1892 r. opuszcza Paryż, przenosi się do Warszawy i tu w dniu 8 kwietnia 1893 r. kończy swój żywot, pozostawiając bogatą puściznę artystyczną. Oprócz portretów, malowała studja morskie.

Both. 213.

Brandt Józef. 2. 55. 384. 455. 500.

Jeden z najznakomitszych polskich malarzy — urodził się w Szczecrzezynie 11 lutego 1841 r. Średnie wykształcenie otrzymał na pensji Leszczyńskiego oraz w instytucie szlacheckim w Warszawie, wyższe w Paryskiej Szkole dróg i mostów. W Paryżu również w latach 1859 i 1860 rozpoczął naukę rysunku, słuchając rad Rodakowskiego i J. Kossaka. Porzuciwszy inżynierię, rozpoczyna studja malarskie w Monachjum, gdzie się przenosi w 1862 r. uczęszcza do pracowni Frantza Adama, gdzie się bardzo szybko krystalizuje talent Brandta. Robi niezwykle szybkie postępy. Rozpoczyna swoją twórczość od szeregu akwarel, które nadsyła na pierwszą wystawę świeżo założonego Tow. Zachęty w 1861 r. W parę lat potem maluje wspaniałe swe kompozycje: „Luzak“, „Czarnecki pod Koldyngą“, „Pochód pod Tarnopol“, „Pochód Lisowczyków“, wreszcie „Chodkiewicz pod Chocimem“, obraz unieszczonej na wystawie paryskiej 1867 r. We dwa lata potem Brandt otrzymuje medal 1 klasy na powszechnej wystawie Sztuki w Monachjum za obraz „Strojnowski przedstawia zdobyte konie arcyksięciu Leopoldowi“. Odtąd rozpoczyna się niezwykły rozwój talentu i wzmagająca się rokrocznie sława artysty. Pracownia jego Monachijska jest wprost oblegana przez kunsthändlerów — obrazy jego idą w świat, zdobiąc najznakomitsze galerje i zbiory. Równocześnie zaczynają się sypać na Brandta ordery, medale, honorowe tytuły jest honorowym prof. Akademji Monachijskiej i Berlińskiej, dalej Członkiem tychże Akademji i t. d. — Mieszkając tyle lat w Monachjum Brandt był centrem tamtejszej kolonji polskiej. Pracował bez wytchnienia do zgonu, który przyspieszyły wypadki wojenne; zmarł 12 czerwca 1915 r. w Radomiu, gdzie też został pochowany. Brandt pozostawił kilku uczniów jak: A. Kowalski, Chełmiński, T. Ajdukiewicz, W. Kossak i t. d.

Breslauer Chrystjan. 13. 26. 217.

Urodzony w 1802 r. z niemieckiej rodziny w Polsce osiadłej. Po naukach odbytych w Niemczech wstąpił do Akademji Düsseldorfskiej, gdzie zetknął się z rodziną Achembachów, słynnych pejzażystów. Następnie pracował pod kierunkiem Aleksandra Calame'a i robił studja we Włoszech i Skandynawji. Przebywając przez długie lata zagranicą, urabia się na pierwszorzędną siłę. Wystawione na wystawie warszawskiej 1845 r. jego krajobrazy były rewelacją, gdyż naówczas w Polsce nie mieliśmy tej miary pejzażysty. Dzięki temu otrzymuje nominację na katedrę pejzażu w świeżo założonej Szkole Sztuk Pięknych. Po zamknięciu jej w 1864 r. pozostaje na stanowisku nauczyciela pejzażu w otwartej natomiast Szkole rysunkowej i tu występuje

emeryturę. Zmarł w Warszawie 1882 r. — Wielką zasługą Breslauera jest wykształcenie fachowe kilku generacji pierwszych polskich pejzażyistów — a wśród nich Gersona, Szermeńskiego, A. Świeszewskiego, Ceglińskiego, Brzozowskiego, Brochockiego i w. in.

Breyer Tadeusz. 407.

Rzeźbiarz. Ur. około 1882 r. Kształcił się w Krakowskiej Szkole Sztuk Pięknych pod kierunkiem Konstantego Laszczki. Przybył do Warszawy w 1904 r., po ustąpieniu Dunikowskiego został profesorem rzeźby w Warszawskiej Szkole Sztuk Pięknych. W kilka lat potem usunął się, zastąpiony przez Wittiga, w 1919 r. znowu zajął to stanowisko, na którym dotychczas pozostaje.

Brochocki Walery. 189.

Urodzony we Włocławku 1849 r. początkowo kształcił się w Szkole Kadetów, niedokończywszy jej wstąpił w 1867 r. do Warszawskiej Szkoły rysunkowej i tu pod kierunkiem Breslauera, studjował krajobraz. Wyszedłszy ze szkoły z numerem 1, po krótkim pobycie w Krakowie wyjechał do Monachjum 1869 r., przez czas pewien pracował w Akademii, wreszcie rozpoczęła działalność samodzielną. Wystawiać zaczął najprzód w Warszawie i Krakowie, potem w Wiedniu, Berlinie, Londynie. W 1876 r. przeniósł się do Paryża, gdzie jako stały uczestnik salonów bawił do 1880 r. W tym czasie robił wycieczki do Algieru i studjuje brzeg morski we Francji. Po paroletnim pobycie na wsi na Podolu, osiada na stałe w Warszawie. Zaczawszy od wystawy wiedeńskiej 1873 r., gdzie otrzymał medal, Brochocki bierze udział we wszystkich zbiorowych występkach sztuki polskiej w ostatnim ćwierć wieku XIX stulecia. Zmarł 14 października 1923 roku.

Brodowski Antoni. 146. 236. 287. 419. 420.

Urodził się w Warszawie 1784 r. Do roku 1805 kształcił się pod Bacciarellim a jako zdolny uczeń wysłany do Paryża, gdzie uczy się u minjaturzysty Augustina. W 1809 roku przyjęty do pracowni znakomitego Franciszka Gerarda, rozpoczyna malowanie dużych historycznych obrazów, jak „Gniew Saula“, „Edyp i Antygona“ i t. d. Powraca do kraju i wkrótce dzięki talentowi i zdobytej wiedzy, staje na pierwszorzędnym stanowisku. Maluje wiele portretów, oraz obrazów w duchu nowoklasycyzmu. Mianowany profesorem malarstwa w Uniwersytecie warszawskim w r. 1820—pozostawał w nim do chwili zwinienia takowego. Do najlepszych dzieł jego zaliczyć należy: „Nadanie patentu uniwersytetowi warszawskiemu przez Aleksandra I“, własny autoportret, oraz portret Ludwika Osińskiego. Zmarł w 1832 r.

Brodowski Józef. 52. 169. 192.

Ur. 17 stycznia 1828 r. Syn słynnego profesora uniwersytetu warszawskiego Antoniego Brodowskiego. Należał on do pierwszej generacji uczniów założonej w 1843 r. Szkoły Sztuk Pięknych i wystąpił na pole działalności równocześnie ze swemi kolegami: Kostrzewskim, Gierdziejewskim i Gersonem w 1851 r. Pierwszym jego mistrzem był Januariusz Suchodołski, od 1853—1856 roku pracował w Akademii petersburskiej pod Willewaldem. Studja nad koniem uzupełnił w Paryżu u H. Verneta. W 1859 r. osiada w Warszawie. Malował

przedewszystkiem sceny batalistyczne i końskie. Na wspólnie z Kossakiem namalował „Bitwę pod Beresteczkiem“. Bardzo popularny w swoim czasie w Polsce, na wystawy zagraniczne dzieł swych nie wysyłał. Zmarł w Warszawie 4 września 1900 r.

Brodzki Wiktor. 301. 499. 565. 607. 608.

Pochodzi z Wołynia, gdzie się urodził 1825 r. we wsi Oleksinku. Po ukończeniu gimnazjum w Żytomierzu rozpoczął praktykę sądową, lecz wnet potem wyjechał do Akademii petersburskiej, którą jako uczeń Vitalego i Pimenowa ukończył w 1856 r.; otrzymał wielki medal złoty i stypendjum cesarskie na wyjazd zagranicę. Wyjechał do Rzymu i tam na stałe osiadł. Za swą działalność otrzymał tytuł profesora Akademii petersburskiej a był honorowym członkiem Akademii we Florencji i Medjolanie. Bierzemy czynny udział we wszystkich wielkich wystawach europejskich: Paryż, Londyn, Wiedeń. Wiele prac jego zdobi muzea rosyjskie, zagraniczne i nasze. Do wybitnych należą: „Biust Mianowskiego“, „Ucieczka z Pompei“, „Grobowiec Laury Przędzickiej“ i w. in. Umarł 1904 r. pozostawiając majątek swój Akademii krakowskiej na stypendja na młodych polskich rzeźbiarzy kształcących się w Rzymie.

Bryniarski Stanisław. 485.

Urodzony w Krakowie 1829 r. Uczy się początkowo u Teodora Stachowicza, potem pracuje w szkole technicznej pod Wojnarowskim. Wstąpiwszy do Szkoły Sztuk Pięknych za czasów Stattlera, kończy ją za dyrektorstwa Łuszczkiewicza około 1855 r. Maluje obrazki rodzajowe, głównie zaś odtwarza zabytki budownictwa krakowskiego i wnętrza. Zmarł w czasie wojny.

Brzozowski Feliks. 110. 548.

Urodził się w Warszawie 1836 r. Był uczniem Szkoły Sztuk Pięknych od r. 1853—1859, pracując pod bezpośrednim kierunkiem Chrystjana Bresslauera którego zasadami przejął się i w swych utworach przestrzegał. Przez ciąg dłużej swej kariery namalował wielką ilość pejzaży w duchu Calame'owskim. Dla robienia studjów z natury, zwiedzał cały obszar polski, zabiegał na Krym — pozostawił masę prac które ogół wysoko cenił. W końcu życia owaładło nim zniechęcenie, czuł że jest prozelitą przebrzmiałego kierunku. Od 1865 r. dużo robił ilustracji do pism: Kłosa i Tygodnik. Zmarł w Warszawie w 1892 r.

Buchbinder Józef. 191.

Urodził się w Radzynie 1839 r. Okazujący duży talent do malarstwa chłopak, znalazł opiekę katechy — wychowywał się w klasztorze, gdzie też otrzymał średnie wykształcenie. Życie klasztorne zniewoliło go poświęcić się malarstwu religijnemu. Wstąpiwszy w 1856 r. do Szkoły Sztuk Pięknych należał on do pocztu ostatnich jej uczniów. Duchowni ułatwili mu wyjazd zagranicę. W 1861 r. wyjechał do Akademii drezdeńskiej, następnie studjował pod Schraudolfem w Monachjum, nareszcie przez 4 lata w Rzymie. — Powróciwszy około 1866 r. do Warszawy dzięki poparciu sfer duchownych, miał wiele zamówień do świątyń pańskich. Po śmierci Hadziewiczza, Buchbinder objął po nim spuściznę. Przez lat wiele był on najbardziej wziętym religijnym malarzem. Dzieła jego pięknie rysowane, utrzymane w stylu włoskiego rene-

sansu, należą do najcenniejszych w tym rodzaju.—W 1870 r. rozpoczął owocną pracę rysowniczą w Kłosach — w 1879 r. po śmierci F. Tegazza, objął artystyczny kierunek Tygodnika Ilustrowanego i rysował w nim portrety. Umarł w Warszawie 1908 r.

Buchbinder Szymon. 44. 246.

Brat młodszy Józefa Buchbindera i pierwotny jego uczeń. Urodzony 1850 r. w Radzynie. W 1870 r. wstąpił do szkoły rysunkowej, we dwa lata potem wyjechał do Akademii wiedeńskiej, którą ukończył. Od 1878—1882 roku pracował w Krakowie u Matejki—wyjechał następnie do Monachjum i malując maluczkie, minjaturowe prawie obrazki pozyskał wziętość. Obrazy jego zaraz na sztalugach rozchwytywane, są obecnie ozdobą wielu zagranicznych galerii. Na wystawach krajowych zaledwie parę jego utworów można było widzieć. Obecnie mieszka w Monachjum.

Budkiewicz Konstanty. 112.

Urodzony 1842 r. na Litwie przez lat kilka kształcił się w Petersburskiej akademii w epoce pobytu w niej Siemiradzkiego, z którym się przyjaźnił. Podróżował wiele po Europie, przez pewien czas—około 1875 roku przebywał w Warszawie. Posiadając wyrobioną technikę i artystyczną kulturę, malował jednak mało, uważając raczej sztukę za rozrywkę a nie za specjalność. Od wielu lat żadnych o nim nie posiadamy wiadomości.

Budkowski Gustaw Daniel. 12. 33.

Urodził się w Rydze 1813 r. Po ukończeniu szkół wstąpił do Akademii Petersburskiej, którą zaszczytnie ukończył w 1846 r. Wyjechał potem zagranicę. Dłuższy czas przemieszczał w Brukselli, w Paryżu—najdłużej w Rzymie. Studując stare szkoły malarstwa, przejął się duchem szkoły flamandzkiej—największy wpływ wywarli nań Therburg i Gabriel Metz. Liczne obrazy Budkowskiego są pełne smaku, elegancji i dużej wirtuozji. Do najlepszych należą: „Wdowa”, „Rozmowa”, zakupione u autora przez p. Kazimierza Podhorskiego i ofiarowane do Zbiorów Tow. Zachęty. Oprócz obrazów w historycznych kostjumach, malował sceny i typy z życia włoskiego. W ostatniej epoce życia przyjeżdżając w Tatry—zrobił kilka obrazków na tle przyrody górskiej. Umarł w Rzymie w 1884 r.

Butrymowicz Edward. 452.

Urodził się 1884 r.. Wyszedłszy z gimnazjum wstąpił do świeżo założonej przez Stabrowskiego Szkoły Sztuk Pięknych. W lat kilka potem około 1910 r. zaczął brać udział w wystawach. W czasie wojny przebywał w Moskwie, gdzie malował portrety. W ostatnich czasach mało się publicznie produkuje.

Burda Józef. 114.

Brak zupełny szczegółów co do tego artysty, wiadomo tylko, że wystawił w Krakowie w 1857 r. studia portretowe ołówkiem rysowane i że Zbiory muzealne Zachęty posiadają również ołówkowy portrecik zatytułowany „Węgierka“ z datą 1861 r. Rysunek ten daje miarę dużego wyrobienia technicznego i zdaje się mieć wiele cech wspólnych z utworami artystów urodzo-

nych około 1830 r., którzy wykształcenie swe otrzymali w Petersburskiej Akademji jak np. Leonard Straszynski i Chlebowski: Prawdopodobnie Burda pracował w sztuce dorywczo, jako dyletant.

C.

Cazanowa. 601.

Cegliński Juljan. 49.

Urodzony w Warszawie 1830 r. Bardzo młodo wstąpił do Szkoły Sztuk Pięknych. Należał do I pokolenia jej uczni. Ukończywszy szkołę w 1851 roku wprowadzając w czyn maksymy Piwarskiego rozpoczął wędrówki po kraju rysując i malując każdy napotkany ciekawy motyw pejzażowy. Przez długie lata mieszkał na wsi w Siedleckiem. W Warszawie osiadł w 1859 r., gdy się zaczęli w niej gromadzić wszyscy wybitniejsi artyści młodszego pokolenia. Należał do założycieli Zachęty i na pierwszej urządzonej w 1861 r. wystawie brał czynny udział. — Obdarzony piękną techniką rysowniczą zdobywał kilkakrotnie konkursy w Zachęcie za krajobrazy. Przez lat kilkadziesiąt swej kariery namalował niezliczoną ilość krajobrazów i dzieł architektonicznych olejno i akwarelą, rysował też do Tygodnika lustr., w pierwszych latach jego istnienia. Umarł 1903 r. w Warszawie.

Certowiczówna Tola. 400.

Rzeźbiarka. Urodzona około Berdyczowa na Ukrainie 1860 r. w rodzinnej wsi. Czując pociąg do sztuki przybyła w 1881 r. do Krakowa. Pierwszym jej mistrzem jest znakomity polski rzeźbiarz Marceli Guyski, również rodem z Ukrainy — kształci się następnie w Paryżu pod kierunkiem: Chapu, Mercier, i St. Marceaux. Praca w Paryżu trwa lat dziesięć. Przenosi się następnie do Krakowa i tu zakłada Szkołę Sztuk Pięknych dla kobiet. Jako profesorów wzywa: Malczewskiego i Tetmayera. Mimo dużych nakładów pracy i środków materialnych szkoła nie poparta przez ogół musi być po roku zamknięta. Certowiczówna zaczęła wystawiać w 1883 r., dzieła jej figurowały na wszystkich poważniejszych wystawach europejskich. Zamieszkiwała czas jakiś w Bronowicach w 1901 r. przeniosła się do Warszawy i tu wstąpiwszy do Zgromadzenia p. p. Kanoniczek do śmierci przebywała. Wiele z jej rzeźb zdobi świątynie i muzea polskie. Zmarła 1918 r. w Warszawie.

Ciagliński Jan. 219.

Urodzony w Warszawie 1860 r. Po skończeniu gimnazjum, — szkoła rysunkowa pod Gersonem i Kamińskim — następnie ukończenie Akademji petersburskiej i wyjazd na kilka lat zagranicę. Po powrocie, na stałe zamieszkał w Petersburgu, gdzie został około 1890 r. mianowany profesorem Akademji. W bardoo żywotnej swej twórczości próbował sił swych w najrozmaitszych kierunkach od portretu aż do pejzażu. Na wystawach otrzymał kilka odznaczeń. Uważano go jako niepośledniego kolorystę. Zmarł w Petersburgu 1912 roku.

Cieszkowski Henryk. 30. 487.

Ur. 1835 r. w Królestwie Polskiem. Uczeń Chrystjana Breslauera—jako pejzażysta szedł przez całe życie w jego kierunku. Około 1858 r. wyjeżdża jako rządowy stypendysta do Rzymu i tu pozostaje do śmierci, otoczony sympatją kolegów i uznaniem publiczności. Zmarł 1895 roku. W kraju mało wystawiał.

Chełmiński Jan. 432.

Ur. 1851 r. w Brzostowie, w Radomskim. Od 1866 — 1868 r. pracuje w warszawskiej Szkole rysunkowej—następnie zmuszony ciężkimi warunkami, zarabia na życie w zakładzie fotograficznym Mieczkowskiego — maluje tylko jako samouk w wolnych chwilach. W 1873 r. ma możność wyjazdu do Monachjum, gdzie uczęszcza do Akademii przez jeden semestr. Wkrótce zaczyna malować niewielkie obrazki z koźmi z epoki Ludwika XV, naśladując Maksa Gierymskiego. W 1875 r. wraz z Kowalskim, Ajdukiewiczem, Piechowskim, Alchimowiczem, Łosiem i t. d., pracuje pod kierunkiem Józefa Brandta. W rok potem przenosi się do Frantza Adama. — W 1879 r. w czasie powszechnej monachijskiej Wystawy, jest już wielce cenionym w sferach handlarzy obrazów i cieszącym się uznaniem księcia regenta Luitpolda. Z powodu licznych zamówień wyjeżdża do Anglii, dla malowania sportowych obrazów—wyrusza następnie do Stanów Zjednoczonych, wreszcie przez lat wiele dzieli swój czas pomiędzy Amerykę, Anglią i Paryżem, mając wszędzie swe pracownie. Chełmiński przez wiele lat należał do najbardziej wziętych za granicą polskich malarzy. Obecnie mieszka stale w Londynie.—Specjalnością jego były zawsze: polowania, obrazy sportowe, fragmenta z napoleońskiej epopei. Wydał w Paryżu szereg kostjumów wojskowych ks. Warszawskiego w kolorowych reprodukcjach.

Chełmoński Józef. 3. 346. 347. 348. 501.

Urodził się 6 listopada 1850 r. w Boczkach pod Warszawą. W 1867 r. ukończył z odznaczeniem gimnazjum i wstąpił do prywatnej szkoły profesora Gersona, uczęszczając równocześnie do szkół rysunkowej. Będąc jeszcze w szkole wystawia swe pierwsze obrazki: „Rozpłata robocizny“, „Matula są“ i t. d. W 1871 r. wyjeżdża do Monachjum—przez parę miesięcy rysuje modele w szkole Anschütza i zapisuje się do malszuli Wagnera, co mu nie przeszkadza malować obrazy we własnej pracowni. Powstają wtedy: „Wnętrze stajni“, „Deszcz“, „Wielki piątek“, wreszcie namalowany w 1873 r. znakomity obraz „Sprawa u Wójta“. Powróciwszy w początkach 1875 r. do Warszawy, maluje cały szereg znakomitych dzieł. W grudniu 1875 r. wyjeżdża do Paryża i tu tworzy swą słynną „Odwilż“, która wystawiona ze „Sprawą u wójta“ w Salonie 1876 r., zdobywa Chełmońskiemu wszechświatową sławę.—W Paryżu przebywa artysta do 1889 r. W tym długim okresie czasu powstaje masa jego utworów, które pozostały na zawsze w zbiorach zagranicznych. Wystawa powszechna Paryska 1889 r.—Berlińska 1891 r.—Lwowska 1894—wreszcie Paryska 1900 r, przynoszą Chełmońskiemu najwyższe odznaczenie, medale honorowe. Pozatem w Monachjum 1892 i w San Francisco 1894 r. otrzymuje medale złote. — W 1889 r. powraca do kraju i osiada we własnej siedzibie

w Kuklówce. Umiera w pełni twórczości 6 kwietnia 1914 r. Niezwykle szerokie horyzonty jego twórczości łączą się nierozdzielnie z duszą narodu. Wśród przodujących genjuszów malarstwa polskiego Chełmoński pozostaje jako najbardziej swojski najgłębiej czujący charakter ludu i przyrody naszej Ojczyzny.

De Coninc. 483.

Cortazo. 88.

Czachórski Władysław. 430.

Urodzony w dziedzicznym majątku Grabowczyku w Hrubieszowskiem, 1851 r.. Ukończywszy w 1867 r. gimnazjum wstąpił do szkoły rysunkowej, gdzie pracował pod specjalną opieką, ceniącego jego talent prof. Hadziejwicza. We dwa lata potem wyjeżdża do Akademii Drezdeńskiej, skąd przenosi się do Akademii Monachijskiej. Tu kolejno jest uczniem prof. Anschütza, Wagnera, wreszcie Pilotiego. W 1872 r. występuje z pierwszym swym obrazem „Wstąpienie do klasztoru“, idą potem „Nocturn Chopina“, „Aktorzy wobec Hamleta“, Portret Alfreda Romera, które są rewelacją niezwyklej już miary artysty. Odtąd pozostał przez całe życie w Monachjum zdobywając coraz to większą sławę w szerokich wszechświatowych kołach artystycznych. W duchu mistrzów holenderskich maluje on pełne finezji i właściwego wyrazu, elegancie damy, w bogatych kostjumach, na tle bogatem. Obrazy te nabywano na wagę złota, a tembardziej je ceniono, że artysta wielce od siebie wymagający malował dwa lub trzy obrazy do roku. We wszystkich muzeach Zachodniej Europy i w zbiorach amerykańskich miliardów znajdują się dzieła Czechórskiego. — Oprócz medalu złotego w Monachjum, Czechórski był członkiem Berlińskiej i Monachijskiej Akademii, posiadał kilka orderów i w świecie artystycznym Środkowej Europy poważną odgrywał rolę jako członek jury i aranżer wszechświatowych wystaw. Zmarł w Monachjum dnia 15 stycznia 1911 r. W rok potem Tow. Zachty urządziło jego pśmierną wystawę, która zaznajomiła kraj z artystą słynnym, a mało u nas znanym.

D.

Damel Jan. 248.

Urodzony w Kurlandji 1780 r. kształcił się w Wilnie pod Smuglewiczem i Rustemem. Uzyskawszy stopień magistra Sztuk Pięknych był od 1809 r.— 1820r. adjunktem przy katedrze malarstwa Uniwersytetu Wileńskiego. W 1820 roku wywieziony na Sybir, odbywał dalekie podróże — ułaskawiony we dwa lata potem powrócił na Litwę i osiadł w Mińsku, gdzie zmarł 31 sierpnia 1840 r. — Damel jest autorem popularnego wielce przez liczne kopja obrazu: „Francuzi w czasie powrotu z wyprawy na Moskwę, na Placu Katedralnym, w Wilnie“. Obraz ten reprodukowany w Albumie Wileńskim Wilczyńskiego. Malował przytem wielką ilość portretów, scen rodzajowych i krajobrazów.

Dąbrowski Bonawentura. 10.

Syn malarza Antoniego Samuela Dąbrowskiego urodził się pomiędzy

1800 a 1805 r. Był uczniem wydziału malarstwa Uniwersytetu Warszawskiego, pod kierunkiem prof. Blanka. Brał czynny udział w powstaniu 1831 roku jako oficer, wzięty do niewoli kilka lat spędził na wygnaniu w Rosji. Powróciwszy do kraju rozpoczął swą karierę malarską, malując portrety. Dobry rysownik, Dąbrowski odznacza się pewną brawurą wirtuozowską i uchwycciem właściwej charakterystyki. Ceniony w sferach towarzyskich Warszawy pozostawił bogatą spuściznę w wizerunkach współczesnych mu osób, które wiernie odtwarzają wyraz epoki i charakterystyczne cechy mody. Zmarł w Warszawie 1861 r.

Dubiński Romuald. 622.

Urodzony w Kijowie 28 października 1889 r. tu też otrzymał w 1909 r. maturę gimnazjum klasycznego. Wyjechawszy następnie do Krakowa wstąpił do akademii gdzie kolejno kształcił się pod Akseutowiczem, Dębickim i Weissem. Jako wyróżniający się talent zdobył nagrodę pieniężną, w 1913 r. medał brązowy a w następnym wielki medal srebrny. W przededniu wyjazdu do Paryża wojna przerwała mu dalsze studia. Znalazłszy się w Kijowie uczęszczał tam do uniwersytetu, rysując i malując równocześnie. Zmuszony wstąpić do rosyjskiej szkoły podchorążych, po wybuchu rewolucji był w pułku Dowbor Muśnickiego. Po wielu trudach w 1918 r. przybył do Warszawy. Jako ochotnik wstąpił do wojsk polskich — mianowany podporucznikiem z Kielc udał się na front bolszewicki. Poległ w bitwie pod Równem 4 lipca 1920 r. Jako chwilowy uczeń K. Krzyżanowskiego wystawił w Tow. Zachęcie na początku 1919 r. swe studia. W 1924 pozostała matka urządziła w Zachęcie pośmiertną jego wystawę, która okazała talent Dubińskiego w najlepszym świetle. Zapowiadał szkoły niezwykle. Obok doskonałych studjów i portretów, były tam pejzaże i szkice kompozycyjne. Z rzeczy większych portret artystki Solskiej i portret stylowy zakupiony do Zbiorów muzealnych Zachęty.

Dukszyńska Duksza Emilja. 164. 181. 240. 273.

Urodzona w 1847 r. w Petersburgu, gdzie ojciec jej był wysokim urzędnikiem. Przybywszy do Warszawy, zaczęła kształcić się pierwotnie u Kaniewskiego, a po jego śmierci u Lessera. Zwiedziła następnie Drezno, Monachjum i Paryż i wszędzie studjowała u wybitnych artystów. Oddając się specjalnie malowaniu portretów, tak olejno jak i pastelami doszła w tym kierunku do wielkiej umiejętności. Ceniono jej talent — malowała wiele osób z arystokracji i ze sfer bogatego mieszczaństwa. Obrazy jej komponowane nie przestawały nosić charakteru studjów portretowych. zmarła w Warszawie 1898 r.

Dunikowski Ksawery. 399.

Urodzony w Krakowie 1876 r. kształcił się jako rzeźbiarz w tamtejszej Szkole Sztuk Pięknych pod kierunkiem Dauna i Laszczki — ukończył ją ze złotym medalem. Dla dalszych studjów pojechał do Florencji i Rzymu. W 1904 r. powołany został na profesora rzeźby w Szkole Sztuk Pięknych założonej w Warszawie przez Stabrowskiego. W lat kilka potem wyjechał do Krakowa. Od chwili zawiązania „Sztuki“ wystawiał w łonie tego stowarzyszenia swe plastyczne kompozycje, jak: „Myśl“, „Prometeusz“, „Twór-

czość", „Pierwotni ludzie" — obok tego doskonały portret K. Kamińskiego i cykl kobiet ciężarnych. W rozwoju talentu Dunikowskiego znać coraz wyższy szczebel abstrakcji, którą plastycznymi swymi twórcami pragnie uzmysłowić. W 1923 r. wystąpił ze zbiorową wystawą. Mieszka obecnie w Krakowie.

Dunze. 16.

Von Dyck. 257.

Dylczyński Cyprjan. 72.

Urodzony w Warszawie 1836 r. Ukończył Szkołę Sztuk Pięknych w 1858 r. — był potem uczniem Akademii Drezdeńskiej i mistrza Kaulbacha w Monachjum. Kilkoletni pobyt w Paryżu uzupełnił jego artystyczne wykształcenie. Malował obrazy rodzajowe jak „Anielki", historyczne jak „Stefan Batory i Hejdensztejn", odtworzył też Słowackiego na tle piramid Egipskich. Od 1870 r. mieszkał w Warszawie i stale umieszczał swe prace w Tow. Zachęty. Umarł w 1911 r.

Dymitrowicz Ludomir. 621.

Urodzony w Jędrzejowie, w Kieleckiem 1844 r. Przybył do Warszawy 1864 r., zaopiekował się nim Juliusz Kossak i umieścił w prywatnej szkole Gersona, dając mu możność rysowania w Tygodniku. Uczęszczał również i do szkoły rysunkowej pod Marcinem Zaleskim. Od 1876 r. zajmował posadę nauczyciela rysunków w szkole technicznej, następnie w innych też szkołach. Malował głównie widoki architektoniczne i wnętrza. Wystawiał w Warszawie od 1870 r., w Krakowie później. Umarł 5 listopada 1923 roku w Warszawie. Wydał album kolorowych widoków Częstochowy.

E.

Ejsmond Franciszek. 74. 259. 492.

Urodzony 1859 r. we wsi Krogulowej w opoczyńskim. Studja odbyte w Warszawie u Gersona. W 1879 r. wyjechał do Monachjum i tam pracował pod okiem Wagnera, którego szkołę kończy ze srebrnym medalem za studja malowane. Rozpoczyna wystawiać od 1880 r. W czasie kilkoletniego pobytu w Monachjum maluje obrazki małych rozmiarów minjaturowo wykończone na tle życia wiejskiego. Oprócz tego dał kilka kobiecych postaci naturalnej wielkości, jak: „Odaliska", „Besarabka", „Miłość macierzyńska". Zakupione w pracowni, obrazy Ejsmonda, znajdują się w wielu zbiorach zagranicznych. — Powróciwszy do Warszawy w 1893 r. rozpoczął bardzo żywotną artystyczną i społeczną działalność. Wybrany do komitetu Tow. Zachęty spełniał te obowiązki lat kilkanaście i ustąpił jako prezes. Również w Tow. Artystycznym był prezesem w ciężkim okresie wojny. W ostatnich latach mniej oddaje się malactwu — mieszka w Warszawie.

F.

Fałat Julian. 345. 454. 458. 462. 496.

Ur. 1853 r. w Tuligłowach. Do szkół uczęszczał w Przemyślu skąd przeniósł się do krakowskiej szkoły technicznej którą ukończywszy w 1872 roku pracował jako rysownik u architekta Gąsiorowskiego w Odesie. Po otrzymaniu prywatnego stypendjum wyjechał na politechnikę do Zurychu, tu jednak korzystając z nabytej wprawy w akwareli, postanowił oddać się malarstwu. W tym celu wstąpił do Akademji monachijskiej pod kierunek prof. Raaba. W ciągu pobytu w Monachjum od 1876 — 1878 r. zdobywa kilka akademickich medali; w tymże czasie robi wycieczkę do Włoch, bawiąc dłużej w Rzymie. Zwiedza następnie Hiszpanję, Żmudź; z jednym ze swych przyjaciół odbywa podróż naokoło świata i przywozi wielki zapas studjów. 1882 r. bawi w Warszawie rysując do pism ilustrowanych. 1885 r. wyjeżdża do Nieświeża, skąd udaje się na dwór Wilhelma II do Berlina w celach artystycznych. W Berlinie maluje z W. Kossakiem słynną panoramę „Berezynę“. Od 1895—1911 r. jest dyrektorem Akademji krakowskiej. Wziąwszy emeryturę, zamieszkał w majątności swej, Bystrej. Jest on członkiem berlińskiej Akademji, posiada kilka orderów—ma z wystaw kilka medali. Dotychczas rozwija nader żywotną działalność malując wirtuozowskie swoje akwarele.

G.

Gadomski Walery, 318.

Rzeźbiarz. Urodzony w Krakowie 1833 r. Uczył się rysunku w krakowskiej Szkole Sztuk Pięknych pod prof. Wojciechem Korneliniem Stattlerem, a rzeźby pod H. Kossowskim, następnie dwa lata w Akademji wiedeńskiej, gdzie zdobył medal złoty. Od 1877 r. był profesorem rzeźby w szkole krakowskiej. W 1887 r. postradał wzrok. — Większość prac jego zdobi place, gmachy i zbiory Krakowa. Nasze muzea posiadają dzieła Gadomskiego. — Pozbawiony wzroku artysta zmuszony był zaprzestać twórczości — przez lat wiele mieszkał w Krakowie zdala od świata. Zmarł 1912 r.

Gerson Wojciech. 31. 42. 102. 107. 108. 115. 118. 124. 131. 136. 137
156. 186. 199. 228. 233. 282. 353. 538.

Urodzony w Warszawie 1 lipca 1831 r. Pierwsze nauki pobierał w II gimnazjum filologicznym, potem przeniósł się do Piotrkowa, a w 1845 r. wstąpił do nowo otworzonej Szkoły Sztuk Pięknych. Kształcił się w niej pod Piwarskim i Breslauerem aż do 1851 r. Otrzymawszy jako wybitny uczeń stypendjum rządowe, udał się do Akademji petersburskiej, którą w 1855 r. ukończył z medalem. W następstwie też Akademia przyznała mu stopień akademika a później honorowego profesora. Od 1856 — 1858 t. pracował w Paryżu pod L. Cognet'em. Do Warszawy powrócił na stałe 1858 r. jako wyrobiony już malarz. Od tej chwili staje się on ogniskiem artystycznego życia w Warsza-

wie. W jego pracowni, w której urządził rysunki z modelu, powstał pierwszy projekt Tow. Zachęty—jest on inicjatorem każdej nowej myśli, każdego artystycznego projektu. Stanowisko jakby senjora artystów polskich zachował do zgonu — gdy w 1898 r. zawiązało się Towarzystwo Artystyczne, Gerson był jednomyślnie powołany na jego prezesa. Poprzednio jako długoletni członek komitetu Zachęty, był dwukrotnie wybrany na jej prezesa.—Żaden polski malarz nie pozostawił tylu co Gerson uczni w swej półwiekowej niespełna działalności pedagogicznej—byli wśród nich najznakomitsi w następstwie artyści z Chełmońskim i Bilińską na czele. Powołany po ustąpieniu Hadziewicza w 1872 r. na profesora szkoły rysunkowej na posadzie tej wysłużył emeryturę. Gerson rozpoczął swą karierę od pejzażu, staje się stopniowo malarzem rodzajowym, wreszcie historycznym. Brał czynny udział w wystawach powszechnych na Zachodzie, gdzie otrzymywał nagrody. Pisał i wydawał dzieła związane ze sztuką, zajmował się ilustratorstwem, litografią, krytyką, sprawami społecznymi. Był to umysł wszechświatowy. Zmarł w Warszawie 25 lutego 1901 roku.

Gierymski Aleksander. 336. 337. 344. 379. 416. 424.

Młodszy brat Maksymiljana Gierymskiego urodził się w Warszawie 1849 r. Uczęszczał przez czas krótki do szkoły rysunkowej pod Hadziewiczem i Kamińskim. Od 1868 r. w Monachijskiej akademji pod Auschützem i Pilottim. Już w 1870 r. pojawiają się w Warszawie jego pierwsze obrazy „Z czasów rococo“ i „Przed pojedynkiem“, w Monachjum zaś: „Po balu“. Będąc w szkole kompozycyjnej Pilottiego namalował „Małgorzatę przy kołowrotku“, „Kupiec wenecki“. Za szkic do tego ostatniego dostał wielki srebrny medal akademji Monachijskiej. Wraz z chorym bratem bawił w Rzymie w 1873 r. gdzie powstały: „Gra w Mora“, „Austerja“, „W altanie“ — i w Rajchenhalu w 1874 r., gdzie Maks zmarł na jego rękach. Odtąd rozpoczyna się dość ruchliwy żywot artysty. Przebywa po lat kilka w Warszawie, Rzymie, Paryżu, Monachjum, Krakowie — wszędzie kilku powrotami, wreszcie ostatnie parę lat spędza w Rzymie, wyczerpany już życiem, gdzie też umiera w dniu 4 marca 1901 r. — Wielce wymagający od siebie, malowanie było dlań wielkim wysiłkiem umysłu i pracy. Obrazy jego wysoce cenione znane były w centrach europejskich. Paryż i Monachjum darzyły go wysokim uznaniem. Po całym szeregu arcydzieł, w końcu zaczął chorobliwie eksperymenty. Po jego śmierci urządzono w Tow. Zachęty pośmiertną wystawę.

Gierymski Maksymiljan. 36. 267. 338. 378. 541.

Urodzony w Warszawie w gmachu szpitala Ujazdowskiego, gdzie ojciec jego miał posadę w 1846 r. Po ukończeniu bardzo młodo gimnazjum i studjów w instytucie puławskim, zapisał się na wydział prawny Szkoły Głównej Z wybuchem powstania 1863 r. podążył na plac boju i znajdował się w kilku bitwach. Po upadku powstania, szczęśliwie powrócił do Warszawy i dalej prowadził swą uniwersytecką pracę. W 1866 r. uczeźcza do szkoły rysunkowej przez kilka miesięcy i wystawia w Zachęcie. W końcu następnego roku przybywa do Monachjum i wstępuje do akademji pod prof. Auschützem. Studjuje następnie konia w pracowni Frantza Adama. W 1869 roku występuje

z dwoma obrazami: „Pojedynek Tarty z Poniatowskim” i „Wieczornica”, które na pierwszej powszechnej wystawie Sztuki w Monachjum zwracają powszechną uwagę na młodego malarza. Od tej chwili rozpoczyna się niezwykle bogata, ale tak krótka karjera malarska Gierymskiego. W obrębie 8 lat, które dzielą chwilę wstąpienia jego do szkoły rysunkowej od chwili jego śmierci—Gierymski potrafił zrobić swój talent, zajaśnić nim na horyzontach sztuki współczesnej i osiągnąć szeroką sławę. Namalował kilkadziesiąt obrazów zaledwie, mają one miejsce w Muzeach zagranicznych—otrzymał za nie najwyższe nagrody (Berlin, Londyn, Wiedeń) honorowe tytuły i uznanie ogólne.—Trapiiony piersiową chorobą opuszcza Rzym, osiada w Meranie w końcu w Reichenhau, gdzie umiera w 28 roku życia dnia 16 września 1874 r. Tamże pochowany.

Giordano Lucca. 380. 381.

Głębocki Adrjan. 158. 238. 570.

Ur. 1833 roku w Pankach pod Częstochową. Warszawską szkołę Sztuk Pięknych ukończył 1853 roku. Zwiedził Paryż i Monachjum a po krótkim pobycie zagranicą powrócił do kraju i rozpoczął równocześnie swą działalność artystyczną i pedagogiczną. Był nauczycielem szkół średnich najprzód w Częstochowie potem w Warszawie. Malował obrazy rodzajowe i religijne, głównie jednak odtwarzał, bądź w obrazach, bądź w rysunku zabytki przeszłości. Wystawiał w Zachęcie od 1861 r. Zmarł w Warszawie 1906 r.

Głowacki Józef. 97.

Urodzony około 1805 r. na Litwie. Kształcił się na uniwersytecie Wileńskim pod kierunkiem Rustema i rytownika Saundersa. Po zamknięciu uniwersytetu w 1831 r. przebywał u bogatszych obywateli na Litwie, malując przeważnie portrety i tak zwane przezrocza do teatrów amatorskich. Około 1840 r. osiada w Warszawie, i obejmuje stanowisko drugiego dekoratora sceny Warszawskiej pod Antonim Sacchetti. Malował równocześnie portrety i obrazy religijne. Zmarł w Warszawie 1850 r.

Gobelin. 341.

Godebski Cyprjan. 405. 561.

Rzeźbiarz—wnuk pułkownika Godebskiego a syn Ksawerego, emigranta. Urodził się w Mery sur Cher we Francji 1835 roku. Kształcił się w szkole w Batignolles, następnie w pracowni rzeźbiarskiej Jouffroy'a. Robiąc szybkie postępy, wystawia w Salonie 1857 r. biust admirała Lassus. W tym czasie daje lekcje rysunku w polskiej szkole. Gdy ojciec jego przeniósł się do Lwowa na posadę bibliotekarza, jedzie wraz z nim—i tu, zaprotegowany przez hr. Agenora Gołuchowskiego, otrzymuje zamówienie dworu austriackiego, które wykonawszy powraca do Paryża. W parę lat potem dekoruje dom słynnego wiolonczelisty Servais w Brukseli i żeni się z jego córką. Zwiedziwszy Włochy znowu powraca do Paryża w 1867 r. W 1872 r. mianowany profesorem Akademii petersburskiej, pozostaje tam lat trzy. W 1875 r. przybywa do Warszawy i wywiera duży wpływ moralny na ówczesne życie artystyczne. Dom jego gromadzi elitę towarzyską i artystyczną. Po kilkumiesięcznym pobycie w Warszawie, zabrawszy ze sobą dwóch młodych malarzy: Chełmoń-

skiego i Piątkowskiego, wyjeżdża do Paryża, gdzie bawi do śmierci. Przez ciąg wielu lat wystawiał w dorocznych salonach paryskich. W 1898 r. stawia w Warszawie pomnik Mickiewicza — poprzednio jeszcze Teofila Gauthier w Paryżu. Zmarł we Francji w 1908 r.

Gorecki Tadeusz. 281.

Urodzony 5 maja 1835 r. w Dusiematach pod Wilnem, był synem poety Goreckiego Antoniego. Od 1839 kształcił się w Petersburskiej Akademii pod Briulowem. Otrzymawszy wielki złoty medal udał się jako stypendysta akademii do Francji w 1853 r. do Hiszpanji — w rok potem do Rzymu — w końcu osiada w Paryżu i tu żeni się z córką Adama Mickiewicza. Jego obraz „Ostatnia komunja“, znajdujący się obecnie w Zbiorach muzealnych Tow. Zachęty, miał duże powodzenie na wystawie w Madrycie. Umarł w Paryżu 31 stycznia 1868 r. Pozostawił cenione w swoim czasie portrety oraz obrazy rodzajowe.

Gorski Konstanty. 482.

Urodzony 1869 r. w Kazimierowie w Ziemi Kowieńskiej. Po ukończeniu gimnazjum w Moskwie, rozpoczął nauki rysunku w szkole rysunkowej w Wilnie, skąd wyjechał do petersburskiej akademii, gdzie pracował pod kierunkiem prof. Willewalda batalisty. Otrzymawszy wszystkie nagrody, ukończył akademję w 1891 i wyjechał następnie za granicę dla studjów artystycznych. Przebywał kolejno w Monachjum, we Włoszech, w Paryżu. 1894 r. przybył do Warszawy gdzie na stałe się osiedlił. Urządzona w rok potem w Tow. Zachęty wystawa zbiorowa dała poznać młodego malarza jako portrecistę i ilustratora. Od tego czasu rozwinął nader żywotną działalność w obu tych kierunkach. Nasze pisma ilustrowane zamieściły liczny szereg rysunków Gorskiego, przeważnie ilustrujące powieści: Prusa, Gruszeckiego, Sienkiewicza, Rodziewiczówny, Weysenhoffa i w. in. Oprócz tego wyszły osobno cykle kompozycyjne do Krzyżaków, oraz Sybir w szeregu dwunastu kartonów. Gorski brał udział we wszystkich poważniejszych wystawach, tak krajowych, jak i zagranicznych, gdzie umieszczał portrety, obrazy rodzajowe i historyczne, oraz kartony rysunkowe. W czasie wojny znajdował się w Moskwie jako nader czynny członek polskiej kolonii artystycznej na wychodźstwie — w 1919 r. powrócił do Warszawy. — Był członkiem zarządu Warszawskiego Tow. Artystycznego i Komitetu Zachęty.

Grabowski Andrzej. 98.

Urodzony w Zwierzyńcu pod Krakowem 29 listopada 1833 r. Przeszedł przez Szkołę Krakowską w epoce Stattlera a następnie z początkiem rządów Łuszczkiewicza. Kolegował i przyjaźnił się z Grottgerem. Dzięki pomocy bogatych przyjaciół mógł wyjechać do Wiednia i Monachjum na lat kilka nauki. Podróżował po Włoszech — w 1866 r. osiadł we Lwowie, jako już znakomity portrecista. Malował całą arystokrację galicyjską i świat urzędowy, oraz wielu znakomych ludzi jak Kornela Ujejskiego, Stanisława Tarnowskiego, Kurzawę i w. in. Stopniowo zaczął podupadać na zdrowiu — rodzina go wyprowadziła do Meranu, gdzie przebył przez zimę 1885 r. powróciwszy do Lwowa zmarł 2 września 1886 r.

Grabowski Wojciech. 92.

Brat młodszy Andrzeja Grabowskiego, urodził się 15 kwietnia 1850 r. w Zwierzyńcu pod Krakowem. Od 1866 r. kształcił się w Szkole Krakowskiej pod Szyndalewskim, Dembowskim, Łuszczkiewiczem. Rok 1871 — 1872 spędził w Monachjum w akademickiej szkole prof. Anschütza. W roku następnym podążył do Wiednia. Mając zamiłowanie do motywów ludowych, dla studjów wędrował po kraju. W ten sposób od 1875 — 1885 poznał całą Galicję. — Oddawał się specjalnie ilustrowaniu, bądź bajek i podań ludowych, bądź też cyklów ideowych jak np. „Życie artysty“, „Cztery pory roku“, „Czarownice“ i t. d. Kłasy zamieszczały jego rysunki. Zmarł 2 czerwca 1885 r. we Lwowie.

Gramatyka Antoni. 127.

Urodził się w 1841 r. w Kalwarji Zebrzydowskiej. Szkoły początkowe w Kalwarji i Wadowicach. Rozpoczął od praktyki przy malarzu pokojowym w Krakowie, potem uczył się rysunków u prof. Jana Bizańskiego. Od 1863 — 1870 przeszedł kurs Krakowskiej Szkoły Sztuk Pięknych. Jako stypendysta wyjechał do Wiednia na 2 lata. Po reorganizacji Szkoły Krakowskiej powrócił do niej i tu od 1875 — 1878 pracował nad kompozycją pod kierunkiem Matejki. Malował obrazy religijno-historyczne i anegdotyczne. Najlepszą jego pracą był „Długosz“. Osiadł na stałe w Krakowie i przez lat wiele tamże wystawiał — zmarł w 1922 r.

Grombecki Henryk. 510.

Urodzony w Warszawie 1884 r. Kształcił się początkowo w Warszawie w Szkole Sztuk Pięknych, założonej przez Stabrowskiego, następnie w Akademii Krakowskiej. Pierwszemi swemi pracami, a mianowicie akwarelowym portretem ojca, zwrócił na siebie uwagę sfer artystycznych. Od tego czasu stale wystawia w Warszawie wysoko cenione i subtelnie wykończone obrazy. Od lat kilku jest członkiem związku paryskiego „Société nationale des Beaux arts.“, na którego wystawach znajdowały się jego utwory. Mieszka w Warszawie.

Grottger Artur. 69. 160.

Urodził się 11 listopada 1837 r. w Ottyniowicach w Galicji wschodniej. Pierwsze nauki rysunku otrzymał od ojca, który był artystą amatorem. Później uczył się u znanego lwowskiego nauczyciela Jana Maszkowskiego, słuchając równocześnie rad Juljusza Kossaka. Będąc bardzo młodym chłopcem zadziwiał wszystkich połosem twórczym. Od 1852 — 1854 r. jest uczniem Łuszczkiewicza w Krakowskiej Szkole Sztuk Pięknych. Po krótkim pobycie we Lwowie otrzymuje cesarskie stypendjum i jedzie do Wiednia, gdzie kształcił się w akademii i kończy ją w kompozycyjnej szkole Rubena w 1858 r. W ciągu następnego roku przebywa w Monachjum. Osiada następnie w Wiedniu i rozpoczyna swą karierę rysowniczą, jako współpracownik pism ilustrowanych. Pobyt w Wiedniu trwał do 1864 r. Okres ten jest polem rozwoju talentu Grottgera — tworzy w nim swe pierwsze cykle: „Szkola szlachcica polskiego“ i „Warszawa“. Zwiedza wtedy Wenecję i wraca do Galicji, bawiąc w różnych domach, przeważnie u przyjaciół swych Tarnowskich w Śniatynce. Pracuje

intensywnie i robi olbrzymie postępy — talent jego jest w pełni. Powstaje „Polonja“ dzieło już mistrzowskie, pojedyncze fragmenty z powstania — 1856 r. kończy „Lituanję“, zarecza się i wyjeżdża do Paryża z rozpoczętym cyklem „Wojny“, Cykl ten wystawiony na powszechnej Wystawie w Paryżu 1867 r. zapewnia artyście sławę i jest nabyty przez Cesarza Franciszka Józefa. W Paryżu pracuje jeszcze u słynnego Gerome'a, gdzie maluje parę studjów. Złamany chorobą wyjeżdża do Amelie les Bains i tu 19 grudnia 1868 roku umiera na rękę przyjaciela malarza Krajewskiego. Ciało sprowadzone przez narzeczoną do Lwowa spoczęło na cmentarzu Łyczakowskim.

Gryglewski Aleksander. 46. 187.

Urodził się w Brzostku w Galicji 1833 r. Pierwsze kroki w sztuce stawiał za czasów Stattlera pod kierunkiem Łuszczkiewicza wraz z Grottgerem i Matejką. Mając upodobanie do malarstwa architektonicznego wyjechał w 1857 r. do Monachjum i tu przez lat kilka pilnie studjował pod okiem słynnego perspektywisty Seebergera. Po powrocie osiadł w Krakowie i rozpoczął liczny szereg swych znakomitych kreacji. Malował z wielkim zamiłowaniem zabytki architektoniczne Krakowa, wnętrza kościołów, place, widoki ulic i budowli. Obrazy jego szerokie miały uznanie — na niektórych sztafaż figuralny szkicował Matejko. Kolejno odtwarzał Toruń, Warszawę — gdzie malował w 1874 r. wnętrza sal Zamkowych i Łazienek. Obrazy Gryglewskiego znajdowały się na wystawach powszechnych: w Paryżu 1867 r. i w Wiedniu 1873 r. Na tej ostatniej za „Kaplicę Zygmuntofską“ otrzymał medal. Malując z kolei zabytki Gdańska pod wpływem chwilowego szału w dniu 4 października 1879 r. zginął samobójczo, rzucając się z wieży ratuszowej na bruk. Bogata spuścizna znakomitego następcy Zaleskiego jest reprezentowana we wszystkich polskich i wielu zagranicznych zbiorach i muzeach.

Gumiński Władysław, Heliodor. 70.

Urodzony 1822 r. uczył się u Piwarskiego, potem w Wiedniu. Pierwsze swe pejzaże wystawia na Warszawskiej Wystawie Sztuki 1845 r. Mieszkał stale w Warszawie malując niewielkie obrazki w duchu romantycznym, dawał lekcje rysunku na pensjach i zajmował się restauracją starych płócien. W 1895 r. obchodzono 50 letnie jubileusze jego wraz z Murzynowskim, Schouppem, Polkowskim i Polikarpem Gumińskim, imiennikiem Władysława. Zmarł 1898 r.

Gumowski Jan. 571.

Urodzony w 1887 r. Uczeń Krakowskiej Akademji. Przez pewien czas pracuje w Warszawie w kierunku sztuki dekoracyjnej. Rozpoczyna uczestniczyć w krajowych wystawach około 1910 r. Kilka prac jego wystawionych w Krakowie i Warszawie a wśród nich „Wiosna“ cieszyły się dużym uznaniem. Z wybuchem wojny wstąpił do legjonów. W wojsku dużo robił studjów, które znalazły się w większej ilości na Wystawie legjonowej. Mieszka stale w Krakowie.

Guido Reni. 203.

H.

Hadziowicz Rafał. 43. 231. 250.

Urodził się na wsi w Lubelskiem w Łukowej 1806 r. Zapisany do Uniwersytetu Warszawskiego, uczył się w nim malarstwa na wydziale Sztuki u profesorów: Brodowskiego i Blanka. Wyjechał za granicę jako wielce zapowiadający się talent — najprzód do Drezna, następnie do Paryża, gdzie wstąpił do pracowni słynnego mistrza barona Gros, którego wkrótce stał się ulubionym uczniem. Kierunku jaki mu nadał Gros do śmierci nie zmienił, będąc epigonem neoklasycyzmu francuskiego początków XIX w. Po kilku latach studjów w Paryżu, wyjechał do Rzymu i Florencji, gdzie studjował starych mistrzów robiąc z nich kopje. — Jako znakomity już malarz powołany został na profesora rysunku do uniwersytetu moskiewskiego — posadę tę zajmował od 1739 — 1846 r. Gdy założoną została w Warszawie Szkoła Sztuk Pięknych, Hadziowicz był mianowany jej profesorem. Zastąpił on zmarłego Kokulara, i przebył na stanowisku aż do chwili zamknięcia w 1866 r. szkoły, aby następnie do 1872 r. wykładać rysunek i malarstwo w powstałej naówczas szkole rysunkowej. Hadziowicz pozostawił wielką liczbę dzieł przeważnie ołtarzowych — malował też portrety. Setki artystów kształciło się pod jego kierunkiem. Usunąwszy się jako emeryt w ciszę swej pracowni nie przestał tworzyć, swych kolorystycznych elegancką techniką wykonanych utworów — zmarł w bardzo późnym wieku w 1886 r.

Hempel. 205

O artyście tym, który pracował na początkach XIX w. nie posiadamy żadnych wiadomości.

Herman Juljusz. 592.

Urodzony 1860 r. w Warszawie. Uczęszczał do Akademii Monachijskiej od 1881 r. Zaprzyjaźnił się z Malczewskim, Wyczółkowskim, Fałatem, F. Eismondem, pracując wspólnie. Zwiedził wszystkie centra Sztuki europejskiej. Około 1887 r. powrócił do Warszawy, gdzie w lat kilka potem wybrany został na Prezesa Komitetu Tow. Zachęty. Na stanowisku tem pozostał lat 6. Mieszka w Warszawie.

Heyman Stanisław. 125. 530.

Urodzony w Warszawie 1843 r. ukończył szkołę realną i wstąpił do Warszawskiej Szkoły Sztuk Pięknych w ostatnim okresie jej istnienia. Po dwuletnim w niej pobyciu wyjechał w 1861 r. do Akademii Drezdeńskiej, potem do Monachijskiej gdzie pracował pod prof. Anschützem. Powróciwszy w 1867 r. do Warszawy malował w pracowni Horowitza. W 1873 r. znowu przez rok bawił w Monachjum i tu namalował kilka rodzajowych obrazków, jak: „Pociecha starości“, „Młoda gosposia“ i t. d. Powróciwszy do Warszawy zaczął robić portrety, jednając sobie w tym kierunku duże uznanie wśród bogatych finansistów. Zmarł 1919 r. w Warszawie.

Holenderska Szkoła. 356.

Horowitz Leopold. 190. 588.

Urodzony w 1838 r. w Koszycach na Węgrzech, należy do tych cudzoziemskich malarzy, którzy przez stały kontakt z Polską w dziejach naszej sztuki wyrobili sobie prawo obywatelstwa. Bardzo młodo skończył Akademię Wiedeńską, a po jej skończeniu przybył do Warszawy, gdzie się wkrótce dał poznać jako wielce zdolny portrecista, zaczął wystawiać w 1861 r. Za czasów namiestnika Berga, malował w b. królewskim zamku w pracowni Bacciarellego. Zdobyte uznanie powoduje liczne zamówienia portretowe. Po śmierci Simmlera staje się on najwybitniejszym u nas portrecistą. Ożeniwszy się z siostrzenicą Aleksandra Lessera, uważał Polskę za drugą swą Ojczyznę. Odtąd zmieniał stale miejsce pobytu pomiędzy Warszawą, Wiedniem i Budapesztem. Stał się malarzem dworu austriackiego i najwyższej arystokracji Europy. Portretuje też całą polską arystokrację. — Ten wielkiej miary portrecista zdobył na wystawach kilka medali — i był przez lat kilka dyrektorem Akademii w Peszcie. Umarł w Wiedniu 1917 r.

Hühne Wilhelm. 222.

Urodzony w Warszawie d. 10 czerwca 1803 r. Kształcił się w malarstwie na wydziale Sztuki Uniwersytetu Warszawskiego pod Brodowskim i Blankiem. Wyjeżdżał też w celach artystycznych za granicę. Na wystawie warszawskiej 1845 r. miał kilka prac swoich. Malował przeważnie portrety, zbliżone techniką do Kokulara i Phanhauzera. Umarł 25 września 1863 roku w Warszawie, pochowany na cmentarzu ewangelickim.

Huttari J. 468.

J.

Jabłoński Ludwik. 226.

Urodzony około 1820 r. Uczeń Kokulara — mieszkał w Warszawie — nie biorąc jednak zbyt czynnego udziału w życiu artystycznym. Malował portret Magnuszewskiego Dominika. W Krakowie pojawiały się jego obrazy pomiędzy 1860 a 1867 r. Gdy artyści warszawscy podnieśli myśl namalowania wspólnymi siłami historii rozwoju sztuki w Polsce celem udekorowania ścian wystawy Tow. Zachęty w 1871 r. Jabłońskiemu przypadł w udziale temat: „Poświęcenie Kolumny Zygmunta”. Wykonał tylko karton. Zmarł w Warszawie około 1911 r.

Jagmin Stanisław, art. rzeźbiarz. 404.

Urodzony około 1880 r. kształcił się w Akademii Krakowskiej pod kierunkiem Laszczki. Rozpoczął swą karierę rzeźbiarską samodzielną w Warszawie, gdzie od 1903 r. wystawia swe prace, jak: „Pieniądz”, „Spętany” i in. Pomału twórczość jego zmienia swe podłoże, zaczyna się zajmować najprzód rzeźbiarską dekoracją, wreszcie oddaje się specjalnie artystycznej ceramice. W tym kierunku można uważać Jagmina za pioniera, który na polskim gruncie rozpoczął owocną pracę i rozkrzewił zamiłowanie do ceramiki. Od 1918 r.

osiadł w Poznaniu, gdzie jest profesorem. Założył tam stowarzyszenie „Świt“ kilkakrotnie urządzał zbiorowe wystawy, najdróż w salonie Rychlinga, potem w Tow. Zachęty. Stałe mieszka w Poznaniu.

Jasieński Stanisław. 170.

Urodzony w Krakowskim 1853 r. Początkowe wykształcenie w warszawskiej szkole rysunkowej, potem w krakowskiej. Wystawia od 1879 roku niewielkie krajobrazy ze sztafażem. jak: „U przewozu“, „Spacer w parku“, „Na łące“ i t. d. Około 1885 r. przerzuca się na pole dekoracji teatralnej, pracuje pod Malinowskim w Warszawie. Studjuje w Wiedniu Obejmuje stanowisko naczelnego dekoratora w Krakowie, przenosi się następnie na także stanowisko do Warszawy. Mieszka stałe w Warszawie.

Jasiński Feliks. 585.

Europejskiej sławy akwafortcista, zmarł młodo, stałe mieszkał zagranicą, przeważnie w Paryżu.

Jasiński Ignacy. 93. 128. 183. 342. 343.

Urodzony około 1840 r. Należał do ostatniej serji uczniów Szkoły Sztuk Pięknych, którzy szkoły już skończyć nie mogli. Brał czynny udział w demonstracjach a potem w powstaniu 1863 r. Wyrokiem sądu zesłany na Syberję, skąd przybył do Warszawy w 1869 r. W 1873 r. pracował przez jeden semestr w Monachijskiej Akademji pod kierunkiem A. Wagnera. Powróciwszy do Warszawy malował portrety i obrazy ołtarzowe z których jeden znajduje się w kościele W. W. Świętych. Umarł w Warszawie 1888 r.

Jordaens. 355.

K.

Kamieński Antoni. 374. 425. 580. 583. 584.

Urodzony 1861 r. w Wilnie, gdzie się też kształcił początkowo, wstąpił następnie do Akademji Petersburskiej w której pracował 5 i pół lata. W 1890 r. przybył do Warszawy i tu rozpoczął swą rysowniczą karierę, rysując do Tygodnika Ilustrowanego. Po rocznym pobycie wyjechał do Paryża i zapisał się do szkoły Juljan'a, pracując równocześnie nad rysunkiem, rzeźbą i akwafortą. W 1898 r. wykonał najpiękniejszy swój utwór „Niedokończone dzieło“ w formie kredkowego kartonu. W parę lat potem na tle tejże kompozycji zrobił olbrzymią akwafortę, mogącą uchodzić za arcydzieło w swoim rodzaju. Za tę akwafortę wystawioną w salonie paryskim 1907 r. otrzymał „mention honorable“. W 1898 r. urządził w Tow. Zachęty zbiorową wystawę, gdzie zaprodukował wielką ilość cyklów kompozycyjnych, rysowanych portretów i studjów — wreszcie ilustracji. Mieszkał w Warszawie z górą lat dziesięć, jako wybitna siła rysownicza, użytkuje swój talent w pismach obrazkowych. Od 1914 r. do końca wojny przebywał w Paryżu zajmując się przeważnie akwafortą. Odtąd dzieli swój czas pomiędzy Warszawą a Paryżem. Kamieński narysował portrety wielkiej ilości wybitnych osobistości ze świata sztuki, wiedzy i literatury.

Kamiński Aleksander. 63.

Urodził się w Warszawie 1823 r. Początkowo uczył się rysunku w szkole Kokulara — potem od 1849 r. przez cztery lata w petersburskiej Akademji. Jako stypendysta wyjechał dla dalszego rozwoju swego talentu do Rzymu i tam spędził przeszło lat dziesięć. Brał udział w kierowanej przez Mickiewicza legji — malował też portret poety 1849 r. Mianowany po powrocie do Warszawy profesorem w Szkole Sztuk Pięknych na miejsce Kanińskiego, który został dyrektorem, zajmował to stanowisko 25 lat z górą. Gdy powrócił do kraju i zajął się nauczaniem malował nie wiele, wystawiając na widok publiczny rzeczy malowane jeszcze we Włoszech. Pozostawił duży obraz „Święta rodzina”, który malował bardzo długo ale w zupełności go nie skończył — oprócz tego bardzo dobre portrety i obrazy rodzajowe na tle życia kampanji Rzymskiej. Umarł w Warszawie 1886 r.

Kaniowski Ksawery. 22. 90. 271.

Urodził się 1809 r. w Krasielowie na Podolu. Początkowo nauki pobierał w Teofilopolu, potem w liceum krzemienieckim. Z zamiłowaniem oddając się malarstwu i rysunkom zwrócił na siebie uwagę prof. Pitschmana, który mu wyrobił stypendjum Lerneta. Porzuciwszy chwilowo Krzemieniec był czas jakiś w warszawskim uniwersytecie. Od 1827 r. był młodszym pomocnikiem nauczyciela rysunków w liceum. Wysłany za stypendjum do Akademji petersburskiej — w trzy lata potem otrzymał wielki złoty medal i fundusz na wyjazd zagranicę. W 1833 r. jest w Dreźnie — następnie jedzie do Włoch i tu przebywa lat dziewięć. Maluje portrety a wśród nich Lady Seymour i papieża Grzegorza XVI. Po powrocie z Włoch do 1845 r. mieszkał w Petersburgu — następnie mianowany profesorem w nowootwartej Szkole Sztuk Pięknych, przybywa do Warszawy w 1846 r. W 1859 r. назначony dyrektorem tejże szkoły, pozosaje na posadzie do śmierci. Zmarł w 1865 r. — Był on honorowym członkiem Petersburskiej Akademji i rosyjskiego „Panteonu”. Ciesząc się niezwykłą sławą, pozostawił dużą ilość portretów osób znakomych, kilka obrazów ołtarzowych oraz olbrzymią grupę portretową rodziny rektora Mianowskiego w chwili, gdy papież Pius IX ich błogosławi. Kaniowski należał również do członków założycieli Tow. Zachęty i swoim wpływem przyczynił się do jego zatwierdzenia.

Kanigowska Alfonsa. 261.

Urodzona około 1860 r. kształcił się w malarstwie w prywatnej szkole Gersona a następnie u Alchimowicza. Malowała udatne obrazy w technice zbliżonej do Alchimowicza, a także portrety i natury martwe lub kwiaty. Wystawiała dużo w okresie od 1805 1900 roku. W czasie wojny znajdowała się w Rosji i stanęła do Warszawy już nie wróciła.

Kapliński Leon. 17. 79. 100.

Malarz i literat. Urodził się w Lisowie 1826 r. Studjował prawo w Warszawie, następnie filozofję we Wrocławiu. Pierwsze początki rysunku zawdzięcza hr. Sewerynowi Mielżyńskiemu, dyletantowi. Od 1846 — 1848 r. za udział w ruchu patriotycznym więziony był przez Prusaków w Berlinie. Odzyskawszy wolność wyjechał do Paryża i tu zaczął się dopiero poważnie

poświęcać malarstwu pod Ary-Scheferem i Robertem Fleury. Całą swą karierę malarską rozwinął w Paryżu, gdzie długie lata przebywał wystawiając w Salonie. — Kapliński, jako wysoce kulturalny artysta i wyrobiony malarz pozostawił wiele dzieł wyjątkowej wartości — celował w portretach nie tylko osób współczesnych, lecz i historycznych, które znakomicie odtwarzał z materiałów źródłowych. W ten sposób namalował kilku hetmanów. Oprócz tego są jego obrazy, jak: „Szlachta i lud“, ilustracje do „Pana Tadeusza“, „Wernyhora“ i w. in. Portretował Zygmunta Krasińskiego, Adama i Władysława Czartoryskich, generała Zamoyskiego, generała Krasińskiego, Jana Działyńskiego, Rogiera, Raczyńskiego i w. in. Przy końcu życia lat parę spędził w Krakowie — zmarł w Miłosławiu u Mielżyńskich w marcu 1973. Oprócz malarstwa zajmował się stale literaturą i pozostawił kilka dzieł jak np. „Emir Wacław Rzewuski“.

Karazin. 68.

Kauzik Jan. 450.

Urodzony w Warszawie 1860 r. Kształcił się w szkole rysunkowej pod Gersonem i Kamińskim do 1878 r. i w Akademii Monachijskiej w szkole Wagnera do 1884 r. Za studia akademickie miał medal brązowy i listy pochwalne. Niektóre ze swych studj jak np. „Czerkies“ w całej figurze oraz portrety wystawiał od 1883 r. w Tow. Zachęty. Po śmierci Aleksandra Kamińskiego został profesorem szkoły rysunkowej — miejsce to zajmował do 1915 r. Od 1918 r. jest kustoszem Muzeum Narodowego warszawskiego. W swoim czasie wiele rysował do pism ilustrowanych przeważnie kopji z obrazów.

Kędzierski Apolonjusz. 368.

Urodzony w Suchedniowie w Kieleckiem 1861 r. Jako dwudziestoletni młodzieniec korzystał z rad Józefa Brandta w czasie jego letnich pobytów w Orońsku — równocześnie pracuje w szkole rysunkowej pod Kamińskim i Gersonem do 1883 r. Następnie okres stałego współpracownictwa w pismach ilustrowanych warszawskich. Przybywszy do Monachium w 1885 r. uzupełnia swoje wykształcenie fachowe trzyletnią pracą w akademii w szkole Gysisa. Niezależnie od tego rozpoczyna swą samodzielną twórczą karierę pod bezpośrednim wpływem Józefa Brandta. Od 1888 r. na wystawach zagranicznych, jakoteż warszawskiej, zaczynają się zjawiać jego obrazy rodzajowe, znamionujące głęboki talent przy wielkim wysiłku artystycznym jak: „Ogrodnik“, „Zwijanie partu“, „Antek astronom“ i t. d. Otrzymuje nagrodę konkursową w Zachęcie, medal brązowy w Chicago, w 1894 r. medal srebrny we Lwowie w tymże roku za „Podsiewanie“, wreszcie na paryskiej powszechnej wystawie 1900 roku medal brązowy. Około 1891 r. przenosi się z Monachium do Warszawy i tu osiada. Jest przez długie lata członkiem Komitetu Tow. Zachęty. Rozwija nader dodatnią twórczość artystyczną. Staje się jedną z wybitniejszych jednostek w naszej sztuce. Zaczyna malować przeważnie akwarelą. W ciągu lat ostatnich zdobywa on nie jedne odznaczenie tak za całą swą działalność (od Tow. Zachęty), jakoteż za pojedyncze dzieła. Należy do Stow. „Sztuka“ Krakowska oraz warszawskiego „Pro Arte“.

Kicka Natalja z Bispingów. 130.

Urodzona w pierwszych latach XIX. w. w Warszawie, zajmowała się — jak to było naówczas modą w wyższych sferach towarzyskich — malarstwem. Jak na amatorkę posiadała duże wyrobienie fachowe. Umarła w późnym wieku po 1870 r.

Klass-Kazanowska Marja. 509.

Urodzona w Żytomierzu 1860 r. Czując pociąg do sztuki, wyjechała do Akademii petersburskiej gdzie rozwinęła niepośledni talent. Otrzymała za swe obrazy i studja kilka nagród i medali. Wyszędłszy za mąż za swego kolegę Kazanowskiego, z Petersburga przeniosła się — do Żytomierza. Zmarła około 1896 r. zapisawszy swe prace, szkice i obrazy na rzecz Tow. Zachęty. Po jej śmierci była urządzona jej zbiorowa wystawa. — Malowała najważniejsze sceny wiejskie, obrazy jej cechował dobry rysunek i poważne studja.

Klejn Władysław. 350. 577.

Drzeworytnik. Urodzony w 1871 r. wstąpił do warszawskiej szkoły rysunkowej — następnie do drzeworytni „Tygodnika Ilustrowanego“ w 1890 roku i tu pod kierunkiem Józefa Holewińskiego rozwinął swój talent w szeregu wielce subtelnych i artystycznych drzeworytów. Prace jego figurowały w Berlinie 1891 r., we Lwowie, a także w Tow. Zachęty, gdzie otrzymał nagrodę na jednym z konkursów i w Krakowie. Obecnie mieszka w Warszawie.

Kochanowski Roman. 475.

Urodzony w Krakowie 1856 r. Zawód artystyczny rozpoczął w krakowskiej Szkole Sztuk Pięknych pod kierunkiem W. Łuszczkiewicza. Po dwuletnim w niej pobycie wyjechał do Wiednia, gdzie kształcił się u prof. Lichtenfelsena na wydziale pejzażowym akademii i został zaszczycony złotym medalem. Po krótkim w kraju pobycie wyjechał do Monachjum na stały pobyt i wnet rozpoczął owocną twórczość. Na wystawie londyńskiej 1891 r. dyplom honorowy. Na wystawie wiedeńskiej, obraz jego „Jesień“ zakupił cesarz Franciszek Józef w 1892 r., we Lwowie 1894 medal srebrny. Pejzaże Kochanowskiego wystawiane na wszystkich poważniejszych wystawach europejskich cieszyły się stałym powodzeniem, sława jego rosła. Wszystkie polskie galerie posiadają jego obrazy. Stałe mieszka w Monachjum — do kraju przyjeżdża na studja.

Kolberg Antoni. 40. 264.

Urodził się we wsi Machory pod Żarnowem w Opoczyńskim 1816 r. Kształcił się w uniwersytecie warszawskim pod Brodowskim i Blankiem. Od 1837 w Akademii Berlińskiej, wreszcie od 1842—1848 r. we Włoszech. Na tle epoki kokularowskiej talent Kolberga odbija dodatnio żywiołem psychologicznym, który wprowadza w wyraz swoich kreacji. Malował dużo portretów o dużej sile charakterystyki, obrazy religijne i rodzajowe z życia włoskiego. W końcu życia mieszkał na wsi nie komunikując się ze światem artystycznym. Zmarł w kraju około 1890 r.

Koniuszko Waclaw. 32.

Urodził się w Krakowie 1854 r. Początkowo uczeń Szkoły Krakowskiej, następnie prof. Wagnera w Akademii Monachijskiej, w której się kształcił od 1875 do 1879 r., zapowiadając się jako niezwykły talent. W krótkiej swej działalności namalował „Pogrzeb ubogiego”, „Lichwiarz”, „Żydzi modlący się nad wodą”, „Wnętrze pracowni w Monachjum”, „Portret Bartoszewicza” i wiele innych obrazów i portretów. Po powrocie do Krakowa uległ około 1882 r. nieuleczalnej chorobie, która go trawiła przez lat kilka i spowodowała zgon. Zmarł 24 sierpnia 1900 r. w zakładzie Helclów. Na parę lat przed śmiercią próbował chwilowo malować, lecz zapomniał to, czego się nauczył i malował zupełnie nieudolnie. Zaczęty przez niego obraz „W pracowni” dokończył Wyczółkowski.

Kossak Juljus. 48. 59. 73. 463. 481. 537.

Urodził się 15 grudnia 1824 roku w Wiśniczu pod Bochnią. Szkołę ukończył w Lwowie, a nawet zaczął chodzić na wydział prawny — równocześnie jednak rozpoczął naukę rysunku u Jana Maszkowskiego. Talent jego zaczął szybko się rozwijać. Duże stosunki koleżeńskie ułatwiły mu możliwość studjowania konia w wielkich stadninach i stajniach bogatego obywatelstwa galicyjskiego. Młody artysta zwiedził całą Polskę, rysując i malując poznał Podole, Wołyń, Ukrainę, był z hr. Branickim w Petersburgu, gdzie miał duże artystyczne powodzenie — był w Wiedniu i na Węgrzech — w 1852 r. przybył do Warszawy już jako wzięty malarz koni. Po trzyletnim pobycie wyjechał do Paryża, gdzie spędził lat sześć, słuchając rad Horacego Vernet'a. W końcu 1860 r. przybył powtórnie do Warszawy, objął artystyczny kierunek „Tyg. Ilustr.” po Lewickim i rozpoczął nader bogatą i ruchliwą twórczą działalność. Przez lat sześć jest on najżywotniejszym przedstawicielem życia artystycznego w Warszawie — wybrany do pierwszego komitetu Tow. Zachęty, maluje i wystawia coraz to nowe kompozycje. Jest to jego najlepsza epoka. W twórczości jego oddziaływa i siła młodości i umiejętności w pełni rozwinięta. Jest on równocześnie niewyczerpanym ilustratorem. — W 1869 r. wyjeżdża do Monachjum, przyjaźni się z Frantzem Adamem i dawnym swym uczniem paryskim Brandtem. W 1873 r. przenosi się na stałe do Krakowa, gdzie po wielu latach owocnej pracy umiera 3 lutego 1899 r.

Kostrzewski Franciszek. 7. 25. 45. 193. 440.

Urodzony 19 kwietnia 1826 r. Po ukończeniu szkoły średniej, zapisał się jeden z pierwszych do świeżo otwartej Szkoły Sztuk Pięknych, którą w 1849 r. ukończył. Jeszcze będąc w szkole wraz z prof. Piwarskim i kolegami robił długie wycieczki po kraju. W 1855 r. wyjechał do Paryża, tu bawił jednak zaledwie kilka miesięcy. Powróciwszy do kraju osiada na stałe w Warszawie i przez z górą lat sześćdziesiąt jest jednym z najpopularniejszych malarzy polskich. Mając wielką łatwość techniczną namalował olbrzymią wprost liczbę obrazów olejnych, akwarell, rysunków, litografji. Najlepsze pod względem artystycznym są jego pierwotne utwory malowane od 1855 — 1870 roku. Potem znać pośpiech w robocie. Zaczawszy od 1859 r. jest on stałym rysownikiem wszelkich ilustrowanych publikacji — w kierunku tym pracuje

do późnej starości — wystawia bardzo często na wszystkich polskich wystawach. Zmarł w bardzo późnym wieku choć do końca pełen życia i energii w sierpniu 1911 r. jako jeden z ostatnich z generacji pierwszych uczni Szkoły Sztuk Pięknych.

Kotarbiński Wilhelm. 335. 394.

Urodzony w Nieborowie w 1849 r. Skończywszy klasyczne gimnazjum w 1867 r. wstąpił do warszawskiej szkoły rysunkowej, gdzie pracował pod Hadziewiczem. Jako stypendysta Tow. Zachęty wyjeżdża w 1871 r. do Akademii Św. Łukasza. Kończy ją z medalem. Mieszka w Rzymie przez lat kilkanaście bo do 1892 r., tu się urabia jego niepospolity talent kolorzysty i kompozytora — tu tworzy większość swych prac. Powróciwszy do kraju w 1893 r. osiada na wsi na Wołyniu w majątku świeżo poślubionej żony i tu bądź maluje we własnej pracowni, bądź robi częste wycieczki do Kijowa, Moskwy i Petersburga, gdzie talent jego sympatycznie przez ogół odczuty — daje mu możność zbywać swe dzieła do zbiorów publicznych i prywatnych. W ostatniej fazie swego rozwoju Kotarbiński przeistacza się w malarza dekoratora — kładąc główny nacisk na efekt kolorystyczny. — Wilhelm Kotarbiński, w okresie rewolucji rosyjskiej w czasie wojny mieszkał w Kijowie, gdzie też umarł na jesieni 1922 r. wyczerpany wysiłkiem i biedą.

Kotsis Aleksander. 34. 120. 157. 365. 495.

Urodzony w Ludwinowie pod Krakowem 30 maja 1836 r. Rozpoczął naukę malarstwa w 1853 r. w Krakowskiej Szkole Sztuk Pięknych, a od 1860 r. pod Waldmüllerem w Wiedniu. Malował następnie w 1864 r. studia w Brukselli. Po krótkim pobycie w Krakowie wyjeżdża w 1872 r. do Monachjum i tu przygotowuje obraz „Pisklęta“ na wystawę wiedeńską 1873 r. Za obraz ten otrzymał medal. Trawiony nieuleczalną chorobą, ostatnie parę lat życia spędza w bezczynności. Umiera 7 sierpnia 1876 r. Głównym terenem pracy Kotsisa jest lud krakowski, na tem tle wykonał dużo obrazów, wystawiając w Warszawie od 1867 r., w Krakowie od 1857 r.

Kowalewski Bronisław. 508.

Urodził się w 1857 roku we wsi Nadzela w powiecie. Wychowanie artystyczne pobierał najpierw w Warszawskiej Szkole Rysunkowej pod Gersonem, a następnie od 1896 r. w Akademii Krakowskiej za dyrektora J. Fałata, gdzie pracował pod Wyczółkowskim a przeważnie studjował krajobraz u Stanisławskiego. Rozpoczął wystawiać w 1900 r. w Krakowie i w Warszawie. Osiedlwszy się w Warszawie brał udział czynny we wszystkich manifestacjach sztuki polskiej współczesnej — przez lat kilka był członkiem Komitetu Tow. Zachęty. Otrzymywał nagrody na konkursach, a między innymi na konkursie imienia Kurjerowa. Mieszka stale w Warszawie, należąc do najruchliwszych członków tutejszej kolonji.

Kowalski Alfred Wierusz. 436. 466. 497.

Urodził się 11 października 1849 r. w Suwałkach. Kształcił się w gimnazjum kaliskim, tu też rozpoczął naukę rysunku u prof. Barcikowskiego. W 1868 r. wstąpił do Warszawskiej Szkoły rysunkowej pod Hadziewiczem i Kamińskim, którą po dwóch latach opuścił udając się do Drezna, gdzie się

zaprzyjaźnił z Wacławem Brozikiem i z nim przeniósł się do Pragi Czeskiej. W 1872 r. rozpoczął tam duży obraz „Śmierć Stefana Czarnieckiego“, którego nigdy nie skończył — poprzednio jeszcze w Dreźnie malował z natury portret J. I. Kraszewskiego, wystawiony w Warszawie. W 1873 r. przybył do Monachjum, gdzie przyjęty był do Szkoły prof. Wagnera, z której po roku wyszedł, aby malować pierwsze swe rodzajowe obrazy pod kierunkiem Józefa Brandta. Uznaniu zdobył bardzo szybko. Przez lat wiele mieszkał stale w Monachjum i tu wystawiał, stąd dopiero dzieła jego rozchodziły się po wszystkich centrach Sztuki wszechświatowej. Będąc początkowo pod wpływem Brandta i Chełmońskiego z czasem urabia swą indywidualność. Wątek jego kreacji jest krajobraz, koń i chłop polski — wielokrotnie powtarzane napady wilków spopularyzowały szeroko nazwisko artysty. Kowalski otrzymał medale złote w Monachjum, Berlinie, Lwowie — w 1907 otrzymał medal III klasy w Salonie Paryskim; posiadał kilka wysokich orderów i tytuły honorowego profesora i członka Akademii Berlińskiej i Monachijskiej. Złamany wojną i pozbawiony wzroku zmarł 1916 r. w Monachjum. Puścizna jego jest liczna i bogata.

Kozakiewicz Antoni. 174. 178. 439. 568.

Urodzony 13 czerwca 1841 r. w Krakowie, tu uczęszczał do szkoły realnej, a od 1857 — 1866 do Szkoły Sztuk Pięknych pod kierunkiem Łuszczkiewicza i Szynałewskiego. Pierwszym jego obrazem był „Żal chłopów krakowskich po śmierci Kazimierza Wielkiego“ — drugim zaś „Drzemka dorobkiewicza“, który zjednął artyście popularność. W 1869 r. wyjechał do Wiednia, pracując w szkole prof. Engerta dostał najwyższą nagrodę za obraz „Nauki dziadunia“. Jako cesarski stypendysta w 1871 r. przybył wraz ze swym nieodłącznym druhem Franciszkiem Streittem do Monachjum. W Monachjum mieszkał stale do 1900 r. wypuszczając co roku kilkanaście obrazów, za które otrzymywał medale: w Londynie, Wiedniu i we Lwowie. W 1878 r. miał w Salonie Paryskim obraz: „Konfederaci Barscy“. Przez lat kilka do roku 1910 przemieszczał w Warszawie, mały jednak biorąc udział w życiu artystycznym. Obecnie mieszka na wsi na Podgórzu Tatrzzańskim.

Kraszewski Józef Ignacy. 75.

Jak wiadomo znakomity pisarz, miał głębokie zamiłowanie do sztuk plastycznych, zajmował się historią sztuki, estetyką a także malował dla przyjemności. Urodził się w Warszawie 1812 r. Studjował rysunek w pracowni Bonawentury Dąbrowskiego, następnie zaś będąc w uniwersytecie wileńskim, słuchał rad Rustema. Odtąd przez całe życie w wolnych chwilach rysował, malował akwarelą lub olejno, wreszcie rytował na miedzi. Wrodzonych zdolności nie rozwinął należycie, był jednak dość wyrobionym amatorem. Pozostawił ilustracje do swych powieści niektórych, wielką ilość studjów pejzażowych, oraz skończonych obrazów jak „Kureń wołyński“, „Krajobraz Wołyński“, „Dwór w Ossowie“ i t. d. W twierdzy Magdeburgskiej wykonał 65 akwrel ze swych włoskich studjów. Umarł w San Remo 1887 r. Pochowany na Skałce w Krakowie.

Królikowski Dobiesław. 418.

Urodzony 1859 r. w Warszawie. Od 1878 — 1882 r. Kształcił się pod

Gersonem i Kamińskim w Szkole rysunkowej, otrzymawszy stypendjum Tow. Zachęty wyjechał do Krakowskiej Szkoły Sztuk Pięknych, gdzie przebywał 2 lata pod prof. Löfflerem. W 1886 r. powrócił do Warszawy na stałe. Był to duży talent malarski, który w walce z okolicznościami życia nie rozwinął się w pełni, rozdrobniony w codziennej pracy na chleb. Malował obrazy do kościołów, portrety a także wielką ilość główek kobiecych. Umarł w Warszawie około 1910 r.

Kryński Jan. 403.

Rzeźbiarz. Urodził się 1849 r. w Jeziornie pod Warszawą. Po ukończeniu gimnazjum, wstąpił do drzeworytni Tygodnika Ilustrowanego. Juliusz Kossak zwrócił uwagę na młodego artystę i pomógł mu do wyjazdu do Akademii Petersburskiej. Otrzymał medal i stypendjum przez kilka lat studiował w Rzymie, Florencji i Paryżu. Do kraju powraca w 1875 r. i osiada w Warszawie. Jest on jednym z pierwszych u nas krzewicieli zastosowania sztuki do przemysłu. Pozostawił dużo poważnych prac rzeźbiarskich, rozsianych po kościołach, jak: pomniki Kraszewskiego i Sarbiewskiego, po cmentarzach, jak nagrobek pastora Otto. Przez pewien czas modelował dla zakładów Norblina — miał swoją odlewnię na Woli — brał udział w konkursach. Zmarł 1 lutego 1890 r.

Krzyżanowski Konrad. 561.

Urodził się 15 lutego 1872 r. w Krzemieńczugu w guberni połtańskiej. Kształcił się początkowo w Kijowskim gimnazjum i u prof. Muraszki. Do Akademii Petersburskiej wstąpił 1892 r. — po pięcioletnim w niej pobycie — wyjechał 1897 r. do Monachjum i tu pracował prywatnie u prof. Holossy'ego. Zwiedziwszy Włochy, przybył w 1900 r. do Warszawy i otrzymał miejsce profesora w Szkole Sztuk Pięknych, założonej przez K. Stabrowskiego — oprócz tego zakłada własną szkołę, która wkrótce zdobywa sobie wśród młodzieży duże uznanie. Należy do stowarzyszenia „Sztuka”. Na wystawie powszechnej Sztuki w Monachjum 1912 r. otrzymuje wraz z Żukowskim i Lentzem medal mały złoty. Z wybuchem wojny znajduje się w Kijowie, potem na Wołyniu. 1918 r. powraca do Warszawy i otwiera na nowo szkołę. W 1919 r. urządza w Tow. Zachęty bardzo liczną wystawę prac swoich, gdzie manifestuje cechy charakterystyczne swego niezwykłego talentu. Maluje przeważnie portrety lub studja portretowe, pełne zalet kolorystycznych i wirtuozi. Umiera w pełni sił twórczych 26 maja 1923 r. Po jego śmierci pozostawiła żona urządziła w Zachęcie pośmiertną jego wystawę, gdzie oprócz obrazów figuralnych i portretów znajdowało się dużo pejzażów, szeroko z wielką brawurą malowanych.

Kucharzewski Ludwik. 316.

Rzeźbiarz. Urodzony 1842 r. w Pułtusku. Po skończeniu gimnazjum wstąpił w 1860 r. do Szkoły Sztuk Pięknych w Warszawie. Nieskończywszy jej z powodu powstania. 1863 r. wyjechał z wielkim trudem do Rzymu i tu pracując początkowo u mistrzów włoskich i w Akademii Św. Łukasza, następnie samodzielnie, przebywał do 1870 r. Był nauczycielem rysunku w zakładzie dla Głuchoniemych. Pozostawił kilka większych dzieł, pomników i nagrob-

ków a przytem popiersi portretowych i medaljonów. Z kompozycji wymienić należy: „Statuetka ks. Falkowskiego w otoczeniu dzieci ociemniałych“, „Rozbitek“, „Chrystus w otchłani“. Cykl stacji męki pańskiej. — Przy końcu życia padł ofiarą obłędu — w stanie tym wegetował lat kilka. Zmarł w Warszawie 3 lipca 1889 roku.

Kurella Ludwik. 278. 435.

Urodził się w Warszawie 1833 r. Po ukończeniu gimnazjum, wstąpił do Szkoły Sztuk Pięknych, którą ukończył 1856 r. pod bezpośrednim kierunkiem Hadziewiczza. Wyjechał następnie do Akademii Drezdeńskiej, wreszcie w 1858 r. osiadł na stałe w Monachjum. Początkowo pracował w Szkole akademickiej Schraudolfa, potem samodzielnie. Rozpoczął swój zawód obrazami religijnymi jak „Grosz Czyszowy“ i historycznymi jak: „Michał Anioł przed torsem Belwederskim“. Od 1866 r. przerzuca się do rodzajowego malarstwa, dając dwa obrazy osnute na tle baład Mickiewiczowskich: „Panicz i Dziewczyna“ i „Rybka“. Ta ostatnia była wystawiona na powszechnej wystawie Monachijskiej 1869 r. Około 1880 r. wspólnie z Bolesławem Łaszczyskim dekorował kościoły w Poznaniu. Wiele obrazów Kurelli nabytych w jego pracowni przez handlarzy niemieckich, angielskich i amerykańskich znajduje się w zagranicznych zbiorach prywatnych. — W końcu swego życia przeniósł się do Warszawy, na łono rodziny, umarł też wkrótce, d. 13 sierpnia 1902 roku.

Kwiatkowski Teofil. 106. 180.

Urodził się 21 lutego 1809 roku w Pułtuskach. Wykształcenie odebrał w Uniwersytecie warszawskim, studiując malarstwo u Antoniego Brodowskiego. Opuścił uniwersytet w chwili wybuchu powstania 1831 r.—brał w nim czynny udział przez ciąg jego trwania, w końcu emigrował do Anglii, skąd przeniósł się na stałe do Paryża, gdzie mieszkał z górą pół wieku. Specjalnością Kwiatkowskiego była akwarela, którą malował niewieźkie albumowe obrazki i portrety. Zaprzyjaźniony ze wszystkimi wybitniejszymi emigrantami, żył w bliskich stosunkach z Chopinem, którego malował i rysował wiele razy. Najbardziej popularnym jest wizerunek słynnego muzyka na łożu śmierci. Zmarł w bardzo późnej starości w Avallon w Burgundji d. 14 sierpnia 1891 r.

L.

Laszcza Konstanty. 303.

Rzeźbiarz. Urodzony 8 września 1865 r. pod strzechą wieśniaczą. Będąc jeszcze dzieckiem kozikiem ciął w drzewie figurki i przedmioty — następnie lepił w glinie pasyjki świętych. Dzięki poparciu właściciela wsi—może wyjechać do Warszawy i rozpocząć naukę rysunku u Jana Kryńskiego a po jego śmierci modelować w pracowni Pyrowicza. Szybkie robiąc postępy zaczyna swe początkowe rzeźby wystawiać w Tow. Zachęty—a otrymawszy stypendjum wyjeżdża w 1892 r. do Paryża. W ciągu sześciu lat spędzonych w Pa-

ryzu, jest on uczniem Szkoły Sztuk Pięknych, pracuje w szkole Juljana i słucha rad słynnego Falguier'a, wreszcie wystawia w Salonie. Po reorganizacji krakowskiej Szkoły Sztuk Pięknych, pierwszy jej dyrektor J. Fałat w 1899 roku powołał Laszczkę na profesora rzeźby — po Daunie. Odtąd mieszka stale w Krakowie i bierze udział we wszystkich tak krajowych jak i zagranicznych wystawach, przedsięwziętych przez stowarzyszenie „Sztuka“. Wszystkie nasze muzea i zbiory posiadają prace Laszczki.

Lebrun Piotr. 256. 280. 367.

Pochodził z rodziny francuskiej osiadłej oddawna w Warszawie. Urodzony około 1825 r. Kształcił się w Warszawie i zagranicą. Prace jego od chwili otwarcia Wystawy Tow. Zachęty, pojawiają się na niej w dość rzadkich odstępach. Na utworach jego znać wpływ francuskich neoklasyków. Maluje obrazy figuralne i portrety. Zmarł 1879 r.

Lentz Stanisław. 328. 398.

Urodzony w Warszawie 1862 r. Uczęszczał do gimnazjum, następnie do Szkoły rysunkowej pod kierunkiem Gersona i Kamińskiego. Szkoła krakowska w epoce dyrektury Matejki, Akademia Monachijska—oto dalsze etapy rozwoju talentu artysty. W Monachjum słucha rad Bencsura i Aleksandra Wagnera, w którego szkole rozpoczyna malować pierwsze swe obrazy. Po czteroletnim pobycie w Monachjum przenosi się do Paryża i tu również studjuje. W 1887 r. powraca do Warszawy i rozpoczyna nader ruchliwą działalność artystyczną. Po całym szeregu obrazów rodzajowych jak: „Lombard“, „U dyrektora fabryki“, „Król Lear“, „Antykwariusz“, „Serenada“ i w. innych, rozpoczyna swą karierę portrecisty, od wizerunków: Zaruskiego, Reychmana, Święcickiego—jest też współpracownikiem pism obrazkowych. Duży wrodzony talent i stały wysiłek artystyczny, powodują ciągłe doskonalenie się Lentza w malarstwie portretowym. Dochodzi on wreszcie do niezwyklej siły wyrazu i indywidualności. Po medalu brązowym otrzymanym we Lwowie 1894 r. następuje cały szereg medali złotych, zdobytych w Paryżu, Monachjum, Wiedniu i Berlinie. Lentz staje na stanowisku malarza o sławie wszechświatowej. Zmarł nagle w jesieni 1920 r. w pełni rozwoju talentu, w chwili, gdy ciągle jeszcze robił postępy. Przez kilka lat zajmował on — po ustąpieniu Stabrowskiego — stanowisko dyrektora warszawskiej Szkoły Sztuk Pięknych, gdzie również miał własną szkołę.

Lepszy Edward. 357.

Urodzony 1854 r. w Oświęcimiu. W 1874 r. wstąpił do krakowskiej Szkoły Sztuk Pięknych i doszedł w niej do klasy kompozycyjnej, którą prowadził Matejko. Namalował wtedy dwa obrazy z dziejów Krakowa: „Grosz wdowi“ i „Alarm“. Należał do składu uczni Matejki, którzy z jego szkiców malowali polichromję marjacką. Otrzymał kilka premji z konkursów akademickich. Malował portrety oraz studja morskie — przez lat kilka prowadził szkołę malarską we Lwowie, gdzie też był na politechnice zastępcą profesora L. Marconiego. W 1910 r. objął posadę sekretarza krakowskiego Tow. Sztuk Pięknych. E. Lepszy wydał w książce swoje wspomnienia z pobytu w Szkole Sztuk Pięknych w Krakowie.

Lesser Aleksander. 50. 229. 230. 286. 486.

Urodzony 13 maja 1814 r. Skończył liceum warszawskie, gdzie brał lekcje rysunku od Kokulara. Wstąpił następnie na wydział Sztuk Pięknych, przy uniwersytecie warszawskim, gdzie wykładali Antoni Brodowski i Błank. Uczył się też prywatnie u malarza Paszkiewicza. W 1832 r. udaje się do Drezna i tu studjuje do 1835 r. Otrzymał I nagrodę konkursową udaje się do Monachjum i cztery lata pracuje pod kierunkiem Corneljusa, Hea i Schnorra. Robiąc wycieczki po Niemczech i rysując wszędzie zabytki i pamiątki polskie Lesser pozostaje w Monachjum 14 lat. W 1846 r. powraca na stałe do Warszawy. Obok nielicznych portretów Lesser malował obrazy historyczne, które w swoim czasie miały powodzenie w kraju. „Habdank“ „Obrona Trębowli“, „Kadłubek“, „Bitwa pod Lignicą“, „Jan Kazimierz w więzieniu“, „Bolesław Krzywousty“, „Śmierć Wandy“ i w. in. oto ich tytuły. Lesser wydał u Dzwonkowskiego poczet królów polskich w litografjach; pisał o sztuce, brał czynny udział w wydawnictwach, gdzie umieszczał krytyki. W 1875 r. odwiedził na starość Monachjum. Umarł 7 marca 1884 r. w Krakowie, gdzie się zatrzymał przejazdem.

Lier A. 77.

Lipiński Hipolit. 53. 480.

Urodzony w Nowym Targu 1846 r. Wychowaniec krakowskiej Szkoły Sztuk Pięknych za dyrekcji Łuszczkiewicza. Dla ukończenia studjów udał się 1870 r. do Monachjum, był uczniem Dietza oraz Anschütza i Seitza. Otrzymał medal brązowy. W 1872 r. powrócił do Krakowa, gdzie wstąpił do szkoły kompozycyjnej mistrza Matejki i tu zaczął malować pierwsze swe obrazy jak: „Niedźwiednik cygan“ i „Targ na Kleparzu“ Malował przedewszystkiem obrazy rodzajowe na tle Krakowa, lub ludowe, zwykle z masą figur, przedstawiające targi, obchody, procesje i. t. p. tłumne motywy. Miał duże powodzenie dla minjaturowego wykończenia swych utworów, które z łatwością zbywał. Nasze większe zbiory posiadają jego prace. Umarł 28 czerwca 1884 r.

Loeffler Leopold. 11. 277.

Urodzony w Radymnie 1828 r. Kształcił się w Uniwersytecie Lwowskim, skąd jednak przeniósł się do Akademii Wiedeńskiej w 1846 r. Pracował tam pod Waldmülerem — następnie w Akademii Monachijskiej. Czteroletni pobyt w Paryżu od 1863 — 1867 roku utrwala jego talent. Rozpoczyna wystawiać w 1856 roku obrazy rodzajowe na tle przeszłości. Wystawiony w 1858 r. „Powrót po napadzie Tatarów“ popularyzuje w kraju jego nazwisko. Obraz ten na pierwszej wystawie Tow. Zachęty rywalizuje powodzeniem z „Barbarą“ Simmlera. „Śmierć Czarnieckiego“ „Powrót z jassyru“ „Kwiaty mówiące“ „Wróżka“ „Przyjazd ojca do zamężnej córki“; oto najlepsze jego znane w kraju obrazy. Austryjackie i Niemieckie muzea posiadają wiele prac Loefflera, a wśród nich „Cesarz Rudolf I pod Murten“; poważna historyczna kompozycja. Był członkiem Wiedeńskiej Akademii, a od 1877 r. profesorem malarstwa w Szkole Sztuk Pięknych w Krakowie. Zmarł w Krakowie 6 lutego 1898 r.

Loewy Edward. 64.

Urodził się 1853 r. w Warszawie. Tu chodził do szkół, tu rozpoczął studia artystyczne u Stanisława Heymana. W 1872 r. wyjechał do Monachjum i zapisał się do szkoły Strehubera — później do Seitza. Pierwsze utwory Loewego ukazują się na warszawskiej wystawie w 1878 r. Po krótkim pobycie w kraju wyjeżdża do Paryża, gdzie poświęca się prawie wyłącznie rysownictwu i ilustratorstwu. W Salonie wystawił portrety. Był stałym rysownikiem portretów przy wydawnictwie dykcjonarza Lrousse'a. Zmarł w Paryżu przed wojną.

L.

Łęski Tadeusz. 252.

Urodzony około 1830 r. Był uczniem warszawskiej Szkoły Sztuk Pięknych, koleżował z Gierdziejewskim, Gersonem, Szermentowskim. Malował obrazy figuralne i portrety. W Krakowie 1855 r. znajdował się duży jego obraz „Hiszpanka” w Warszawie 1859 r. portret Gierdziejewskiego, prawdopodobnie malowany w Rzymie. O artyście tym brak szczegółów, niewiadomo kiedy gdzie u narł.

Łopieński Ignacy. 562. 566.

Rzeźbiarz, medaljer, akwafortcista i rysownik. Urodzony w Warszawie 1865 r. Od wczesnych lat poświęcił się sztuce. Około 1883 r. wstępuje do szkoły rysunkowej pod kierunkiem Gersona. Potem jako stypendysta pod prof. Benglerem w akademii wiedeńskiej, następnie studja w paryskiej *Ecole des arts decoratifs*. Kończy swe akademickie studja w Monachjum u słynnego Raaba. Rozpoczyna swą samodzielną karierę, szeregiem doskonałych akwafort, które wystawione z dużym powodzeniem. 1896 r. osiada w Warszawie na stałe, krótkie robiąc wycieczki zagranicę. Na wystawie Berlińskiej 1891 r. ma przyznaną sobie *mention honorable* za akwaforty, w tymże roku medal srebrny w Monachjum, we Lwowie 1894 otrzymuje jeden z niewielu medali złotych. Najznakomitsze jego akwaforty są: „Bitwa pod Warną” i „Wyjście żaków krakowskich” Matejki, „Autoportrety” Biłińskiej i Matejki, obrazy: Fałata, Kowalskiego, Pochwalskiego, portrety jenerała Weysenhoffa i Piotra Michałowskiego i w. in. Wystawił również swe medaljony i portrety.— W ostatnich latach, uprawia przedewszystkiem akwaforty oryginalne z własnych studjów i rysunków. Wydał portret Kopernika i w. in. W czasie wojny zajmował się sprawami społecznymi, stojąc na czele instytucji artystyczno-dobroczynnej, zajmuje się zagadnieniami pedagogji artystycznej. Mieszka w Warszawie.

Łoś Włodzimierz. 18. 555.

Urodzony w 1849 r. w Sławucie na Podolu — był jakiś czas w gimnazjum niemieckim, a zmuszony potrzebą pracował przy gospodarstwie w dobrach sanguszkowskich co mu dało możność wyjazdu do Krakowa i wstąpienia w 1874 r. do Szkoły Sztuk Pięknych. Walcząc z największym niedostatkim

kształcił się w sztuce i rozwijał swój talent. Dzięki poparciu J. Kossaka przybył do Monachjum w 1874 r. i zapisał się do akademickiej szkoły prof. Sejtza, tu bawił jednak niedługo i rozpoczął malowanie niewielkich obrazków z kołami na tle pejzażu. Gdy Józef Brandt w 1874 r. założył rodzaj prywatnej uczelni. Łoś jeden z pierwszych zaczął korzystać z rad jego. Wpływ Brandta wysubtelnił jego produkcję artystyczną. Obrazy jego osnute głównie na tle Ukrainy, miały uznanie tak w Monachjum, jakoteż na wystawach krajowych. Rysował na drzewie kopje z obrazów Chełmońskiego pod pseudonimem „Perrot”. Umarł w Monachjum, gdzie na stałe się osiedlił dnia 3 października 1888 r.

Hr. Łubieńska Amelja, Jadwiga z Hausnerów. 317.

Rzeźbiarka — urodzona 19 listopada 1852 r. w Galicji. Po studjach artystycznych odbytych w Krakowie, wyjechała do Francji, gdzie kształciła się pod Cassiolim — a następnie w pracowni Guichiego. Wykonała kilka studjów i portretów, a pomiędzy nimi „Biust Teresiny” w marmurze, „Popiersie Słowianki” w odlewie brązowym. Brak następnych szczegółów.

Hr. Łubieńska Marja z Lubieńskich. 299.

Urodzona około 1835 r. w Warszawie. Kształciła się w sztuce w kraju i zagranicą. Malowała portrety i obrazy religijne — zamieściła w Tygodniku Ilustrowanym w okresie od 1866 — 1869 r. drzeworyty, wreszcie zgłębiwszy technikę witrażową specjalnie oddała się tej gałęzi sztuki, produkując dużo witraży specjalnie dla kościołów wiejskich. Przez lat kilkanaście bo od 1870 do 1895 prowadziła specjalną pracownię malarstwa na szkle. Zmarła w Warszawie około 1900 r.

M.

Madeyski Antoni. 453.

Rzeźbiarz. Urodził się na Wołyniu we wsi Fośni Sielskiej w powiecie Owruckim 15 października 1862 r., kończył gimnazjum zytomierskie. 1883 r. wstąpił do krakowskiej Szkoły Sztuk Pięknych, gdzie przez trzy lata uczył się rysunków pod Szynalewskim, Jabłońskim i Łuszczkiewiczem, a jednocześnie rzeźby pod Gadomskim. Wyjechał następnie do Akademii wiedeńskiej w 1886 r. i przebywał w niej przez trzy lata pod kierunkiem Helmera a rok pod prof. Zumbuschem. Od roku 1893 przebywał przez pięć lat w Petersburgu, robiąc z tamąd wycieczki do Paryża, Niemiec, Włoch oraz na Kaukaz. W 1898 r. osiadł w Rzymie. Madeyski jeden z najwybitniejszych polskich rzeźbiarzy, jest twórcą całego szeregu znakomitych dzieł, jak pomniki grobowe Królowej Jadwigi i Aleksandra Gierymskiego, oraz wielu innych. Mieszka obecnie w Rzymie, chociaż nosi się z zamiarem osiedlenia się wraz ze swymi bogatymi zbiorami w kraju.

Majeranowski Władysław. 389. 390. 471.

Urodzony w Krakowie około 1815 r. Uczęszczał początkowo do Krakowskiej szkoły, potem jako stypendysta ostatniego Sejmu Rzeczypospolitej, wraz ze swym kolegą rzeźbiarzem Kossowiczem, kształcił się przez lat kilka

w Dreźnie i Monachjum. Po powrocie do kraju osiadł w Krakowie, malując obrazy historyczne w rodzaju Smokowskiego i Smuglewicza, portrety. Powołany do Wilna około 1858 r. dawał tu lekcje rysunków i malował portrety. Zmarł w Wilnie 1861 r. Pozostawił wizerunki znanych jednostek jak Syrokomla, Kirkor, żony swej znaney śpiewaczki operowej i w. in.

Makowski Czesław. 504. 563. 569. 589. 603. 604. 605. 606.

Rzeźbiarz. Urodził się w Lublinie 13 lipca 1873 r. Po otrzymaniu ogólnego wykształcenia, wstąpił 1891 r. do warszawskiej szkoły rysunkowej pod kierunkiem prof. Gersona a równocześnie studjował rzeźbę w pracowniach T. Godeckiego i J. Woydygi. 1898 r. wyjechał za granicę, najprzód do Monachjum gdzie pracował w akademickiej szkole Eberlego a po czterech semestrach tam spędzonych do Rzymu. W 1901 r. powrócił do Warszawy. Oprócz wielkiej ilości pomników, nagrobków i t. d., największą zasługą Makowskiego było zebranie z górą 1000 wizerunków wybitnych w Polsce osobistości, które w medaljonach lub plaketach modelował z natury. Wystawiał kilkakrotnie w salonie jesiennym w Paryżu. Zmarł dnia 27 grudnia 1921 r.

Malczewski Jacek. 6.

Urodzony w Radomiu 1855 r. Po skończeniu gimnazjum wstąpił do krakowskiej szkoły, gdzie studjował pod Łuszczkiewiczem, potem pod Matejką. Samodzielną karierę rozpoczął w 1877 r. wystawiając w Krakowie „Słowiańskiego Znachora“ i „Dunkę“. W tymże roku wyjechał na dwuletni pobyt po Paryżu, gdzie w Ecole de Beaux Arts przeszedł poważne studia. Powróciwszy do Krakowa 1879 r. zaczyna malować obrazy patriotyczne osnute na tle Syberji lub też poematów Słowackiego. Nazwisko jego w zaborze rosyjskim, było niecenzuralne, musiał więc obrazy nadsyłane do Warszawy podpisywać Hyacynth. Z Hr. Karolem Lanckoroński odbywał podróż na Wschód z której przywiózł dużo notatek. 1885—1886 r. pracuje w Monachjum — zwiedza Włochy, wreszcie osiada na stałe w Krakowie. Sława Malczewskiego rośnie z każdym rokiem, jest on uznany przez cały polski ogół jako następca Matejki we współczesnej naszej sztuce. W nowoorganizowanej przez Pałata akademji, otrzymuje stanowisko profesora. Zajmuje je od r. 1895—1900, wzmagając równocześnie swą twórczość. Dzieła jego zdołał wiele zbiorów prywatnych i galerji publicznych, głównie zebrane one są w większej liczbie w Krakowskim Muzeum w galerji Raczyńskiego i w zbiorach Jasieńskiego.— Za swe obrazy otrzymał Malczewski medale w Krakowie, Berlinie, Monachjum, Wiedniu, Paryżu. Od chwili zawiązania się Stow. „Sztuka“ przez lat kilka bierze udział w wystawach przez „Sztukę“ urządzanych. Obecnie zerwał on ten stosunek. Mieszka stałe na Zwierzyńcu w Krakowie.

Malecki Władysław. 67. 101. 165. 437.

Urodził się w 1836 r. Jako młody bardzo człowiek wstąpił do dekoratorni teatrów rządowych i tu lat kilka pod słynnym Sacchettim pracował. Równocześnie w wolnych chwilach uczył się rysunku. Wobec wielkiego talentu jaki ujawnił, został wysłany zagranicę kosztem rządu i umieścił się w Wiedeńskiej „Kunst gewerbe Schule“ 1865 r. następnie w Monachjum. Tu wszedłszy w grono kolonji malarskiej, porzucił studia dekoracyjne i wstą-

pił do szkoły Schlejcha. W lat parę potem krajobrazy Maleckiego zaczęły się wyróżniać. Na wystawie powszechnej w Monachjum 1869 r. jego słoneczny krajobraz zwraca powszechną uwagę. I rozpoczyna się krótka lecz zaszczytna karjera malarska Maleckiego. Wystawia na wszystkich poważniejszych wystawach i w ciągu lat kilku zdobywa 8 medali a wśród nich duży złoty w Londyńskim: „Cristal Palace”. Ten stan rzeczy trwa do 1885 r. Zebrawszy niewielki fundusz i pragnąc osiąść w kraju w 1887 r. przybył do Warszawy, lecz silny dawniej organizm nurtowała już nieuleczalna choroba umysłowa, osiadł w Szydłowcu, gdzie spędził ostatnie kilka lat życia i gdzie zmarł 1900 r. — Obrazy Maleckiego z okresu 1867 — 1880 r. posiada wiele muzeów i zbiorów prywatnych zagranicą. Należał on do liczby najbardziej cenionych malarzy polskich — to też w 1879 r. na zjeździe artystów plastyków w Krakowie w czasie obchodu Kraszewskiego, był wybrany na prezesa zjazdu. W kraju mniej jest popularne jego nazwisko. Na niektórych obrazach Maleckiego staż figuralny malował Józef Brandt.

Maleszewski Tytus. 123. 279. 478. 532.

Urodzony 4 stycznia 1829 r. w Sieradzu. Po skończeniu szkół wstąpił do świeżo założonej Szkoły Sztuk Pięknych, kolegując z Gersonem, Kostrzewskim, Brodowskim i t. d. Po ukończeniu szkoły w 1853 r. wyjechał do Paryża i tu lat kilka pracując pod Leonem Cogniet — rozpoczął swą samodzielną pracę. Wystawiał kilkakrotnie w Salonie, przeważnie pastelowe kobiece portrety. Studjował też w Rzymie u Podesti'ego. W Paryżu mieszkał do 1871 r. Po krótkim pobycie w Monachjum osiadł na stałe w Warszawie. Był członkiem Komitetu Tow. Zachęty Sztuk Pięknych. Pozostawia liczną kolekcję portretów współczesnych naszych znakomitości.

Malinowski Adam. 175. 179. 200.

Urodzony w Lublinie 1831 r. Był uczniem Szkoły Sztuk Pięknych oraz dekoratora teatrów Sacchettego i Józefa Głowackiego. Potem wyjechał do Wiednia, gdzie był dekoratorem teatrów cesarskich, pod kierunkiem Kautzkiego i Burkharda. Wezwany na starszego dekoratora teatrów warszawskich pozostał na tem stanowisku do 1888 r. Oprócz swej specjalności, malował też krajobrazy, których wielką liczbę pozostawił. Umarł w Warszawie 1892 r.

Małachowski Jan. 558. 559.

Uczeń Krakowskiej Akademji — pracował pod Stanisławskim. Rokował wielkie nadzieje, zmarł w kwiecie wieku. Po jego śmierci w 1920 r. urządzono jego zbiorową wystawę w Tow. Zachęty.

Maratti (?). 470.

Marconi Leonard. 408.

Rzeźbiarz. Urodzony w Warszawie 1836 r. Ukończywszy w Warszawskiej Szkole Sztuk Pięknych wydział rzeźby pod kierunkiem Konstantego Hegla wyjechał w 1859 r. na dalsze studia do Rzymu, gdzie pracował w akademji Św. Łukasza i pod Tadolinim. Od r. 1863 przebywał w Warszawie poświęcając się pracy samodzielnej — wiele jego dzieł zdobi gmachy, kościoły i cmentarze warszawskie. W 1874 r. zamianowany prof. rysunku ornamenta-

cyjnego w Politechnice lwowskiej, przeniósł się do Lwowa, gdzie postawił pomnik Aleksandra Fredry. Posiadając wiele wiedzy, talentu i fachowego wykształcenia, L. Marconi pozostawił bogatą spuściznę — tak rzeźbiarską jako też dekoracyjną. Należał do wielu konkursów — zrobił projekt na pomnik Kościuszki. Umarł we Lwowie 9 kwietnia 1889 r.

Marczewski Hipolit. 313.

Rzeźbiarz. Urodzony 13 sierpnia 1853 roku w Dobrej, w Kaliskiem. W rzeźbie kształcił się pod kierunkiem Faustyna Cenglera. Jedną z pierwszych prac jego jest figura ks. Kordeckiego odznaczona na konkursie w Zachęcie I nagrodą. Otrzymał stypendjum wyjechał do rzymskiej akademii. Po czterech latach powrócił i osiadł w Warszawie. Pozostawił wielką ilość niepośledniej wartości dzieł — do najlepszych należą portrety Matejki, Odyńca, Wandalina Strzałeckiego, Chopina, Moniuszki, posąg Moniuszki dla foyer Wielkiego Teatru, kilka grup i nagrobków. — Zmarł na wsi w majątku żony około 1908 r.

Marszewski Józef. 27. 28. 198.

Urodzony w Warszawie 1826 r. Pierwsze wiadomości o sztuce otrzymał w prywatnej szkole Aleksandra Kokulara. Wyjechał następnie do akademii petersburskiej i tu pomiędzy 1853 — 1856 r. kształcił się u pejzażysty Worobjewa, zdobywając nagrody. W 1857 r. przebywa w Paryżu, następnie w Rzymie gdzie lat kilka spędza. Powróciwszy do kraju, robi studia na Ukrainie, mieszkając dłużej w Wołodarze u p. Leopolda Abramowicza. W dworach i pałacach tamtejszych znajdowało się dużo dzieł Marszewskiego. Zwiedza też Tatry, w końcu osiada w Warszawie i tu umiera 1883 r.

Masłowski Stanisław. 326. 459.

Urodzony we Włodawie dnia 3 grudnia 1853 r. Był w gimnazjum kaliskiem, gdzie mu udzielał początków rysunku prof. S. Barcikowski. W 1870 r. zapisał się do warszawskiej szkoły rysunkowej, uczęszczając również do pracowni prof. Gersona. Bardzo wczesnie zaczął malować niewielkie obrazki rodzajowe, które wystawia w Warszawie od 1873 r. Jako wybitny uczeń warszawskiej szkoły, ma sobie przyznany za rysunki medal przez akademię petersburską. W 1877 r. jedzie na krótki czas do Monachjum gdzie maluje kilka doskonałych obrazów. Osiada w Warszawie z kąd robi dłuższe wycieczki na Ukrainę, do Algeru, do Włoch, robiąc wszędzie wielką ilość studji. W epoce Andriollowskiej, bierze czynny udział w ilustratorstwie, umieszczając swe rysunki w Kłosach i Tygodniku. Do wybitnych jego obrazów należą „Grobla Boruszkowiecka“, „Taniec Kozaków“, „Mickiewicz i Maryla“, „Porwanie“, „Sprawa u wójta“ i t. d. Od lat kilkunastu stopniowo zarzuca malarstwo olejne i przerzuca się do akwareli. Co roku prawie urządza w Zachęcie swą zbiorową wystawę, owoc letnich studjów. Otrzymał we Lwowie 1894 r. list pochwalny — w Zachęcie nagrodę pieniężną w 1920 r. za całokształt swojej działalności, Mieszka w Warszawie.

Maszyński Juljan. 81. 103. 117. 138. 232. 283.

Urodzony w Warszawie 19 kwietnia 1847 r. Po ukończeniu gimnazjum i matematycznego wydziału Szkoły Głównej, zapisał się w 1869 r. do pry-

watnej szkoły prof. Gersona, którego staje się ulubionym uczniem. Koleguje z Chełmońskim, Alchimowiczem, Piotrowskim, Piechowskim i t. d. W 1871 r. wystawia w Zachęcie obrazek „Przestrach Babuni“ i wyjeżdża do akademii Monachijskiej — uczęszcza kolejno do szkoły prof. Strehubera, Anschütza i Wagnera — gdzie otrzymuje medal brązowy w 1873 r. W r. 1876 po krótkim w Krakowie pobycie, wyjeżdża do Paryża i bierze udział w Salonie 1876 r. Po rocznym pobycie w Paryżu, powraca na stałe do Warszawy, gdzie staje się bardzo czynnym członkiem artystycznej kolonii. W 1882 r. robi wycieczkę do Algieru. Był długoletnim członkiem Komitetu Tow. Zachęty i Sztuk Pięknych, a przez rok jego prezesem — należał również do składu pierwszego Zarządu Tow. artystycznego w 1898 r. Namalował dużo obrazów: jak „Rok 1812“, „Wiosna“, „Do konwiktu“, „Gra o szaty skazanego“. „Gra w palcaty“ i t. d. Zajmował się ilustratorstwem i prowadził szkołę prywatną. Na wystawach konkursowych w Tow. Zachęty otrzymał dwa razy nagrodę. Umarł dnia 19 lutego 1901 r. po jego śmierci rodzina urządziła bardzo liczną pamiątkową wystawę, gdzie był przedstawiony całokształt jego pracy artystycznej. W Raperswilu znajduje się olbrzymi jego obraz „Polska“.

Matejko Jan. 51. 491. 546.

Urodził się d. 28 lipca 1838 r. w Krakowie — nauki początkowo odebrał w liceum Św. Anny. W 1852 r. wstąpił do krakowskiej Szkoły Sztuk Pięknych, będącej pod kierunkiem Kornelego Stattlera i Łuszczkiewicza. Studjuje tu przez lat 5, a namalowawszy obraz Karol Gustaw przy grobie Łokietka, otrzymuje stypendjum i z początkiem 1858 r. staje w Monachjum. Przez dziesięć miesięcy swego pobytu w akademii w szkole Anschütza, otrzymuje medal brązowy za rysunki — i tworzy pierwsze ze swych arcydzieł „Śmierć królowej Bony“. Po rocznym pobycie w kraju udaje się Matejko do Wiednia, gdzie w szkole prof. Rubena maluje „Jana Kazimierza na Bielanach“. W 1861 roku powraca na stałe do Krakowa i rozpoczyna swą epokową działalność. W Krakowie powstają wszystkie arcydzieła mistrza. Za namalowane w 1863 r. „Kazanie Skargi“ otrzymuje medal złoty w Paryżu i zdobywa europejski rozgłos. Następnie potem: „Reytan“ medal 1 klasy na wystawie powszechnej 1867 r. „Unja“ — Krzyż legii honorowej, „Bitwa pod Grunwaldem“, „Batory pod Pskowem“ i w. in. 1873 r. zostaje mianowany dyrektorem krakowskiej szkoły a równocześnie otwiera szkołę kompozycji. Robi wycieczki do Paryża, do Konstantynopola, na Wschód — odwiedza Warszawę równocześnie z Siemiradzkiem, zdobi polichromją kościół Marjański. Rysuje poczet Królów Polskich i Cykl dziejów cywilizacji w Polsce. — Matejko otrzymał wielką ilość medali na wystawach, posiadał kilka orderów i odznaczeń honorowych. Instytut francuski w Paryżu, Akademię w Wiedniu i Berlinie zapraszają go na honorowego członka. Umarł we własnym domu w Krakowie dnia 1 listopada 1898 r. Miasto Kraków urządziło w domu tym muzeum imienia Matejki.

Mehoffer Józef. 442.

Urodzony w Popczycach w Galicji 1869 r. Po ukończeniu Krakowskiego Uniwersytetu, kształcił się w szkole Sztuk Pięknych pod bezpośrednim kierunkiem Matejki i w rządowej Ecôle de Beaux Arts w Paryżu. Z pa-

ryża nadsyła na wystawę pierwsze swe prace jak: „Portret Laszczki“ i „Portret damy“. Po wyczerpujących studjach, rozpoczyna on szeroką działalność na polu sztuki dekoracyjnej. Witraże jego kompozycji do katedry we Fryburgu, zdobyły I nagrodę na wszechświatowym konkursie. Za portret damy otrzymuje on na wystawie powszechnej 1900 r. w Paryżu medal 1 klasy,—na innych wystawach również są odznaczone jego prace. Po reorganizacji Akademii Krakowskiej jest on mianowany jej profesorem w 1896 r. wspólnie ze Stanisławskim, zawiązuje stow. „Sztuka“, wystawiając przeważnie na wystawach przez to stowarzyszenie urządzanych. Mieszka stale w Krakowie.

Michałowski Piotr. 449.

Urodzony w Krakowie 2 lipca 1800 r. Mając lat 14 zdał maturę; w 20 roku ukończył studia uniwersyteckie i wyjechał do Getyngi, poświęcając się specjalnie filozofji i matematyce. Po czterech latach powrócił i został mianowany w Komisji Skarbu kierownikiem wydziału górnictwa pod ministrem Lubekim. W 1829 r. otrzymuje godność szambelana. 1830 r. staje na czele organizowanej przez siebie fabrykacji amunicji i odlewni dział. Po upadku powstania udaje się do Paryża i tu dotychczasowy amator malarz wstępuje do szkoły Charle'a, studiując przeważnie konie. Olbrzymi i wszechstronny talent Michałowskiego, rozwija się nader szybko, po niedługim czasie utwory jego zdobywają rozgłos wyjątkowych dzieł sztuki i są nabywane na wagę złota. Po krótkim pobycie w Londynie w 1835 r. powrócił do Krakowa i przerzucając się z akwarelli do olejnego malowania, rozpoczął nader czynną działalność, nie tylko artystyczną lecz i społeczną. Przez lat trzy jest on prezesem Rady administracyjnej W. ks. Krakowskiego, własnym kosztem funduje „Zakład św. Józefa instytut wychowawczy dla ludu“—gospodaruje przytem w Krzystoforzycach. W epoce tej tworzy wielką ilość obrazów, studjów, szkiców kompozycyjnych, portretów, zwykle nie zupełnie wykończonych i nigdy nie podpisanych. Są to wszystko rzeczy wyjątkowej artystycznej wartości—z piętnem geniuszu. Ostatnią pracą był rozpoczęty cykl do Moharta, którego nie doprowadził do końca.—Zmarł w Krakowie 9 czerwca 1855 r. Wyjątkowy ten artysta nie wystawił swych prac. Większość ich dotąd znajduje się w rękach rodziny.

Mielnicki Franciszek. 272.

Urodzony w Warszawie około 1820 r. Uczył się w prywatnej szkole Kokulara. Po raz pierwszy wystawia na wystawie urządzonej w Warszawie 1845 r. W dalszym rozwoju swego zawodu maluje on przeważnie portrety i zajmuje się nauczaniem rysunków w szkołach prywatnych. Od chwili otwarcia Tow. Zachęty bierze w nim udział. Umarł w Warszawie w ostatniej ćwierci XIX wieku w zupełnym zapomnieniu.

Miller Karol. 162. 163. 245. 255. 391. 392. 426. 551.

Urodził się 26 grudnia 1839 r. w Częstochowie. Po ukończeniu nauk gimnazjalnych, wstąpił w 1854 r. do szkoły sztuk pięknych w Warszawie, którą ukończył 1858 r. Był następnie uczniem prof. Neffa w akademii petersburskiej. Otrzymał medal złoty za obraz „Leszek Biały i Goworek“, wyjechał jako stypendysta do Rzymu, gdzie bawił trzy lata. W 1865 r. osiadł

w Warszawie. Tu namalował kilka obrazów historycznych jak „Gliński w więzieniu“, „Jan Kochanowski: Urszulka“. „Wyjazd królowej Bony“ oraz „Stanisław August w Łazienkach“. Ten ostatni obraz figurował na wystawie wiedeńskiej 1873 r. Malował bardzo dużo portretów a pomijając innymi: Rapackiego w roli Hamleta, Modrzejewską jako Ofelję, rzeźbiarzy: Rygiera i Pruszyńskiego—hr. Sobańskiego i w. in. Malował studja akwarelowe.—Zmarł w późnym wieku w Warszawie 1919 r.

Mirecki Kazimierz. 62. 66. 155. 243. 275.

Urodził się w Genewie 16 Maja 1836 r. Uczeń Stättlera w Krakowie — poprzednio jeszcze początkowo kształcił się w Wenecji. Ostateczne wykształcenie fachowe zawdzięczał Belgijskiemu mistrzowi Portaels'owi, Po kilku latach spędzonych w Krakowie osiadł na stałe około 1880 r. w Warszawie. Malował wiele scen rodzajowych o romantycznym podkładzie, przytem portrety.— Umarł w Warszawie w 1910 r.

Młodnicki Kaz. 99.

Urodził się w Galicji 1836 r. Malarz rodzajowy i rysownik. Kształcił się we Lwowie u Jana Maszkowskiego razem z Grottgerem, następnie od 1857 do 1861 r. w Monachjum pod Schwindem, słucha też rad W. Kaulbacha. Od 1861—1862, pracuje w Paryżu u Cogniet'a. Osiedlisz się we Lwowie od 1871 r. jest nauczycielem rysunków w Zakładach naukowych. Przez lat kilkanaście był wiceprezesem Lwowskiego Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych. Młodnicki z upodobania zajmował się ilustratorstwem—zamieszczając swe rysunki w Postępie wiedeńskim od 1859 r. i w pismach warszawskich. Ożenił się z narzeczoną Grottgera panną Monné. Umarł we Lwowie 1899 r.

Moniuszko Jan. 550.

Syn Stanisława Moniuszki twórcy „Halki“. Urodził się w Wilnie 1855 r. Przybywszy z ojcem do Warszawy uczęszczał do gimnazjum — a od 1872 r. był uczniem prywatnym prof. Gersona, oraz uczęszczał do szkoły rysunkowej. W 1878 r. wyjechał do akademii petersburskiej, skąd po kilku latach powrócił i osiadł w Warszawie. Malował olbrzymią ilość obrazów przeważnie zaczerpniętych z historii polskiej, oraz sceny rodzajowo-kostjumowe. Będąc stale w najgorszych warunkach materialnych, nie mógł w pełni rozwinąć swego niepośledniego talentu. Zaledwie kilka jego początkowych obrazów było w Tow. Zachęty. Za granicę nie wyjeżdżał ani też wystawiał. Utwory jego sprzedawane bardzo tanio, po śmierci artysty chętnie są i za duże ceny kupowane przez amatorów. Zmarł w Warszawie 1910 r.

Moraczyński Ign. 194.

Urodzony w początkowych latach XIX w. Przebywał w Krakowie i w Wilnie. Odtworzył wizerunek Mazepy z autentycznych źródeł. W Wilnie mabował portret ks. Jundziłła, botanika. Szczegółów biograficznych brak.

Mroczkowski Aleksander. 464. 469.

Urodził się w Krakowie 24 listopada 1850 r. Kształcił się od 1865 r. w Szkole Sztuk Pięknych, która wówczas przydzielona była do Politechniki Krakowskiej. Pracował pod Luszczkiewiczem. W 1873 r. wyjechał do Monachjum, gdzie umieścił się w malszuli prof. Seitza. Powrócił do Krakowa 1877 r.

i był przyjęty przez dyrektora Matejkę do Szkoły Kompozycyjnej. Tu też rozpoczął pracę samodzielną obrazami: „Przed loterją“ „Kulig z końca XVIII wieku.“. Po trzechletnim pobycie u Matejki wyjechał powtórnie w 1880 r. do Monachjum zwiedziwszy poprzednio Szwajcarię. Przerzucił się do pejzażu, który od tego czasu specjalnie uprawia. Wystawiał przeważnie w Krakowie, gdzie też mieszka.

Mularski. 314.

Rzeźbiarz. Urodzony około 1860 r. w Warszawie. Uczęszczał do Warszawskiej Szkoły Rysunkowej i do pracowni Cenglera. Jako początkujący uczeń zapowiadał duży talent. Wykonał kilka popiersi i grup w epoce od 1880 — 1887 r. Najważniejszą jego pracą, która ogólną zwróciła uwagę była grupa terracotowa „Powrót z ziemi“. Zmarł w niedostatku w Warszawie w 1888 r.

Murillo. 207. 210. (kopje).

Murzynowski Antoni. 165. 225. 251. 254. 260.

Urodził się w Warszawie 1818 r. Wykształcenie otrzymał w prywatnej szkole Kokulara; rozpoczął wystawiać w Warszawie 1845 r. Przez całe życie pozostał w kraju, zagranicą niebył. Specjalnością Murzynowskiego były portrety, w których celował, oraz słabsze znacznie choć zawsze dobrze rysowane obrazy ołtarzowe. Najpopularniejszą jego pracą jest „Kobieta uciekająca przed pożarem“, malowana 1867 r. W 1893 r. miał miejsce jubileusz pięćdziesięcioletniej działalności kilku artystów, a w tej liczbie i Murzynowskiego. Zmarł w Warszawie 1896 r.

Myszkowski Józef. 263.

Urodzony około 1860 r. Uczył się w Warszawskiej Szkole Rysunkowej razem z S. Wolskim, Tańskim, Lentzem i. t. d. Talentem swym rokował duże nadzieje. Wyjechał następnie do Monachjum, gdzie pracował w Akademii. Powróciwszy do Warszawy, długo chorował i zmarł młodo około 1890 r. Z prac jego znany jest jedynie autoportret, posiadający dużo zalet malarskich.

N.

Niewiadomy. 5. 35. 87. 168. 202. 211. 212. 214. 221. 224. 227. 238. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 308. 324. 325. 358. 360. 366. 406. 409. 410. 467. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 531. 573. 594. 600.

Norwid Cyprjan. 80.

Głośny poeta i pisarz zajmował się malarstwem, rzeźbą i grafiką. Urodził się w Warszawie 1824 r. Uczył się rysować w szkole Aleksandra Kokulara w Warszawie. Jako młody bardzo człowiek udał się w 1846 r. na emigrację do Francji, zawadziwszy po drodze o Włochy. Produkował dużo rysunków przeważnie o kompozycyjnym podłożu. W pracach swoich plastycznych uprawiał z zamiłowaniem symbolikę i satyrę. W wielu zbiorach prywatnych znajdują się prace Norwida, bądź rysunkowe. bądź akwarelę malowane. Zmarł w Paryżu w Zakładzie Św. Kazimierza 1883 r. Schorowany i zupełnie wyczerpany życiowo.

O.

Okuń Edward. 431.

Urodził się w Warszawie 1872 r. Ogólne wykształcenie odebrał w znanej prywatnej szkole Jana Pankiewicza, uczęszczając równocześnie do prof. Gersona. W Krakowie, gdzie udaje się następnie pracuje pod prof. Jabłońskim oraz w kompozycyjnej szkole dyrektora Matejki. Dalszym etapem artysty jest Monachjum i malszula prof. Aschbego, potem wyjazd na dłuższy pobyt do Paryża. W stolicy Francji mistrzami Okunia są: Benjamin Constant, Rafael Collin i J. P. Laurens. W 1897 r. opuszcza Paryż, a zawadziwszy po drodze o Monachjum, gdzie wstępuje do szkoły Holassy'ego i wraz z nim przez kilka miesięcy bawi na Węgrzech; przybywa do Rzymu. Od tej chwili Włochy stają się najważniejszym ogniskiem jego twórczości. Urządza tu swoją stałą pracownię i rozpoczyna żywotną i urozmaiconą działalność. Od 1898 r. bierze Okuń udział we wszystkich ważniejszych wystawach tak w kraju jak i zagranicą. Na wystawie jubileuszowej w Krakowie ma obraz „Filistry“ zakupiony do galerji miejskiej we Lwowie. W 1912 r. urządza własną zbiorową wystawę w Warszawie, gdzie też naówczas przebywa. Takąż wystawę urządza powtórnie w Tow. Zachęty w 1919 r. We dwa lata potem osiada na stałe w Warszawie. Wybrany do Komitetu Tow. Zachęty jest on po śmierci Weysenhoffa—wiceprezesem Komitetu. Oprócz wielkiej ilości obrazów, Okuń jest autorem kilku cykli ilustracyjnych jak „Miłość“ Przybyszewskiego, „Faraon“ Prusa i t. d. Dla studjów do Faraona zwiedził Egipt.

Olesiński Antoni. 304.

Rzeźbiarz. Urodził się 25 maja 1857 r. Kształcił się w Warszawskiej szkole rysunkowej pod prof. Gersonem i w pracowni Bolesława Syrewicza. Nie wyjeżdżał za granicę. Wykonał wiele rzeźb, pomników, popiersi, medaljonów, figur dekoracyjnych. Otrzymał nagrodę Kurjerowa w 1892 r. za biust hr. Przeździeckiej z Tyzenhauzów, znajdujący się obecnie w kościele O. O. Zmartwychwstańców w Rzymie, oraz nagrodę na konkursie za biust Feliksa Gebethnera.

Oleszczyński Ant. 559.

Oleszczyński Seweryn. 320.

Brat Antoniego słynnego sztycharza i Władysława rzeźbiarza. Urodził się w Warszawie w pierwszych latach XIX w. Kształcił się na wydziale Sztuki w Uniwersytecie Warszawskim i pod kierunkiem swego brata Antoniego. Pracował przy mennicy. Zajmował się litografią. Umarł w Warszawie po 1860 roku.

Orłowski Aleksander. 549. 575.

Urodził się w Warszawie 1777 r. Ojciec jego miał austerję w Siedlcach, gdzie, bawiąca przejazdem księżna Czartoryska miała możność widzenia rysunków Orłowskiego kreślonych węglem na ścianie. Zachwycona talentem małego chłopca — zaopiekowała się nim i umieściła w szkole Norbli-na, gdzie olbrzymie robił postępy. W 1794 r. wstąpił do wojska, ucieklszy

ze szkoły — lecz raniony pod Zegrzem, powrócił znów do Norblina. Książę Józef upodobał go sobie i kazał mu rysować karykatury. Sława jego rosta, był on wielce popularny w wyższych sferach stolicy.—Pragnąc szerszej areny Orłowski wyjechał w 1802 r. do Petersburga i tu do śmierci pozostał. Był on nadwornym malarzem W. ks. Konstantego. Tu rozpoczął malowanie dużych obrazów olejnych—przeważnie bitwy lub sceny wojenne, które zdobyły muzeja i zbiory cesarskie. Ciesząc się wielkim uznaniem dworu, był też wielce kochany przez kolonję polską w Petersburgu. Utwory jego wysoko cenione szły za granicę, przeważnie do Anglii i Francji. Był on bodaj pierwszym polskim malarzem o europejskiej sławie. Oprócz scen wojskowych, Orłowski wykonał wiele rysunków charakterystycznych, bliskich karykaturze. Tworzył bardzo szybko zład pozostawił olbrzymią ilość utworów.—Do bardziej popularnych prac jego należą: „Kościuszko w więzieniu“, „Cesarz Paweł odwiedza Kościuskę“, „Bitwa pod Maciejowicami“, oraz wielka ilość typów kozaków, kałmuków i t. d., a także typy kontuszowe polskie. Orłowski zajmował się świeżo naówczas wynalezioną litografią — wyszło kilka zbiorów jego rycin.—Przeważna ilość dzieł Orłowskiego pozostała w Rosji i zagranicą, gdzie jest także dużo jego rysunków i szkiców w rękach prywatnych. Umarł w Petersburgu d. 13 marca 1832 r.

Ostrowski Stanisław. 484.

Rzeźbiarz. Syn przedwcześnie zmarłego rzeźbiarza Kazimierza Ostrowskiego. Urodził się w Warszawie 1878 r. Kształcił się w Krakowskiej akademii od 1898 — 1899 r. Bawił następnie przez parę lat w Warszawie, gdzie wykonał szereg medaljonów poetów: Kasprowicza, Tetmajera, Oppmana, Langego, Przemyskiego i t. d. Uczęszczał do akademii florenckiej i rzymskiej. Mieszkał dłuższy czas w Paryżu. Od 1918 r. mieszka znowu w Warszawie, biorąc żywy udział w życiu artystycznym, jako delegat artystów w sprawach urzędowych. Wymodelował biust Piłsudskiego, medaljon Focha i t. d. Wystawia w Paryżu kilkakrotnie. Urządzał w centrach sztuki europejskiej, wystawę polskiej grafiki.

P.

Pankiewicz Józef. 331. 413.

Syn znanego pedagoga Jana Pankiewicza. Urodził się w Warszawie w 1866 roku. Po ukończeniu gimnazjum brał lekcje u Juljana Maszyńskiego i w szkole Gersona. Z przyjaciелеm swym Podkowińskim rozpoczął zawód malarski rysując dla Tygodnika Ilustrowanego sceny z życia warszawskiego w 1885 był przez jeden rok uczniem Petersburskiej akademii, gdzie się odznaczył doskonałemi studjami. Powróciwszy do Warszawy pomiędzy 1886—1889 r. należał do najczynniejszych członków warszawskiej kolonji malarskiej. Powstały wtedy pierwsze jego obrazy jak widoki ze Starego Miasta, „Targ za Żelazną bramą“, znamionujące duże już wyrobienie artystyczne—ten ostatni

obraz wysłany do Paryża na Powszechną wystawę, zdobył Pankiewiczowi medal II klasy. W końcu roku 1889 wraz z Podkowińskim wyjechał Pankiewicz do Paryża, gdzie namalował „Targ na kwiaty na placu Magdaleny“ obraz typowy jako utwór impressionistyczny. W 1890 r. powraca na dłuższy pobyt do Warszawy. Produkuje dużo, malując nastrojowe krajobrazy, mroki nocne, portrety a przytem robi dużo akwafort. W 1911 r. mianowany po Ruszczyku profesorem pejzażu w Akademii krakowskiej opuszcza Warszawę i pracuje bądź w Krakowie bądź w Paryżu. W ostatnich latach zmienia znowu styl swoich obrazów pod wpływem Mathis i zajmuje się specjalnie akwafortą. Wystawia obecnie przeważnie akwaforty. Mieszka najczęściej w Paryżu, przyjeżdżając co roku na kilka miesięcy do Krakowa.

Pawliszak Waclaw. 334. 371.

Urodzony w Warszawie 1866 r. Bardzo młodym będąc uczęszczał do szkoły Gersona w 1883 wyjechał do Krakowskiej akademii i tu pracował pod bezpośrednim kierunkiem Matejki. 1885 roku wystawia swój pierwszy obraz „Podarunek kozaczy“ i zwraca na siebie ogólną uwagę. W pierwszej dobie rozwoju jest on pod wpływem Brandta, malując epizody wojenne z tatarami i kozakami, Studjował w Paryżu i Rzymie, w 1889 r. powraca do Warszawy, Od tego czasu robi częste wycieczki w celach artystycznych na Wschód a głównie do południowych państw Słowiańskich. Urabia coraz bardziej swą indywidualność której wyrazem są jego obrazy: „Zasadzka“, „Pochód weselny“, „W haremie“, „Łucznicy“ i t. d. — Zmarł śmiercią tragiczną w Warszawie 1904 roku.

Perle Edmund. 239.

Urodzony 1855 r. w Warszawie. Kształcił się w Warszawskiej szkole rysunkowej pod Gersonem i Kamińskim, wyjechał potem na krótko za granicę — był w Wiedniu i Monachjum. Od 1874 r. zaczyna wystawiać w Warszawie i Krakowie rodzajowe obrazki: „Przed stajnią“, „Wypadek w drodze“, „Do sąsiada“. Mieszka stale w Warszawie przez lat kilka rysuje do pism ilustrowanych. Obecnie od lat już kilkunastu zaprzestał wystawiania — maluje portrety i obrazy religijne na zamówienia.

Pfanhauser Franciszek. 244. 262.

Z rodziny holenderskiego pochodzenia. Urodził się w Polsce na początku XIX w. Daje się poznać jako zdolny portrecista i malarz religijny po 1836 r. Wystawia na urządzonej w 1845 roku wystawie przemysłu i sztuki. Stale mieszka w Warszawie. W pierwszych latach trwania Tow. Zachęty prace jego znajdują się często. Zmarł około 1870 r. Z pracowni jego wyszło wielu uczni szczególnie pomiędzy 1835 a 1845 r.

Piątkowski Henryk. 139. 370. 385. 433.

Urodzony dnia 23 lipca 1853 r. w Kijowie. Przybywa do Warszawy 1868 roku i wstępuje do szkoły rysunkowej pod kierunkiem Hadziewiczza i kształci się w niej 2 lata, uczy się potem prywatnie u Aleksandra Lessera, Józefa Buchbindera i Andriolego. W 1872 r. wyjeżdża do Monachjum; trzy lata w malszuli Wagnera, pół roku w szkole kompozycji K. v. Pilottiego. List pochwalny i trzy medale. W końcu 1875 r. udaje się do Paryża i tu

rozpoczęła pracę samodzielną. Bierze udział w Salonach 1876 — 1879 roku. W tym czasie robi wycieczkę do Londynu dla namalowania portretu M. Montafforego, następnie do Monachjum, gdzie wystawia na powszechnej Wystawie Sztuki — 3 obrazy. Od 1880 — 1886 r. przebywa na wsi w Kijowszczyźnie, trzy następne w Odessie. Urządza wystawę prac swoich w Kijowie 1882 r. i w Odessie 1888 r. W 1889 r. przenosi się do Warszawy. Wystawia w Zachęcie, w Krakowie, w Berlinie 1891 r., w Monachjum 1892 i 1912 r., w Salonie 1891 i 1899 r., a także na wystawie 1900 r., gdzie otrzymuje medal brązowy. w San-Francisco 1894 r., gdzie również otrzymuje medal. Oprócz tego jeszcze w 1878 r. ma sobie przyznany medal srebrny w Angers. W Zachęcie wystawia od 1871 r. Bierze udział w konkursach Zachęty i zdobywa nagrodę Kurjerowa 1896 r. oraz w konkursie na „Polskę“ 1919 r. Mieszka stale w Warszawie.

Piechowski Wojciech. 542.

Urodzony 1849 r. w Noszarzewie Borowym w Płockiem. Kończy gimnazjum i w 1869 r. wstępuje do Warszawskiej Szkoły rysunkowej pod Hadziewiczem i Kamińskim, uczęszczając równocześnie do pracowni Gersona. W 1873 r. przyjeżdża z Alchimowiczem i Szwoynickim do Monachjum, zapisuje się do akademii pod kierunek Seitza, gdzie maluje przez ciąg jednego roku. W 1874 roku Józef Brandt zalicza go do swojej prywatnej szkoły, gdzie mu rad udziela przy malowaniu paru obrazków jak: „Stragany“, „Zielone święto“. W 1875 r. powrócił do kraju, osiadł na wsi gospodarując — w lat kilka potem przeniósł się do Warszawy. Związany ścisłą przyjaźnią z Chełmońskim, Piotrowskim, Szwoynickim, Alchimowiczem, maluje obrazy rodzajowe na tle potocznego życia, wlewając w nie wiele żywiołu charakterystycznego. Do lepszych dzieł Piechowskiego należą: „Oczepiny“, „Z wiatykiem“, „Toast weselny“, oraz wiele innych. W 1889 r. za swój obraz „Golgota“ otrzymuje medal srebrny na wystawie paryskiej, za tenże obraz w Chicago medal brązowy w 1894 r. Maluje następnie olbrzymią rodzajową kompozycję „Rezurekcja“, która wystawiona w Paryżu na powszechnej wystawie 1900 r. ma olbrzymi artystyczny sukces i przynosi autorowi medal srebrny. W lecie 1913 r., bawiąc na wsi w Grójeckim, pada ofiarą wypadku spowodowanego rozbrykaniem się wystraszonych koni, co powoduje nagłą śmierć jego.

Pilecki Tytus. 134.

Rodem z ks. poznańskiego, gdzie się urodził 1843 r. Po ukończeniu nauk w uniwersytecie w Berlinie, wstąpił 1863 r. do akademii drezdeńskiej, gdzie pracuje lat kilka. W 1869 r. wyjeżdża do Monachjum i jest uczniem prof. Anschutza. a następnie Wagnera. Za doskonałe swe studia otrzymuje medal srebrny. Po paroletnim pobycie w Poznańskim i Prusach Wschodnich, gdzie maluje portrety. Przyjeżdża w końcu 1873 r. powtórnie do Monachjum, aby wykończyć duży obraz „Goplana“, który wystawiany na wielu wystawach, dużem cieszył się powodzeniem, był wielokrotnie reprodukowany i spopularyzował nazwisko artysty. Opuściwszy w 1876 r. Monachjum przez szereg lat przesiadywał Pilecki w rezydencjach obywatelskich, malując port-

rety, o wyższej artystycznej wartości. Około 1895 r. mieszkał dłuższy czas w Warszawie. Zmarł w lat kilka potem w W. Ks. Poznańskim.

Pillati Henryk. 9. 61. 65. 71. 111. 143. 144. 195. 363. 364.

Urodzony w Warszawie 1832 r. Kształcił się w Warszawskiej Szkole Sztuk Pięknych, którą kończy w 1851 r. Wyjeżdża do Monachjum i tu pracuje pod kierunkiem Kaulbacha, następnie do Włoch. W Rzymie, gdzie dłużej przebywał studjuje starych mistrzów, kopując ich utwory. Po krótkim pobycie w Warszawie, wyjeżdża w 1855 r. do Paryża, gdzie zbliża się z Kossakiem, Rodakowskim. W 1857 r. osiedla się w Warszawie, w licznym gronie kolegów świeżo jak i on przybyłych z rozmaitych akademii zagranicznych. Żywotny ten zastęp elektryzuje społeczeństwo budzącą się do życia swoją sztuką. H. Pillati należy do najruchliwszych ówczesnych artystów, maluje wiele, jest stałym współpracownikiem „Tygodnika”, ilustruje powieści Kraszewskiego. Maluje wówczas dwa swe symboliczno-humorystyczne obrazy „Turniej artystów” i „Rozejście się narodów”. Do lepszych dzieł jego należą: „Pogrzeb 5-ciu poległych”, „Zdobycie Stawiszcz”, „Kirgiz”, „Szwedzi w Polsce”, „Sztab ks. Józefa”, „Szynk na Starem Mieście i wsi”. W końcu swej kariery staje się on niemal wyłącznie ilustratorem chwili bieżącej. W 1879 r. jeden z wydawców petersburskich wezwał go na stałego współpracownika ilustracji tamtejszej. Pojechał, lecz gościł w Rosji niedługo. Powróciwszy do Warszawy, zaczął odczuwać pierwsze objawy niemocy, pracuje jeszcze lat kilka wreszcie w 1891 r. tknięty paraliżem, pozbawiony władzy w rękach, jest umieszczony w zakładzie dla parafityków, gdzie wreszcie umiera dnia 25 Kwietnia 1894 r.

Pillati Ksawery. 133.

Brat Henryka Pillatiego, urodził się w Warszawie 1843 r. Jako uczeń Szkoły Sztuk Pięknych należy on do pokolenia, które z powodu powstania 1863 r. ukończyć jej już nie mogło. Z otwarciem w 1866 r. szkoły rysunkowej, do której weszli wszyscy profesorowie poprzedniej uczelni, K. Pillati wraz z kolegami zapisał się do niej. Od 1869—1871 r. pracuje w Monachijskiej Akademii pod Anschutzem i Wagnerem i kończy ją z medalem brązowym. Zaczyna wystawiać swe małe rodzajowe obrazki w Krakowie i Warszawie w 1869 r. Powróciwszy do Warszawy w 1871 r. maluje początkowo parę portretów wśród nich K. W. Wójcickiego, wnet jednak przerzuca się do rysownictwa i staje się przez długi okres, najbardziej płodnym ilustratorem. Zapełnia swymi pracami Tygodnik i Kłosa, gdzie ilustruje powieści, chwilę bieżącą, teatr, wreszcie rysuje portrety. Całe życie przechodzi w ciężkiej walce o byt, co wreszcie powoduje jego śmierć przedwczesną w dniu 31-go stycznia 1902 r.

Pinko Hipolit. 86.

Urodzony 1832 r.—po ukończeniu szkół uczęszczał od 1849 r. do Szkoły Sztuk Pięknych, którą opuścił w 1855 r. i po krótkim pobycie w Warszawie, gdzie rozpoczął swój zawód jako portrecista pastelowy, otrzymał posadę nauczyciela kaligrafii i rysunków w gimnazjum radomskim. Na stanowisku tem

pozostał długie lata. Od 1851—1870 r. portrety jego pomieszczone były na Wystawie Tow. Zachęty. Umarł w Radomiu.

Piawski Jan Feliks. 333.

Urodzony w województwie lubelskim 20 listopada 1794 roku. Średnią szkołę kończył w Galicji, sztuki uczył się u wziętego naówczas malarza Richtera. W 1816 roku wstąpił na służbę rządową, i jako zajmujący się malarstwem został na dwa lata, konserwatorem gabinetu rycin. Wysłany został następnie do Wiednia, dla wykształcenia się w sztycharstwie. Po powrocie do kraju pełnił obowiązki nauczyciela rysunków. Po 1831 roku wraz z Aleksandrem Kokularem prowadził prywatną szkołę malarstwa, do której młodzież licznie uczęszczała. Gdy z inicjatywy i staraniem Kokulara powstała w 1844 roku. Szkoła Sztuk Pięknych, Piawski został powołany na profesora pejzażu. W prędkim czasie stał się duszą tej szkoły. Zaslugą jego jest, że pierwszy pchnął młodzież do studjów rodzimej przyrody. Jego uczniowie byli: Kostrzewski, Gerson. Szermętowski. Niemalą też położył Piawski zasługę wprowadzając w Polsce litografię. Pozostawił on dwa cenne zbiory litograficzne: „Kram malowniczy“ i „Album Cynkograficzne“. Sztychował „Wnętrze arsenału“ portrety znakomych ludzi, oraz typy charakterystyczne—malował przytem niewielkie pejzaże i sceny rodzajowe. Ostatniem jego dziełem było powołanie do życia pierwszej polskiej ilustracji: Tygodnika ilustrowanego, którego był kierownikiem artystycznym. Zmarł 17 grudnia 1859 r. powszechnie żalowany,

Pochwalski Kazimierz. 126. 473.

Urodzony w Krakowie 25 grudnia 1855 r. Pierwszym jego mistrzem był ojciec, wstąpiwszy do Krakowskiej Szkoły Sztuk Pięknych doszedł w niej kolejno do klasy kompozycji Matejki. W 1876 r. wyjechał do Monachjum, pracując u prof. Wagnera — kończy akademję z medalem srebrnym. Dla dalszych studjów przebywał w Wiedniu, Paryżu i Rzymie. Wystawia od 1877 roku. Z początku studja i obrazy rodzajowe, potem wyłącznie portrety. Za swoje portrety otrzymuje: złote medale: w Wiedniu 1892 r. tegoż roku w Monachjum, w 1893 r. w Berlinie i Paryżu. W 1894 we Lwowie *hors concours*, wreszcie na wystawie powszechnej w Paryżu 1900 r. Od 1893 roku stale mieszka w Wiedniu jako profesor malarstwa w akademji. Pochwalski należy od lat wielu do pierwszorzędných portrecistów europejskich—malował wielu panujących, wybitnych osobistości oraz członków arystokracji. W 1923 malował portret Prezydenta Wojciechowskiego w Spale. — Lubo od lat kilku jest on emerytem z tytułem członka akademji i honorowego profesora—mieszka stale i ma swą pracownię w Wiedniu.

Podkowiński Władysław. 451. 534. 540. 556.

Urodzony 6 lutego 1866 r. w Warszawie. Jako syn oficjalisty kolejowego umieszczony był w szkole technicznej przy kolei warszawsko-wiedeńskiej, którą jednak w 1882 r. opuszcza, aby się zapisać do szkoły rysunkowej pod kierunkiem prof. Gersona. Przez dwa lata pobytu w szkole, czyni olbrzymie postępy i zajmuje pierwsze miejsce. Około 1884 r. rozpoczyna działalność ilustratorską w pismach warszawskich. W 1886 r. wraz z J. Pankiewiczem

wyjeżdża do Akademii petersburkiej, gdzie studjuje u prof. Willewalda, specjalnie konie, rysuje również do rosyjskiej ilustracji szereg scen z życia, m. in. „Latarnika”, który odbity w prospekcie w tysiącach egzemplarzy popularyzuje nazwisko artysty na całym obszarze Rosji. W 1887 r. powraca do Warszawy i rozpoczyna żywotną wielce działalność, rysuje i maluje. W 1889 r. wyjeżdża z Pankiewiczem do Paryża, bawi tam pół roku i powraca do Warszawy, aby stworzyć cały szereg dzieł oryginalnych jak: „Kobiety grające w bilard”, „Taniec szkieletów”, słynny „Szał”, „Ironja”, „Marsz pogrzebowy” i w. in. Poza tem masę studjów tak figuralnych, jak pejzażowych oraz portretów przeważnie malowanych w plai n a i r' z e. Kilkakrotnie urządzał w Tow. Zachęty zbiorowe wystawy. Po kilkomięsiężnej chorobie umiera dnia 5 stycznia 1895 roku. Otrzymał drugą nagrodę konkursową w Zachęcie za „Portret damy” w 1892 roku.

Polkowski Antoni. 506.

Urodzony w Warszawie około 1878 r. tu się kształcił uprawiając specjalnie rzeźbę w drzewie. Na konkursie w Tow. Zachęty otrzymał nagrodę za „Chrystusa na Krzyżu”. Mieszka stale w Warszawie.

Polkowski Józef. 116. 241.

Urodzony w Królestwie Polskiem 1823 r. po ukończeniu szkoły średniej zapisał się do szkoły prywatnej Kokulara i Piwarskiego. Na wystawie krajowej w Warszawie w 1845 roku znajdują się jego prace. Mieszkając stale w Warszawie zajmuje się daniem lekcji oraz malowaniem obrazów przeważnie z życia chłopów—jak również obrazów religijnych. Od 1859—1866 r. jest on stałym rysownikiem Tygodnika Ilustrowanego, gdzie rysuje portrety i widoki świątyń i miast.—W 1895 r. artyści Warszawscy obchodzili uroczystość jubileuszową pięciu malarzy a między nimi J. Polkowskiego; z powodu obłożnej choroby nie mógł na uroczystości się znajdować — umarł w kilka miesięcy potem 1896 w Warszawie.

Popowski Stefan. 396.

Urodzony dnia 21 marca 1870 r. w Warszawie. Po ukończeniu nauk gimnazjalnych, zapisał się do Warszawskiej szkoły rysunkowej, gdzie otrzymał początki artystycznego wykształcenia pod kierunkiem prof. Gersona. W 1889 roku wyjechał do petersburskiej akademii, z kąd po rocznym w niej pobycie podążył do akademii Monachijskiej. Tu rozpoczął malować pierwsze swe obrazy. Powróciwszy w 1891 r. do Warszawy zaczął wystawiać w Tow. Zachęty oraz w prywatnych salonach. Na wystawie konkursowej 1892 roku ma niewielki obrazek „Wiatrak” na lwowskiej wystawie 1894 r. „Flisacy na tratwie”. Od tego czasu rozpoczyna się nadzwyczaj płodna działalność Popowskiego. Wziąwszy za zadanie studjowanie efektów przyrody, zgłębia przedmiot wielkim wysiłkiem twórczym zdążającym do zupełnego opanowania przedmiotu i wyrażenia go w pełni — ztąd obrazy jego oparte na motywach blasku księżycowego lub zachodzącego słońca są doskonałe. To też sztuka jego zdobywa stale uznanie tak sfer artystycznych, jako też ogółu publiczności. Dotychczas Popowski unikał wystawiania po za granicami Polski, nie brał udziału w żadnej zbiorowej manifestacji sztuki polskiej na powszechnych

ekspozycjach, zadawalając się uznaniem w kraju. Na jednym z konkursów Zachęty nagrodzono jego obraz „Świt”. Stale mieszka na wsi pod Radziwiłowem. Popowski jest również cenionym krytykiem.

Protaszewicz Ignacy. 557.

Urodzony w Krakowie około 1877 r. Kształcił się w akademii Matejkowskiej. Rozpoczął wystawiać w 1897 oddając się specjalnie pejzażowi. Prace jego miały wiele zalet kolorystycznych. Osiadłszy w Warszawie, mieszkał tu do 1914 r. w którym jako obcy poddany, musiał wyjechać w głąb Rosji. Nękania przeciwnościami losu i chorobą, zmarł w Moskwie 1919 r.

Pruszkowski Witold. 4.

Rodem z kresów, urodził się w Berszadzie 1816 r. wcześniej wraz z rodzicami przeniósł się do Paryża, gdzie uczył się rysunków u Tadeusza Goreckiego. W 1869 roku wstąpił do akademii Monachijskiej i stopniowo przechodził szkoły prof. Strehubera, Anschütza i Wagnera, otrzymując w każdej z nich pierwsze nagrody. Wyszedszy ze srebrnym medalem od Wagnera, podążył do Krakowa i tu wszedł do pierwszego zespołu uczni Matejkowskiej szkoły kompozycyjnej. U Matejki pracuje od 1872 — 1876 r. W tym czasie kończy olbrzymi obraz „Aniołowie u Piasta.” W swej krakowskiej pracowni maluje „Madeja”, „Rusałki”, „Kwietnią niedzielę”, „Noc Świętojańską”, „Anhelego”, „Śmierć Elenai”, „Zaduszki” i wiele innych. Pracuje nad dekoracją kaplicy w klasztorze w Mogile. Z Krakowa przeniósł się do Mnikowa, gdzie wybudował sobie dom w którym przemieszkał 20 lat. Na wystawie lwowskiej otrzymał dyplom honorowy w 1894 r. tegoż roku w San Francisco medal srebrny.—W 1890 r. odwiedza swe strony rodzinne Ukrainę gdzie maluje szereg portretów.—Zmarł 10 listopada 1896 r. w Budapeszcie gdzie się znalazł gnany rozpaczą spowodowaną wynikami nieuleczalnej choroby (przed trzema laty został uderzony przez konia kopytami w twarz).

Pruszyński Andrzej. 309, 319, 567.

Rzeźbiarz. Urodził się w Warszawie 1836 r. Po ukończeniu gimnazjum, i Szkoły Sztuk Pięknych pod Konstantym Heglem, pracował u rzeźbiarza Jakóba Tatarkiewicza i Wł. Oleszczyńskiego. W 1865 r. udał się do Rzymu, gdzie w akademii św. Łukasza otrzymał medal złoty I klasy. Po powrocie do rodzinnego miasta wykonał szereg znakomych prac, przedewszystkiem „Chrystusa dźwigającego krzyż” przed kościołem Świętokrzyskim, figurę N. Panny na Żelaznej, tablicę pamiątkową Juljana Bartoszewicza, figurę Św. Sebastjana i wiele grobowców na Powązkach. Umarł w Warszawie 1895 r.

Przyszychowski Kazimierz. 76.

Urodził się na Ukrainie w powiecie Czelhryńskim w rodzinnym majątku Baładyna 1836 r. Młodo kończy kijowskie gimnazjum, tak że już w 1855 r. wyjeżdża do Petersburga, lecz skutkiem klimatu po krótkim czasie opuszcza akademię, udając się do Odessy, gdzie korzysta z rad wybitnego malarza Molmana. 1858 r. staje w Monachjum. W akademii studjuje u Anschütza kolegując z Matejką, Grotgerem i liczną rzeszą Polaków. Opuszcza Monachjum w 1859 r. i osiada u siebie na wsi. Od 1861 r. zaczyna zasilac Tygodnik Ilustrowany charakterystycznymi typami ludu ukraińskiego. W 1867

wystawia w Tow. Zachęty obrazek „Słpiec Ukraiński“. W 1890 r. osiada w Odessie i utrzymuje się z malarstwa malując akwarele. Urządzona w Warszawie w 1902 r. zbiorowa wystawa, dała poznać mało znany talent Przy-szychowskiego. Większość prac jego mieściło się w obywatelskich zbiorach Wołynia, Podola i Ukrainy. Umarł w Odessie około 1910 r.

Pstrokoński Stanisław. 448.

Urodzony na wsi w Kaliskiem 1871 r. W 1889 r. wstępuje do Warszawskiej szkoły rysunkowej pod kierunkiem Gersona i przebywa w niej do 1892 roku. W tymże roku wyjeżdża na dłuższy pobyt do Rzymu, gdzie zdobywa swą karierę samodzielną. W 1898 roku przenosi się do Paryża i tu zaczyna wystawiać w dorocznym Salonie. Za jedną ze swych prac „Akt kobiecy“, otrzymuje „mention honorable“ w 1908 r. Osiedliwszy się na stałe we Francji, bierze czynny udział w życiu paryskiej polskiej kolonii. W Krakowie wystawia od 1900 r. w Warszawie w rzadkich odstępach produkuje większą ilość swych prac. W Tow. Zachęty miał w 1911 r. zbiorową wystawę, w 1922 r. również. Mieszka stałe w Paryżu,

Puacz Józef. 349.

Urodził się 1866 roku w Przyrowie pod Częstochową. Rozpoczął naukę rysunku w Akademii krakowskiej pod Szynalewskim i innymi profesorami, wreszcie słuchał rad Matejki. Za studja swoje otrzymał list pochwalny i medal brązowy. W 1888 roku wyjechał do Monachjum i tu pracował w malszuli prof. Wagnera przez dwa lata. Od 1890 roku zaczyna wystawiać w Krakowie swe studja monachijskie „Włoszka“, „Mnich“, „Zakonnica“ a także pejzaże. W 1892 r. przybywa do Warszawy, gdzie maluje przeważnie portrety i kwiaty wraz z martwą naturą. Od lat kilku nie wystawia—mieszka na wsi pod Warszawą.

Pyrowicz Ludwik. 315.

Rzeźbiarz. Urodzony w Płocku 1859 r. Po ukończeniu gimnazjum, przybył do Warszawy i wstąpił do szkoły rysunkowej, pracując równocześnie pod Faustynem Cenglerem. Początkowo pragnął zostać malarzem, i w tym kierunku był dość zaawansowany, ucząc się u Gersona. Około 1882 roku wyjechał jako stypendysta do Rzymu, gdzie rozwinął wrodzony talent i przystąpił do pracy samodzielnej, wykonawszy grupę: „Niewolnicy“. W 1887 r. powrócił do Warszawy. Na wystawie Zachęty wystawiał wiele ze swych dzieł: portrety w popiersiach i w medalionach, typy charakterystyczne jak „Transtaweranka“, „Kokietka“, oraz kilka pomników na cmentarzu Powązkowskim. Portrety jego miały duże powodzenie. Zmarł w Warszawie w 1906 r.

R.

Radziejowski Stanisław. 235.

Urodzony w Zegartowicach w Galicji 1863 r. Wstępuje do akademii krakowskiej 1883 r., dochodzi w niej do klasy kompozycyjnej pod dyrektorem Matejką i otrzymuje medal złoty w 1890 r. Nasępne lata spędza w akademii

Monachijskiej gdzie maluje doskonale studja—powraca do Krakowa i tu się osiedla. Zaczawszy od 1886 r. zaczyna wystawiać w Krakowie, w Warszawie. produkuje się znacznie później bo na konkursie Tow. Zachęty 1893 r. i na konkursie Tygodnika Ilustrowanego. Radziejowski namalował wielką ilość obrazów czerpiąc wątek z podań i bajek ludowych, oraz z fantastycznych motywów. Dużo też malował scen ludowych. Najbardziej znane są „Południca“, „Duch grajek“. We Lwowie na wystawie Sztuki polskiej dostaje list pochwalny w 1894 r,—wystawia też na wystawie Lwowskiej 1910 r. Od dłuższego czasu zaprzestał nadsyłania swych prac na wystawy. Obecnie gospodaruje na roli w majątku Trzebieniach w województwie krakowskiem.

Rapacki Józef. 387. 623.

Syn znakomitego pisarza i artysty dramatycznego — urodził się w Warszawie 19 marca 1871 r. Bardzo młody zapisał się do szkoły rysunkowej pod Gersonem. W 1886 r. wyjechał do Akademii Krakowskiej, gdzie rysował u prof. Cynka — następnie do Monachjum w szkole prof. Fehra. Wystawia poraz pierwszy w Salonie Krywulta obraz „Rekruci“ w końcu 1889 r. wkrótce potem nadsyła z Monachjum trzy krajobrazy, które ogólną zwracają uwagę na młodego malarza. W 1891 r. powraca z Monachjum do Warszawy, i tu poza kilkukrotnymi wycieczkami do Włoch i rocznym przebywaniem w Krakowie w 1901 r. na stałe osiada. Wystawia często, zyskując dla swego talentu uznanie ogólne, Do wydatniejszych dzieł jego należą: „Pustkowie“, „Nad Isarą“, „Dzieci robotnika“, „Wrzosowisko“, „Brzozy“, „Łan zboża“. Zajmuje się litografią — kilka jego utworów w tym kierunku mieszczą się w muzeach zagranicznych. Otrzymał kilkakrotnie w Tow. Zachęty listy pochwalne na wystawach konkursowych, medal srebrny we Lwowie 1894 r. Nagrodę Kurjerowa 1896 r. mention honorable na paryskiej powszechnej wystawie 1900 r. 2 i 3 nagrody na wystawie konkursowej „Lato w Polsce“ 1924 roku. Od lat kilkunastu Rapacki mieszka w majątku swym Olszanka w grójeckim, gdzie ma pracownię. W Tow. Zachęty urządził kilkakrotnie swe zbiorowe wystawy — ostatnio w 1923 i 1924 r.

Rembowski Jan. 614. 615.

Reni Guido. 206 (kopia).

Rosen Jan. 551.

Urodzony w Warszawie 16 października 1854 r. Uczęszczając do gimnazjum bierze on prywatne lekcje od Henryka Redlicha i Franciszka Kostrzewskiego. W 1872 r. wyjeżdża do Monachjum i pracuje w szkole prof. Strehubera, potem u prof. Bartha. W 1873 r. opuszcza akademię i należy do zespołu młodych artystów, którymi kieruje Józef Brandt. Po roku wyjeżdża do Paryża. Jako uczeń Pils'a wystawia w Salonie 1877 r., i na powszechnej wystawie paryskiej 1878 r. „Epizod z pamiętników Paska“, Wkrótce potem rozpoczyna swą karierę batalisty, tworząc obrazy osnute na tle powstania 1831 r. jak „Bitwa pod Stoczkiem“, z epoki napoleońskiej i t. d. Dla dworu petersburskiego maluje cały cykl bitew Suworowskich. W Warszawie wystawia od 1873. r zagranicą od 1878 r. Za swe utwory otrzymał krzyż legji honorowej i inne ordery oraz medale. Na powszechnej wystawie paryskiej

1900 roku medal brązowy. Do czasów wojny miał swą pracownię w Paryżu po jej wybuchu przeniósł się do Szwajcarii, po jej ukończeniu do Warszawy, gdzie i teraz mieszka. Otrzymał oficerski krzyż „Polonia restituta“. Do cenniejszych dzieł jego należą: „Rewja na placu Saskim“, „Walka o sztandar“, „Napoleon w Smorgoni“, cykl mundurów z czasów ks. Warszawskiego. Akademia Petersburga przyznała mu tytuł swojego członka. W ostatnich latach maluje przeważnie gwaszami.

Romer Alfred (Römer). 171.

Urodził się w Wilnie 1832 r. Wychowanie otrzymał w Wileńskim Instytucie szlacheckim, rysunków uczył się u Kantego Rusieckiego, a następnie u Raoul Duval'a. W 1871 r. zapisał się do Akademii Monachijskiej, pracował pod Anschützem i baronem Rambergiem. Szkołę tę opuścił w 1874 r. Następnymi kilka lat bawi we Włoszech. Około 1885 r. osiada w Krakowie, gdzie pracuje jako sztycharz i rzeźbiarz, a także jest członkiem Komisji Sztuki Akademii Umiejętności. Wystawiał w Monachjum i Krakowie. Do wydatniejszych prac Romera należą portrety i obrazy religijne, których wiele wykonał, a także cały szereg medaljonów portretowych. Z Krakowa przeniósł się w schyłku życia na Litwę. W 1864 r. za udział w powstaniu był więziony w Wilnie. Zmarł w majątku swym Karolinowie w Święciańskim dnia 24 stycznia 1897 r.

Różni artyści. 447.

Rudzki Aleksander. 201.

Urodzony w Warszawie 1835 r. Wstąpił do Warszawskiej Szkoły Sztuk Pięknych w 1854 r. i miał za kolegów W. Bakałowicza, Szermętowskiego, Głębockiego, Dylczyńskiego. Po skończeniu szkoły zaczął malować niewielkie akwarele w rodzaju Kostrzewskiego, które chętnie nabywano — brał też bardzo czynny udział w ilustratorstwie świeżo w 1859 r. powołaniem do życia,apełniał rysunkami Tygodnik, Przyjaciela dzieci i inne przygodne wydawnictwa. Zmarł w Warszawie 1865 r.

Ruszczyc Ferdynand. 327.

Urodzony 27 listopada 1870 r. w Bohdanówce w Wileńszczyźnie. Po ukończeniu gimnazjum w Mińsku i wydziału prawnego w Petersburgu, wstępuje 1892 r. do tamtejszej akademii i do 1897 roku w niej się kształci pod kierunkiem prof. Kuindzi. Następnie zwiedził Paryż, Berlin, Monachjum i Włochy północne, gdzie zwiedził galerje i robił studia. Większość jednak swych obrazów wykonał u siebie na wsi. Zaczyna wystawiać około 1900 r. Zaproszony na członka stowarzyszenia „Sztuka“ bierze udział w wystawach publicznych „Sztuki“. W 1902 r. za obraz „Brzegi Wilejki“ otrzymuje w 1902 roku nagrodę Barczewskiego przyznaną przez akademię umiejętności. Z chwilą otwarcia w Warszawie przez K. Stabrowskiego Szkoły Sztuk Pięknych, Ruszczyc jest powołany na profesora pejzażu. Posadę tę w lat parę potem opuszcza, aby objąć toż samo stanowisko w Krakowskiej akademii po śmierci Stanisławskiego. W 1912 r. osiada u siebie w majątku, po wojnie w 1918 r. przenosi się do Wilna, jest jednym z inicjatorów Uniwersytetu, a po otwarciu

wydziału sztuki mianowany profesorem i dziekanem tego wydziału. Zajęty sprawami społecznymi, zaniechał od lat kilku malarstwo. Ruszczyć wykonał kilka doskonałych pejzażów jak: „Ruczaj“, „Ziemia“, „Pustka“, „Ucieczka“ i t. d. o mocno indywidualnym akcencie. Obecnie mieszka w Wilnie.

Rybkowski Tadeusz. 70. 456. 465.

Urodzony w 1848 r. w Kielcach, kończy gimnazjum, był w Warszawskiej Szkole Głównej, wreszcie aplikantem sekcji budowlanej miasta Warszawy. Potem dopiero od 1872—1875 r. uczył się malarstwa w Krakowskiej Szkole Sztuk Pięknych. W Wiedniu pracował pod prof. Löfflerem i Wuncingerem. W 1878 r. pracuje samodzielnie w Wiedniu, w tym czasie studjuje dekoracje i na tym terenie również dużo pracuje, od 1893 r. powołany na prof. Szkoły technicznej przenosi się do Lwowa, gdzie też dotychczas mieszka.

Rycerski Aleksander. 247.

Urodzony 1825 r. we wsi Sperenda w Sandomierskiem. Należy on do tej grupy artystów, którzy w chwili założenia Warszawskiej Szkoły Sztuk Pięknych w 1845 roku do niej się zapisali tworząc zastęp pierwszych uczniów. Kolegował z Kostrzewskim, Gierdziejewskim, Gersonem. Po wyjściu ze szkoły malował w Sandomierskim. W Kielcach robił kopje ze starych obrazów—brał udział w pierwszej wystawie Tow. Zachęty w 1861 r. Wkrótce jednak potem wyemigrował do Francji i nigdy już w kraju nie postał. Ulubiony uczeń Hadziewicza będąc zawsze pod czymś wpływem—ostatnio de la Roche'a—nie ujawnił samodzielności. Umarł w listopadzie 1866 r. w Paryżu.

Rygier Teodor. 307. 311. 596. 597.

Rzeźbiarz. Urodzony 1841 r. w Warszawie. Wstąpił do Szkoły Sztuk Pięknych w 1857 roku—z powodu powstania opuścił ją z ostatniego kursu i wyjechał zagranicę. Zwiedził kolejno pomiędzy 1862 a 1867 roku Dreźnie, Monachium, Paryż, Rzym i Florencję i rozwinął swój wielki talent, w akademjach. Od 1867 do 1871 roku pracował we Florencji—potem przybył do Warszawy z zamiarem osiedlenia się tu, lecz zniechęcony warunkami niesprzyjającymi po paru latach wyjechał napowrót do Włoch. Od 1866 roku Rygier bierze udział w wystawie warszawskiej, od 1872 roku w krakowskiej. Jest on autorem pomnika Mickiewicza w Krakowie, który jednak nie należy do najlepszych dzieł jego. Był to artysta b. płodny, pozostawił poważną spuściznę. We Włoszech był bardziej niż w kraju znany i ceniony. Z kompozycji wymienić można szereg alegorii jak: Malarstwo, Rzeźba, Architektura, Rzemiosło, kilkakrotne warjanty „Madonny“, medaljony i popiersia J. Kossaka, Matejki, Lenartowicza, Lessera, prof. Hegla, Kaniewskiego, Mickiewicza, Konarskiego, figurka z brązu Kopernika, Pifferaro, Rzymianka oraz pomniki cmentarne. W 1918 r. przybył na krótki czas do Warszawy, a powróciwszy do Włoch zmarł w Rzymie 1919 r.

Ś.

Schouppe Alfred. 15. 23. 94. 95. 96. 184. 185.

Urodził się w Sanockiem w 1812 roku. Uczeń Richtera w Warszawie i Minardi'ego w Rzymie. W Warszawie osiada w 1850 r. Był wraz z Gersonem, Rastawieckim i Przeździeckim inicjatorem i założycielem Tow. Zachęty. Już w 1845 r. na wystawie przemysłu i sztuków w Warszawie dostał srebrny medal. Po za sztuką zajmował się sprawami ekonomicznymi i społecznymi— był też dyrektorem Towarzystwa Kredytowego Miejskiego w Warszawie. Malował bardzo wiele — jeden z pierwszych odtwarzał on przyrodę Tatrzańską, którą wraz z J. Kossakiem ilustrował w szeregu rysunków. Prezbiterjum kościoła Świętokrzyskiego jest ozdobione jego religijnymi obrazami. Pozostawił wiele dzieł pejzażowych, wydał też album litograficzne. W 1896 roku świat artystyczny obchodził czterdziestoletni jubileusz 5 malarzy, w ich liczbie i Schouppego. Zmarł w Szczawnicy 17 kwietnia 1899 r.

Szyler St. 593.

Sidorowicz Zygmunt. 38. 129. 197.

Urodzony 1846 roku we Lwowie. Ukończywszy politechniczną szkołę w 1867 r. zaczął się uczyć malarstwa w akademii wiedeńskiej, gdzie osiadł następnie. Z tej epoki znanych jest parę większych jego kompozycji jak „Adam i Ewa nad zwłokami Abia“, „Pani Twardowska“ i t. d. W 1873 roku przybywa do Monachjum i tu w pracowni wspólnej z A. Kotsisem i W. Brochockim zaczyna malować główki kobiece i obrazy rodzajowe lecz wkrótce pod wpływem Brochockiego maluje niewielkie pejzażyki więcej z odczucia natury, niż ze studjów. Krajobrazy jego wystawiane w Monachjum i Wiedniu, a później w kraju, mają dużo uznania.—Sidorowicz więc specjalnie temu kierunkowi się oddaje. Od 1878 r. pracuje znowu w Wiedniu i tu umiera dnia 2 maja 1881 r.

Siemiradzki Henryk. 223. 340. 489. 490.

Urodzony 15 września 1843 r. we wsi Pieczenięgi guberni Charkowskiej gdzie ojciec jego generał wojsk rosyjskich konsystował. Skończywszy gimnazjum w Charkowie a następnie uniwersytet ze stopniem kandydata nauk przyrodniczych, w 1864 roku wyjechał do akademii petersburskiej w której sześć lat studjował, otrzymując stopniowo wszystkie nagrody, do wielkiego złotego medalu, wraz z którym w 1870 r. otrzymał stypendjum na wyjazd zagranicę. Pierwszym jego etapem było Monachjum, gdzie w 1871 r. namalował pierwszy swój obraz „Uczta Rzymska“. W Rzymie dokąd się udał w początkach następnego roku wykończył „Chrystusa z Jawnogrzesznicą“. Obraz ten wystawiony na wystawie wiedeńskiej w 1873 roku przyniósł wraz z medalem szeroką sławę. Odtąd rozpoczyna się droga tryumfu, którą kroczy, jednając uznanie każdą nową pracą. Ze swej rzymskiej pracowni wypuszcza w świat „Amulety“, „Taniec wśród mieczów“, „Pochodnie Chrzescijańskie“, „Sąd Parysa“, „Wazon czy kobieta“, „Dyrece Chrzescijańska“ i wiele innych osnutych na tle starożytności. Przez ciąg swej kariery namalował tylko jeden obraz współczesny: „Chopin u Radziwiłła“. W 1878 r. otrzymuje w Paryżu

medal honorowy za „Pochodnie“, które ofiaruje do Muzeum krakowskiego w 1879 r. Za dzieła swe otrzymał kilka wyższych nagród w postaci medali i orderów. Akademje Sztuk Pięknych w Paryżu, Rzymie, Petersburgu, Sztokholmie, Berlinie, zapraszają go na członka honorowego, wszystkie większe muzea zakupują jego obrazy. Chwilowo bawiąc w majątku swym w Królestwie zmarł dnia 23 sierpnia 1902 r. Pochowany prowizorycznie na Powązkach, spoczął na wieki w grobach zasłużonych na Skałce w Krakowie.

Sikorski Jan. 269.

Urodzony w Dreźnie 27 grudnia 1804 r. Kształcił się w warszawskiej szkole wydziałowej a następnie w liceum. W 1821 r. wstąpił do uniwersytetu na wydział Sztuk Pięknych, który pod kierunkiem prof. Blanka i Ant. Brodowskiego 1826 roku ukończył. Rozpoczął samodzielnie malować i zaczął zajmować się pedagogją. Wykładał rysunek od 1837 r. u ks. ks. pijarów na Zoliborzu. Przerwał jednak te wykłady udając się zagranicę dla dalszego kształcenia się. W 1844 r. powrócił do Warszawy i na stałe tu pozostał. Był on przez cały szereg lat swojego długiego żywota najbardziej wziętym nauczycielem rysunków na pensjach i w szkołach. Jako malarz zajmował się przeważnie malowaniem portretów, co mu wziętość zjednało. Zmarł w Warszawie dnia 22 lutego 1887 roku. Do najlepszych prac jego zalicza się portret budowniczego Gołońskiego.

Simmler Józef. 1. 19. 20. 81. 82. 289. 323. 352. 395. 423. 427. 428. 429. 443. 444. 445. 446.

Urodził się w Warszawie 14 marca 1823 r. Pierwszym jego mistrzem był Bonawentura Dąbrowski — udał się potem do Dreznia do prof. Schuriga, gdzie zdobył medal konkursowy. W 1848 r. wyjechał do akademii Monachijskiej — tu studjował w pracowniach Hessa, Kaulbacha i Schnorra, tu rozpoczął swą pracę samodzielną. Dalsze studja prowadził u Bendemana w Dreźnie. Powróciwszy w 1851 r. do Warszawy, zaczyna malować portrety — lecz zwija swą pracownię aby zwiedzić Paryż i Włochy. Podróż ta wpływa na twórczość Simmlera, opuszczają go wpływy niemieckie, uatomiast oddziaływanie potężny genjusz Delaroché'a. Jego kompozycje: „Katarzyna Jagielonka w więzieniu“, „Zgon Barbary“, „Trzy Marje“ noszą ślady wpływu Delaroché'a. Osiadłszy wreszcie około 1856 r. w swem rodzinnem mieście tworzy wyżej wymienione obrazy, wiele ołtarzowych kompozycji, a wśród nich kolosalną „Męczeńska śmierć Św. Józefata“ — obrazy historyczne: „Wychowanie Zygmunta Augusta“, „Przysięga Jadwigi“, „Pochód weselny Amora i Psyche“ oraz wielką ilość coraz doskonalszych portretów. Na wystawie paryskiej 1867 r. figurują jego: „Zgon Barbary“, „Przysięga Jadwigi“ i „Portret pani Wołowskiej“. Do cenniejszych jego portretów należą: pułkownika Fiszera, pani Reszkowej, p. Zatler, marszałka Bobra, hr. Wandy Moszczeńskiej, p. Kazimierza Podhorskiego i w. in. Z pod jego ręki wyszły 3 grupy artystów sceny warszawskiej. Po powrocie z wycieczki do Paryża zmarł Simmler w Warszawie 4 lutego 1868 r. Kilkakrotnie były urządzone zbiorowe wystawy dzieł jego. Simmler był członkiem pierwszego komitetu Tow. Zachęty.

Skarbek hr. Fryderyk. 24.

Znakomity pisarz ekonomista i profesor, zajmował się z upodobaniem malarstwem jako amator. Urodził się w Toruniu 1792 r. Będąc w młodości swej w Paryżu tam się uczył rysunku. Pozostawił dużo krajobrazów olejno malowanych. Umarł w Warszawie 1866 r.

Skoczylas Wł. 617. 618.

Słupski Cyprjan. 265. 266.

Urodził się w Warszawie 1863 r. Uczęszczał do Warszawskiej Szkoły Rysunkowej w okresie od 1880—1886 r. Malarstwem zajmował się przygodnie w wolnych chwilach od zajęć biurowych. Pozostało jego kilkanaście małych pejzażyków, iub kwiatów. Umarł 1918 r.

Sokołowski Zygmunt. 60.

Urodził się w 1859 r, w okolicach Poznania. Kształcił się początkowo w Krakowskiej Szkole Sztuk Pięknych, następnie w latach 1879—1880 w Monachium pod prof. Wagnerem. W 1881 r. wyjeżdża do Paryża, tu jednak niema śladu aby wystawiał w Salonach. Z prac jego wymienić można „Józef sprzedany przez braci“, obraz akademicki, „Lasek brzoźowy“ i inne krajobrazy. Malował w Paryżu sceny sportowe i myśliwskie, latem przyjeżdżał do Poznania, gdzie malował „Wnętrze kościoła Ks. Ks. Bernardynów. Umarł młodo w Paryżu 1880 r.

Stabrowski Kazimierz. 393.

Urodzony w Kruplanach w Grodzieńszczyźnie 1876 r. Po ukończeniu gimnazjum białostockiego wyjeżdża do Petersburga, gdzie kończy akademię w 1894 r. ze stopniem artysty 1 klasy. Po studiach w Paryżu udał się na Wschód, zwiedził Grecję, Turcję, Palestynę, Egipt i Azję Środkową. Ze studjów tam zebranych namalował duży obraz „Mahomet na puszczy“, za który akademja przyznała medal złoty. Na powszechnej Paryskiej wystawie za obraz „Cisza wsi“ otrzymał medal srebrny w 1900 r. Dwa inne obrazy Stabrowskiego: „Biała noc“ i „Zmierzch w Łazienkach“ zostały zakupione w 1900 i w 1903 r. przez pinakotekę Monachijską i Muzeum narodowe w Wenecji. Od 1904 r. Stabrowski zamieszkuje Warszawę, gdzie jego staraniem a za fundusze p. Kerbedziowej, powstała Szkoła Sztuk Pięknych, której był przez lat kilka dyrektorem. Ustąpiwszy ze stanowiska dyrektora szkoły Stabrowski co roku robi dalekie wycieczki i przywozi bogaty plon w studjach i obrazach, z których urządził kilkakrotnie w Tow. Zachęty wystawy zbiorowe. W 1922 r. zawiązał artystyczne stowarzyszenie pod godłem „Sursum Corda“.

Stachowicz Michał. 166.

Urodzony w Krakowie 1768 r. Malarstwa uczył się u Piotra Molitora rodem czecha, osiadłego w Krakowie. W epoce stanisławowskiej pracując, Stachowicz trzymał się na uboczu, epoka nań nie oddziaływała — nie był nigdy zagranicą a raz tylko w Warszawie. Był to samouczek, który malował jak czuł, bez głębszej artystycznej kultury. Żyjąc w Krakowie zapełniał kościoły okoliczne obrazami, o przytem chwycił ruch uliczny, szkicując co

widział. Jako dokumenta źródłowe szkice te mają historyczne znaczenie. Ilustrował w obrazach chwilę bieżącą Krakowa, a więc: „Przysięga na rynku Kosciuszki“, „Typy żołnierskie“, Bitwa pod Maciejowicami i Raclawicami, a później wejście ks. Józefa do Krakowa, obchody, procesję, targi krakowskie koni Zwierzyniecki — oto są tematy jego utworów. — Ten rdzennie krakowski malarz zmarł w późnym wieku w swem mieście rodzinnem w 1835 r.

Stanisławski Jan. 375. 576. 377.

Urodził się 24 czerwca 1860 r. w Olszanie, powiat Zwinogródzki w Kijowszczyźnie. Ginnazjum odbył w Kazaniu, gdzie ojciec jego Oskar był profesorem Uniwersytetu. Uniwersytet ukończył w Warszawie na wydziale matematycznym ze stopniem kandydata. Wyjechał potem do Petersburga z chęcią wstąpienia do instytutu politechnicznego, lecz zapoznanie się z dziełami sztuki w tamtejszych zbiorach zwróciły go ku malarstwu, któremu zapragnął się poświęcić. Przyjeżdża więc do Warszawy i zapisuje się do szkoły rysunkowej, a równocześnie bierze lekcje u Gersona prywatnie. Potem w Krakowskiej Szkole pod Łuszczkiewiczem, a w 1885 r. udaje się do Paryża, gdzie przebywa dziesięć lat. Tu największy wpływ wywiera nań Chełmoński. Zaczyna malować małe dzieła swe studja fragmentów pejzażowych. W 1895 roku bawi w Berlinie malując tło śnieżne w panoramie Berezyny W. Kossaka i Fałata. Ten ostatni wzywa go do Krakowa na stanowisko profesora pejzażu w świeżo przez siebie zorganizowanej akademii w 1897 r. Osiadłszy w Krakowie staje się on ogniskiem artystycznego życia, zawiązuje stowarzyszenie „Sztuka“, do którego powołuje cały zastęp zdolnych artystów — jako wytrawny pedagog wywiera znamienny wpływ na młodzież, wytwarza szkołę młodych pejzażyistów o znamiennych cechach, którzy rozwijają jego o sztuce teorie. Po dziesięciu latach pracy pedagogicznej, zmarł w 1907 r. w Kijowie, gdzie się znajdował na letnich wyczasach. Miejsce jego w Krakowskiej Akademii zajął Ruszczyk, a po jego wyjeździe Pankiewicz.

Stankiewicz Aleksander. 141.

Urodzony w Warszawie 1824 r. Był uczniem Briulowa w akademii petersburskiej, którą ukończył w 1850 r. jako jej laurent. Otrzymał z wspaniałym medalem stypendjum dla dalszej nauki — bawił przez rok w Rzymie. Spędziwszy dwa lata w Warszawie udał się 1853 r. powtórnie do Rzymu i tu do zgonu pozostał. Specjalnością jego były portrety oraz obrazki rodzajowe z typowymi postaciami ludowymi. Jego pifferaro, Rzymianka, Włoszka, wielokrotnie powtarzane, miały powodzenie wśród cudzoziemców zwiedzających Rzym. Zmarł w Rzymie 1882 r. — oddawna w kraju zapomniany

Stattler Henryk. 595.

Rzeźbiarz. Urodzony 13 czerwca 1834 r. w Krakowie, syn długoletniego dyrektora Krakowskiej Szkoły Sztuk Pięknych i zasłużonego malarza Wojciecha K. Stattlera — okazywał w bardzo młodym wieku olbrzymi talent, tak że prace 19-letniego zaledwie rzeźbiarza budziły w Rzymie zachwyt Corneljusa i Overbecka. W Rzymie bawił lat kilka jako stypendysta rządu austriackiego. W 1855 r. Pius IX dał mu medal złoty za „Madonnę“. Tak wielkie początkowe powodzenie nie rozwinęło jednak talentu artysty. Z Rzymu

w 1864 r. powraca do kraju — bawi w Krakowie, osiada następnie w Warszawie. Tu mu los nie sprzyja, walczy z niedostatkiem i umiera wreszcie wyczerpany 26 maja 1887 r. Do wybitniejszych prac jego należą: Statua Kordeckiego, wykonana w 1857 r., marmurowa figurka „Niewinność“ medaljony Matejki, Jana Pawła Woronicza, Andrzeja Zamoyskiego i w. in.

Stattler Wojciech Korneli. 258.

Urodził się w Krakowie 1800 r. Uczył się na wydziale Sztuki Uniwersytetu Krakowskiego pod Józefem Brodowskim, Peszką i Lampim Franciszkiem. W 1823 r. wyjechał do Rzymu, gdzie pod Camucinim kształcił się w akademii Św. Łukasza. W lat dziesięć dopiero powrócił do Krakowa, gdzie w 1834 r. jest mianowany profesorem malarstwa w Szkole Sztuk Pięknych, którą reformuje przez wprowadzenie studjów z aktów. Raz jeszcze gości w Rzymie od 1853 do 1855 r., powraca na poprzednie stanowisko na to, aby w 1858 r. wysłużyć emeryturę. Ostatnie lata życia spędza w Warszawie. Z dzieł jego wymienić należy: „Machabeuszów“ obraz wystawiony w 1841 r. w Paryżu i tamże nagrodzony medalem złotym w Salonie, oraz ostatni jego utwór „Święta rodzina“ w stylu niemieckich Nazarejczyków wystawiony w Warszawie 1869 r. Malował prócz tego portret A. Mickiewicza, pani Becu, ks. Adama Czartoryskiego, senatora Soczyńskiego i w. in. Zmarł w Warszawie w późnej starości 1882 r.

Steinman Leopold. 310.

Rzeźbiarz i medaljer. Urodzony w Warszawie w 1844 r. Kształcił się w Warszawskiej Szkole Rysunkowej i w Petersburskiej akademii. Po jej opuszczeniu pracował w rządowej mennicy jako medaljer. W 1869 r. był w Warszawie i wtedy robił medaljon słynnej artystki dramatycznej Wiktorji Bakałowiczowej oraz inne biusty i medaljony. Różnych szczegółów o jego późniejszej działalności brak. — W historii powstania 1863 r. są wzmianki, że Leopold Steinman, mieszkający wówczas w Wilnie, był podejrzany u władzy, że wykonał pieczęć Rządu narodowego.

Strejt Franciszek. 132. 434.

Urodzony 1839 r. w Brodach. Po ukończeniu szkoły realnej we Lwowie i po rocznym uczęszczaniu do szkoły technicznej — zapisał się w 1858 r. do Krakowskiej Szkoły Sztuk Pięknych, gdzie się zetknął z Antonim Kozakiewiczem, z którym w następstwie nie rozłączał się już do śmierci. Obaj w 1868 r. wyjechali do Wiednia, gdzie wspólnie pracowali u prof. Engerta. Obaj w 1872 r. wyruszyli na stały pobyt do Monachjum i tu przemieszkali 17 lat. Obrazki rodzajowe Strejta szeroko rozchodziły się po świecie z jego monachijskiej pracowni ciesząc się powodzeniem szczególnie w Londynie, gdzie zdobył 2 medale. Zaczął wystawiać w 1861 r. Do wydatniejszych prac jego należą: „Gagatek rodziny“, „Cyganie“, „Powrót z przechadzki“, oraz parę historycznych tematów, jak: „Porwanie Halszki z Ostroga“, „Katarzyna Jagielonka“, „Czaty“. Głównie malował charakterystyczne sceny o anegdotycznym podkładzie. Miał obraz na powszechniej wiedeńskiej wystawie 1873 r. Stale wystawiał w Kunstwerajnach w Monachjum i Berlinie — a także w Krakowie, rzadziej zaś w Warszawie. Umarł 19 grudnia 1890 r.

Strzalecki Wandalln. 57. 274. 351. 547.

Urodzony w Warszawie 1855 r. Kończy Warszawską szkołę rysunkową w 1877 r., gdzie odznacza się talentem. Za studia swoje otrzymuje dwa medale z petersburskiej akademji. Wyjeżdża potem wraz z Janem Moniuszką do Petersburga, spędza tam lat parę i powraca do Warszawy, aby rozpocząć samodzielną karierę. Pod silnym wpływem Matejki wystawia początkowo tematy historyczne, średniowieczne, następnie przerzuca się do kompozycji batalistycznych, w czem znowu znać wpływ Brandta. Posiadając wrodzony talent kolorysty, przy dużej wirtuozji wykonawczej, w niedługiej swej karierze twórczej zdołał wykonać dużą ilość obrazów bardzo rozmaitych pod względem treści. Zdolny ten malarz bardzo młodo zapadł w nieuleczalną chorobę umysłową, która mu wytrąciła pędzel z ręki. Po kilkunastoletnich męczarniach zmarł w szpitalu Św. Jana 1915 r.

Suchodolski January. 14. 39. 54. 84. 85. 89. 281.

Urodzony w Grodnie 5 stycznia 1795 r. Już będąc w szkole kadetów, uczył się rysunku u Vogla — poczem do 1818 r. służył w wojsku polskiem i uczestniczył w ostatnich kampanjach Napoleońskich — osiadł na wsi, przeziadując często w Warszawie, gdzie jako amator kopjował w galerji Ossolińskiego i w zbiorach hr. Krasieńskiego. Jako kapitan gwardji brał udział w powstaniu 1831 r. a po jego upadku wyjechał do Rzymu aby specjalnie kształcić się w malarstwie — tu poznał Horacego Vernetą i z rad jego korzystał. W Rzymie przebył do 1836 r. Pracując w kraju, zaczął swą długoletnią działalność na polu batalistycznym. Z Vernetem wyjechał w 1847 r. do Petersburga, gdzie wspólnie z mistrzem wykonali cykl wojen kaukaskich na zlecenie cara Mikołaja I. Po ukończeniu tej pracy nie opuszczał już kraju i czy to w Warszawie, czy na wsi malował bez przerwy liczne swe bitwy, zdobywając ogólne uznanie. Niema w Polsce żadnego zasobniejszego domu, aby w niem nie było utworów Suchodolskiego. Do wyróżniających się należą: duży tryptyk „Bitwa pod Wiedniem”, „Koń wezyra”, „Bitwa pod Raszynem”, „Oblężenie Częstochowy”, wiele bitw napoleońskich, jak: Sommo-Sierra i wiele innych. Należał do pierwszego Komitetu Zachęty, Umarł dnia 20 marca 1875 roku.

Swieszewski Aleksander. 113. 173. 196.

Urodzony 4 maja 1839 r. w Warszawie. Od 1858 — 1863 r. kształcił się w Szkole Sztuk Pięknych pod Breslauerem, a od 1864 — 1869 w Monachjum pod prof. Bambergerem. Mieszkając stale w Monachjum robił pomiędzy 1870 a 1875 r. ciągle wycieczki dla studjów do Włoch, Francji, Tyrolu, Szwajcjarji wreszcie w Karpaty i w inne okolice Polski. Obrazy jego cieszyły się zawsze dużem powodzeniem, zdobywały na wystawach odznaczenia, i w dużej części przeszły do zbiorów prywatnych Zachodniej Europy i Ameryki, oraz muzeów publicznych. W Warszawie bawił krótko, przelotem — wystawiał też rzadko. Pozostało po nim dużo doskonałych studjów, które zawsze uważał za materiał artystyczny — i dlatego nie pozbywał się ich do końca. Zmarł w Monachjum 5 grudnia 1895 r.

Święcki Wojciech. 312.

Rzeźbiarz. Urodził się około 1830 r. Skończył Warszawską Szkołę Sztuk Pięknych pod kierunkiem Konstantego Hegla. Zaczął wystawiać w 1855 roku. Bierze czynny udział w ruchu artystycznym pięćdziesiątych lat. Pracuje stale nad kolekcją medaljonów polskich znakomitości, które odlane w zakładach Mintera, szeroko rozchodzą się po kraju. Z prac jego bardziej znane są figury Kościuszki, ks. Józefa, Batorego, Czarnieckiego i t. d. Kompozycje: „Lirnik“, „Poezja“, „Żebracy“, „Wilja i Niemen“. Najbardziej popularnym jest jednak pomnik Komorowskiego na Powązkach. Zmarł w Paryżu po 1873 r.

Syrewicz Bolesław. 300. 305. 306.

Rzeźbiarz. Urodził się w Warszawie 1835 r. Początkowo kształcił się u Piwarskiego, potem w Szkole Sztuk Pięknych pod Heglem — kończy ją 1857 r. Studjuje następnie u Fischera w Berlinie, u Widmana w Monachjum w Akademji Św. Łukasza w Rzymie. Po powrocie do Warszawy objął po Wł. Oleszczyńskim pracownię w Zamku, gdzie wykonał cały szereg rzeźb. Z prac jego wymienić należy „Chryst Chrystusa“, płaskorzeźba nagrodzona srebrnym medalem przez papieża, obecnie w katedrze Św. Jana, „Wenus“ w pałacu Łazienkowskim, wiele popiersi i medaljonów. W swoim czasie był on bardzo wziętym rzeźbiarzem. Umarł w Warszawie 10 lutego 1899 r.

Szermętowski Józef. 41. 47. 109.

Urodzony 1833 r. w Bodzentynie w Kieleckiem. Dzięki poparciu słynnego miłośnika Sztuki Tomasza Zielińskiego kształcił się w Warszawskiej Szkole Sztuk Pięknych. Słuchał też rad Juliusza Kossaka w czasie pobytu jego w 1853—1855 r. w Warszawie. W kraju malował przeważnie obrazki rodzajowe w rodzaju Kostrzewskiego — próbował też sił swoich w pejzażu, ku czemu miał pierwszorzędną talent. W 1858 r. otrzymawszy stypendjum jedzie do Paryża i tam osiada. Pod wpływem Barbizończyków wykształca swój talent i dochodzi do zupełnego rozwoju. Wystawia od 1861 r. w Salonach Paryskich. Z Paryża od 1861 r. zaczyna nadsyłać swe krajobrazy na wystawy w Warszawie i Krakowie — rysuje też do świeżo założonych „Kłósów“ kopje ze swych obrazów i umyślnie kompozycje. — Artysta ten, który w naszej sztuce wraz z Gersonem śmiało uważany być może za kreatora współczesnego pejzażu polskiego — przez całe życie musiał walczyć z ciężkimi warunkami losu. — mimo to pozostawił masę kapitałnych dzieł. Był on niezwyklej miary kolorystą. Zmarł w Paryżu 6 września 1876 r.

Szerner Władysław. 438.

Urodzony 3 czerwca 1836 r. w Warszawie i wychowany w warszawskim instytucie szlacheckim, gdzie kolegował się z J. Brandtem. Kształcił się w Szkole Sztuk Pięknych do jej zamknięcia w 1862 r. W czasie powstania internowany w Oświęcimie — w 1865 r. udał się do Monachjum, gdzie słuchał rad Strehubera, Anschütza, Wagnera i Dieza. Związany serdeczną przyjaźnią z Brandtem przez ciąg długiego swego pobytu w Monachjum malował obrazy rodzajowe w rodzaju Brandta, które nabyte w jego pracowni szły do Anglii i Ameryki. Wystawiał przedewszystkiem w Monachjum. W 1894 r. we Lwo-

wie na ogólnej polskiej wystawie otrzymał medal srebrny. W epoce powstania zamieszczał rysunki w „L'illustration“ — później stale rysował do Kłósów kopje z obrazów swych monachijskich przyjaciół. Malował stale w jednej z pracowni Brandta. Umarł w Monachjum około 1912 r.

Szolc Kazimierz. 188.

Urodził się w 1846 r. w Gostynie w Poznańskim. Ukończył cztero-klasową szkołę, potem dzięki poparciu wyjechał do Monachjum w 1864 roku, gdzie uczęszczał do Akademii. Od 1868 — 1870 r. przebywał w Dreźnieńskiej akademii. W 1871 r. wyruszył do Florencji, następnie do Rzymu. Był to niezwykle silny temperament kolorysty — pozostawił wiele doskonałych studjów olejnych i akwarelowych krajobrazów — nie rozwinął się jednak w pełni z powodu ciągłego niedostatku. W 1879 r. pojechał do Galicji, gdzie w rok potem skończył śmiercią samobójczą.

Szwojnicki Roman. 145. 176.

Urodził się w Kowieńszczyźnie 1845 roku. Do 1862 roku kształcił się w Instytucie Szlacheckim w Wilnie. Po wybuchu powstania, uczestniczył w partji ks. Mackiewicza. Aresztowany, po długim zamknięciu w więzieniu wileńskim został 1861 r. zesłany na Syberję. Tu zetknąwszy się z Lucjanem Kraszewskim zaczął rysować. Przybył do Warszawy w 1869 r. i wstąpił do szkoły rysunkowej, równocześnie chodził do prywatnej szkoły Gersona wraz z Piechowskim, Alchimowiczem, Piotrowskim i w. i. W 1873 r. wyjechał do Monachjum, wstąpił do Akademii pod Wagnerem, potem zaś do szkoły Brandta, gdzie namalował najlepszy swój obraz „Dysputa polityczna“. W końcu 1875 r. zamieszkał w Warszawie. Malował sceny kontuszone, „Siuprem zieleniaczek“, „Rozprawa sejmikowa“, „Kaptowanie“, alegoryczne jak: „Trzy pokolenia“ W jasną przyszłość“ „Pogoń za ideałem“ i w. i. Przez lat kilka był członkiem komitetu Tow. Zachęty, później Tow. Artystycznego, W 1900 r. opuścił Warszawę udając się do swego majątku Rady w Kowieńszczyźnie, Zmarł na Litwie 1912 roku.

Sztencel Maurycy. 362.

Urodzony 1853 r. w Częstochowie, wyszedłszy z gimnazjum wstąpił do Warszawskiej szkoły rysunkowej, gdzie słuchał rad Hadziewicza i Kamińskiego od 1872 — 1875. Prócz tego prywatnie brał lekcje u Aleksandra Lessera. Od 1875 — 1879 r. uczył się w Monachijskiej akademii pod Wagnerem. Powróciwszy do kraju, mieszkał lat kilka w Częstochowie malując portrety. W 1885 r. osiedlił się w Warszawie, gdzie namalował kilka obrazów przeważnie postaci charakterystycznych, oraz dużo portretów. Najlepszą jego pracą są studja głów malowane w Monachjum, oraz wielka „Martwa natura“ wystawiona na wystawie Jubileuszowej Tow. Zachęty w 1911 r. Mieszka w Warszawie.

Szolcman Radosław. 234.

Urodzony w Warszawie 1833 r. Był w Szkole Sztuk Pięknych, potem malował w Warszawie głównie portrety i obrazy religijne. Na pierwszej wystawie Zachęty w 1861 r. miał „Studjum staruszki“. „Portret“ i obraz

„Dziad i baba“. O następnych szczegółach życia brak wiadomości. Zmarł w Warszawie około 1900 r.

Szymanowski Wacław. 401. 402.

Malarz i rzeźbiarz. Urodzony w Warszawie 23 sierpnia 1859 r. Już kończąc gimnazjum malował olejno studja. W 1875 r. Cyprjan Godebski wziął go z sobą do Paryża i tu przez lat pięć kierował jego pierwszymi krokami w sztuce. Uczęszczał też do pracowni Delaplanche'a w Szkole Sztuk Pięknych. W 1880 r. pojechał do Monachjum, i chociaż w rzeźbie stał na silnym gruncie—wstąpił do Akademji na wydział malarski pod Löfftzen i Bencsurem. Po krótkim pobycie w Akademji rozpoczyna swą samodzielną działalność malarską szeregiem obrazów huculskich. Jeden z nich „Kłótnia huculów“, otrzymał w 1888 r. wielki złoty medal w Monachjum na powszechnej wystawie, tenże obraz wystawiony w 1889 r. w Paryżu otrzymał również złoty medal I klasy. Równem ze powodzeniem 1890 r. cieszył się jego „Powrót z kościoła“ wystawiony w Paryżu i Monachjum. — Następnie nowa serja obrazów o żywotnym napięciu kompozycje: „Tkacz“, „Upał“, „Stielanka“ wreszcie olbrzymi tryptyk „Modlitwa“. Po 1900 r. Szymanowski znowu przerzuca się do rzeźby, mieszkając najprzód w Paryżu, potem w Krakowie. Za rzeźbę „Macierzyństwo“ otrzymuje w Salonie 1903 r. medal II klasy. Robi następnie pomniki: „Grotłgera“, i ojca swojego, „Improwizację Mickiewicza“, „Chopina“ i. w. i. Po kilkoletnim pobycie w Rzymie gdzie znowa oddał się malarstwu w 1920 roku przybył na stałe do Warszawy.

Szyndler Pantaleon. 8. 237. 493.

Urodzony w 1846 r. w Warszawie. Bardzo młodo jął się pracy zarobkowej w zakładzie malarza pokojowego, w niedzielę tylko rysować antyki w szkole rysunkowej. Około 1867 r. zaczyna poświęcać się wyłącznie sztuce, mając w prof. Hadziewiczu wielce życzliwego mistrza. W 1868 r. wystawia pierwsze swe obrazki pejzażowe, oraz religijną kompozycję „Męczeństwo Afry“ 1870 r. wyjeżdża do Monachjum, wstępuje do Akademji jako uczeń malszuli Sejtza otrzymuje medal brązowy za dwa studja: „Typ starca“ i „Odaliska“, które wystawione w Warszawie ogólnie zdobywają uznanie. Po dwuletnim pobycie w akademji Św. Łukasza w Rzymie — trzy medale — wyjeżdża do Paryża i przyjęty w Szkole Sztuk Pięknych do pracowni Cabanelle'a wystawia w 1875 r. w salonie „Portret męski“, w następnym roku pojawiają się jego „Herzogowinka“ oraz portret Norwida. — Około 1881 r. przenosi się ze swym przyjacielem hr. Cetnerem z Paryża do Florencji i tu maluje kopje do Ermitażu petersburskiego. W 1889 r. przybywa do Warszawy, w tymże roku za swą „Ewę“ otrzymuje „mention honorable“ na powszechnej wystawie, Długoletni pobyt w Warszawie przerywany parokrotnie dłuższymi wycieczkami na Podole dla malowania portretów—zapełnia gorączkowa praca artysty, maluje bądź portrety, bądź wdzięczne główki i postacie kobiece. Ostatnie kilka lat, była to walka z nieuleczalną chorobą, na którą umarł w Częstochowie w początkach 1905 r. W rok po śmierci rodzina urządziła wystawę prac jego — na której znalazł się duży obraz „Król Lear“ nieskończony.

T.

Tański Czesław. 505. 619.

Urodził się 1863 r. w Pieczyskach, rodzicielskiej majątności. Pierwsze nauki pobierał w szkole utrzymywanej sumptem kolei Warszawsko-Wiedeńskiej. Bardzo młody, bo jako kilkunastoletni chłopak rysuje w Warszawskiej szkole rysunkowej pod okiem Gersona. W 1880 r. wyjeżdża do Monachjum i tu pracuje w akademii, stawia pierwsze kroki w sztuce w pracowni Alfreda Kowalskiego i pierwsze swe zaczyna malować obrazki. W lat parę potem przebywa w Moskwie, skąd przenosi się do Janowa Podlaskiego, gdzie studjuje konie w stadninie rządowej. W 1894 r. osiedla się w Warszawie i dotąd poza kilkakrotnymi wycieczkami do Paryża, gdzie uczęszcza do szkoły Julian'a — w niej mieszka. — Tański rozpoczął swą twórczość od obrazów ludowych, potem robił sceny wyścigowe lub zwycięzców turfowych. Od 1918 r. w szeregu kartonów podkolorowanych, ilustruje chwilę bieżącą — rysując epokę legjonową — z wycieczki na front przywozi fragmenty pochodów, postojów, szpitalne nastroje. W 1917 r. na konkursie na alegorię Polski w Tow. Zachęty otrzymuje 3 nagrodę — rysuje pastelami portrety, wreszcie szkicuje kobiece postacie na tle życiowego otoczenia, w negliżu i półświatle alkojy lub w majestacie wdzięku i urody. Namalował również kilka kompozycji jak „Polonia“, „Pochód artystów“ i inne. Na konkursie w Zachęcie 1895 r. otrzymał trzecią nagrodę za swój fantastyczny autoportret. Należy do stowarzyszenia „Pro-Arte“.

Tegazzo Franciszek. 167.

Urodzony w Warszawie 1829 r. Wstąpił do Szkoły Sztuk Pięknych 1847 r., ukończył ją w 1854 r., aby wnet potem korzystając ze stypendjum rządowego wyruszyć do akademii Petersburskiej razem z Gersonem. Do Warszawy powrócił w 1858 r. i tu na stałe pozostał. Malował obrazy rodzajowe i religijne przeważnie do prowincjonalnych kościołów. Z chwilą rozprzestrzenienia się drzeworytnictwa i powstania 1859 r. Tygodnika. Tegazzo wyrabia się szybko na pierwszorzędnego rysownika na drzewie. Po Polkowskim obejmuje dział portretów i kopji z obrazów. Po wyjeździe Kossaka jest od 1866 do 1879 r. kierownikiem artystycznym Tygodnika. Najbardziej popularnym obrazem tego artysty jest „Zosia wśród kurnika“. Zmarł na posterunku, rysując portret prezydenta Grevy'ego do Tygodnika w początkach 1879 r.

Teniers. 460. 461 (kopje).

Tetmajer Włodzimierz. 474. 533.

Urodził się 1 stycznia 1862 r. w Harkłowej powiatu Nowotarskiego. Ukończył 1881 r. gimnazjum Św. Anny w Krakowie. Pierwsze lekcje rysunku brał u Józefa Siedleckiego. Ukończył wydział filozoficzny uniwersytetu krakowskiego. Kilka miesięcy w 1881 r. studjował w Wiedeńskiej akademii pod Griepenkerlem. Od 1882 — 1886 r. uczęszczał do Krakowskiej Szkoły Sztuk Pięknych, od 1886 — 1889 r. w Monachijskiej akademii pod Wagnerem. Po krótkim pobycie w szkole Colorassi'ego w Paryżu, wraca do Krakowa, gdzie jest przyjęty do szkoły kompozycji dyrektora Matejki. Otrzymał cesar-

skie stypendjum bawi rok w Rzymie — następnie osiada w Bronowicach na własnym zagonie. Na wystawach debiutuje w 1887 roku. Otrzymuje medal srebrny w San Francisco, brązowy w Chicago w 1894 r. Na powszechnej wystawie w Paryżu 1889 r. medal srebrny. Tetmajer maluje wyłącznie lud krakowski. W setkach swoich obrazów dał pełną charakterystykę krakowskiego włościaństwa. Jego obrazy historyczne mają też podkład chłopski, jak również dekoracje wnętrz, które wykonał na Wawelu. Oprócz malarstwa zajmował się poezją i literaturą, a przytem polityką. Był kilkakrotnie wybierany na posła do Sejmu i Rady Państwa w Wiedniu, należał do partii ludowej. Zmarł 26 grudnia 1923 r. w Krakowie, pochowany w Bronowicach. Przez pewien czas był uczestnikiem stowarzyszenia „Sztuka“.

Trębacz Maurycy. 249.

Urodzony 1861 r. w Warszawie. Kształcił się początkowo w warszawskiej szkole rysunkowej pod Gersonem i Kamińskim, następnie w szkole krakowskiej pod Łuszczkiewiczem, wreszcie od 1882 r. w Monachijskiej akademii pod Wagnerem, w którego kompozycyjnej wykonał duży obraz „Dobry Samarytanin“ nagrodzony przez akademię wielkim medalem srebrnym. Powróciwszy do kraju mieszkał lat kilka w Warszawie. Namalował tu „Koncert Jankiela“ i w. in. Za prace swe otrzymał we Lwowie 1894 r. medal brązowy, w San Francisco — mały złoty, w Paryżu na wystawie 1889 r. medal brązowy. Maluje dużo portretów. Mieszka od lat kilkunastu w Łodzi.

Trębicki Michał. 329. 330.

Urodzony około 1830 r. Uczył się malarstwa we Włoszech i Paryżu w młodości swej — w ciągu życia malował wiele, przeważnie akwarelą jako amator. Stawał parokrotnie do konkursów: architektonicznych i dekoracyjnych. Był miłośnikiem sztuki i jej znawcą. Przez kilka lat uczestniczył jako członek w pracach Komitetu. Umarł w Warszawie około 1905 r.

Trojanowski Wincenty. 507. 552. 578.

Rzeźbiarz-medaljer, malarz. Urodził się w Warszawie 22 stycznia 1859 roku. Studja początkowe w szkole rysunkowej od 1878 — 1880 r. pod kierunkiem Kamińskiego i Gersona. W latach 1880 — 1885 — w petersburskiej akademii — od 1885 — 1886 w Monachijskiej akademii w szkole Wagnera. Przez lat kilka następnych maluje obok minjaturowych małych obrazków, rzeczy religijne i pejzaże. Za obrazek „Lutnista“ otrzymuje w Krakowie 1887 r. list pochwalny. Maluje portret króla Aleksandra serbskiego w Belgradzie — następnie zwiedza w celach artystycznych Wschód. W 1893 roku przerzuca się do rzeźby i medaljerstwa, które studjuje w Paryżu. Za wystawione w 1896 r. w Salonie medale i plakiety ma sobie przyznane „mention honorable“. Na zamówienie Muzeum Repperswilskiego wykonał urnę brązową dla pomieszczenia serca Kościuszki. Za swe medale, które były zagranicą bardzo poszukiwane otrzymał kilka honorowych odznaczeń i nagród. Rzeźbił wielką ilość plakiety portretowych znakomitości współczesnych. Około 1903 r. osiadł w Warszawie, gdzie się specjalnie zajmuje historją sztuki i odczytami.

Trzcńska Kamińska Zofja. 620.

Tycjan. 209 (kopja).

V.

- Valasquez.** 21 (kopja).
Vernet Józef. 359. 361.
Veronese. 91 (kopja).

W.

Waliszewski Stanisław. 216.

Urodzony w okolicach Warszawy w 1770 r. Kształcił się pod kierunkiem rzeźbiarza i medaljera Regulskiego, dla którego wykonywał kopje z obrazów. Malował również do kościołów obrazy religijne i portrety. Umarł mało znany w młodym wieku w Warszawie 1809 r.

Waldemar W. 83.

Wankie Władysław. 410. 610. 616.

Urodzony w Warszawie 1860 r. Uczęszczał do Warszawskiej szkoły rysunkowej pod Gersonem i Kamińskim. W 1880 r. wyjechał do Monachjum, gdzie studiował w akademii lat parę. W 1883 r. rozpoczął swą samodzielną karierę, wystawiając rodzajowe obrazy w Monachjum i Warszawie. Mieszkał w Monachjum 20 lat, biorąc nader czynny udział w życiu artystycznym polskiej kolonii. Obrazy jego osnute bądź na tle życia marynarzy, bądź sięgające czasów końca XVIII wieku — miały zagranicą duże powodzenie i z pracowni artyści rozchodziły się do Anglii i Ameryki. Za jeden ze swych obrazów otrzymał list pochwalny we Lwowie 1894 r. Pod jego kierunkiem wyszła w 1895 r. Jednodniówka Monachijska z rysunkami polskich artystów starannie wydana. — W 1901 r. przeniósł się na stały pobyt do Warszawy. Wybrany do Komitetu Tow. Zachęty spełniał swe obowiązki przez lat kilka. Wystawia obecnie przeważnie w Warszawie na dorocznych Salonach. Urządzał też parokrotnie specjalną swą wystawę. Należy od chwili jego zawiązania do stowarzyszenia „Pro arte“, którego po śmierci ś. p. Henryka Weysenhofa od 1922 r. jest prezesem. Mieszka stale w Warszawie. Lwowska galerja miejska posiada obraz Wankiego „Wiosna“.

Wawrzeński Marjan. 441.

Urodzony w 1863 r. w Warszawie. Nauki pobierał w szkole Pankiewicza. W malarstwie kształcił się od 1880 — 1881 r. w Warszawskiej szkole rysunkowej od 1881 — 1883 r. w Krakowskiej akademii pod dyrekcją Matejki, od 1883 — 1885 — w akademii Monachijskiej, 1885 w Paryżu, od 1886 — 1887 znowu w Krakowie — od 1890 — 1895 po raz wtóry w Monachjum, następnie podróże przedsiębrane w celach artystycznych do Włoch, do Zachodniej Europy, na Wschód, wreszcie powrót do kraju i stałe osiedlenie się w Warszawie. Wystawia od 1887 r. odznaczeń nie otrzymał żadnych — co zdaniem artysty jest najwyższem odznaczeniem. Przez szereg lat maluje obrazy skojarzone jedną myślą martyrologji kobiety. W latach od 1897 — 1901 r. urządza zbiorowe swe wystawy w Salonie Krywułta, w Tow. Zachęty 1922

roku. Jest członkiem komisji do badań historii Sztuki w Polsce oraz komisji antropologicznej przy Akademii Umiejętności w Krakowie. Wydał kilka książek i broszur, bądź o sztuce, bądź polemiczne, bądź wreszcie publicystyczne. Przez lat sześć prowadził dział krytyki w „Przeglądzie Tygodniowym”.

Weiss Wojciech. 397.

Urodzony 4 maja 1875 w Rumunji. Bardzo młodo wstąpił do Krakowskiej Szkoły Sztuk Pięknych za dyrektury Matejki. Następnie uczył się w Paryżu, podróżował po Włoszech. Zamieszkał w Krakowie około 1898 r. Uczestnik stowarzyszenia „Sztuka“, bierze stale udział w wystawach stowarzyszenia. Mianowany profesorem Akademii Krakowskiej po Malczewskim. Pierwszym jego dziełem jest portret rodziców, idą następnie „Młodzieniec w zadumie“, portret Feliksa Jasińskiego i w in. W ostatnich latach znać w jego pracach pewien zwrot w kierunku eksperymentalnym. Mieszka stale w Krakowie.

Weloński Pius. 302.

Rzeźbiarz. Urodzony 1849 r. w Kumelanach w Suwalszczyźnie. Wyszedłszy z gimnazjum wstąpił do Warszawskiej Szkoły rysunkowej w 1868 r. i tu stawiał pierwsze kroki pod Hadziewiczem i Konstantym Heglem, przytem modelował u Faustyna Cenglera. W 1872 r. uzyskawszy stypendjum udał się do Akademii Petersburskiej, którą ukończył w 1878 r. z wielkim medalem złotym i funduszem na wyjazd zagranicę na lat sześć. Zwiedziwszy Włochy, Niemcy i Francję osiadł w 1880 r. w Rzymie i tam pracował lat bezmała dwadzieścia. Najważniejsze jego prace są: „Śmierć Akteona“ (mały złoty medal w Akademii Petersburskiej) „Wenus i Amor“ wielki złoty medal Akademii — „Gładjator“ najpopularniejsze jego dzieło odznaczone w Berlinie 1891 r. medalem złotym—„Bojan“, „Sclavus Saltans“, „Kalina“, „Pomnik kardynała Czackiego“, „Pomnik biskupa Nowodworskiego“, biusty Sienkiewicza, F. Liszta i w in. płaskorzeźb, „Sobieski pod Wiedniem“. Wykonał również 14 olbrzymich stacji męki Pańskiej do klasztoru w Częstochowie. Mianowany po śmierci Cyprjana Lachnickiego dyrektorem szkoły rysunkowej — stanowisko to zajmował do 1914 r. Powróciwszy do kraju po wojnie, osiadł w Warszawie. W 1924 roku został dyrektorem prywatnej Szkoły Sztuk Pięknych imienia Gersona po Feliksie Słupskim. Mieszka stale w Warszawie. Od Akademii Petersburskiej otrzymał tytuł honorowego profesora.

Weyszenhoff Henryk. 412. 560. 609.

Urodził się 26 lipca 1859 r. w Pokrewniu w Kowieńszczyźnie. W 1864 roku udał się wraz z matką do Konguru, gdzie ojciec był zesłany za powstanie. Po powrocie do kraju w 1874 r. zapisał się do Warszawskiej szkoły rysunkowej i pod kierunkiem Gersona rozpoczął prawidłowe studia. W lat kilka potem z namowy Siemiradzkiego, wyjechał do Petersburga i wstąpił do Akademii pracując pod pejzażystą Knodlem i batalistą Willewaldem, otrzymał kilka odznaczeń i medali. W 1886 r. wyjechał do Warszawy, a w 1889 do Monachjum, gdzie dłużej bawi. Tu rozpoczyna swą twórczość malując kilka obrazów. W 1903 r. wyjechał do Paryża. Przez cały ten czas nieprzestaje

odwiedzać latem wsi litewskiej gdzie maluje studja. Studjował też akwafortę i zrobił kilka rzeźb. Za swe obrazy zdobył następujące nagrody: 1891 r. na międzynarodowej wystawie w Berlinie „mention honorable“, 1894 r. we Lwowie medal złoty, w 1890 na powszechnej wystawie w Paryżu medal srebrny. W czasie wojny mieszkał w swym majątku Rusakowiczach, po jej ukończeniu przybył do Warszawy w 1918 r. i rozpoczął nader owocną i ożywioną działalność. Urządził swą ogólną wystawę gdzie zgromadził wiele pierwszorzędnych dzieł. Wybrany do Komitetu Tow. Zachęty był przez trzy lata wiceprezesem. Wraz z kilku kolegami zawiązał stowarzyszenie „Pro Arte“ i był pierwszym prezesem. Stanowisko to zajmował do śmierci. Zmarł w Warszawie 22 maja 1922 r. Stowarzyszenie „Pro Arte“ urządziło pośmiertną jego wystawę.

Wisłocka Aniela. 159. 161.

Urodzona około 1860 r. Uczennica Gersona, następnie kształciła się w Paryżu, gdzie szereg lat mieszkała. Wystawiała kilkakrotnie w Salonie. Brak innych szczegółów.

Wiśniewski Bronisław. 476.

Urodzony w Warszawie 1866 r. Uczęszczał do Warszawskiej szkoły rysunkowej pod Gersonem i Kamińskim i ukończył ją w 1887 r. Za studja które zarząd szkoły posłał do Petersburga, akademja tamtejsza przyznała Wiśniewskiemu dwa medale srebrne. Po ukończeniu szkoły pozostał w Warszawie. Malował wiele obrazów do kościołów prowincjonalnych, zdobył je również dekoracją. Robił coroczne wycieczki po kraju, docierał na Ukrainę i Wołyń. Artysta niezwykle płodny i różnostronny, wystawił cały szereg portretów kolegów swych: Bigosińskiego, Cieśleńskiego, Ryszkiewicza i w. in. Ważniejsze obrazy: „Z życia kawalerskiego“, „Golarz ukraiński“, „Promyk wiosenny“ — wiele główek i aktów kobiecych. W 1924 r. urządził swą zbiorową wystawę. Mieszka stale w Warszawie — gdzie też wyłącznie wystawia.

Witkiewicz Stanisław. 545.

Urodzony na Żmudzi 1851 r. Od 1864 — 1869 r. wraz z rodzicami przebywał w Tomsku, poczem przez dwa lata kształcił się w akademji Petersburskiej. Na początku 1872 r. stanął w Monachjum i zapisał się do akademji, w której pracował przez rok u Anschütza. Rok następny malował w pracowni Chełmońskiego, z którym przybył w 1874 r. do Warszawy. Rozpoczął wtedy swą gorącą kampanję polemiczną z warszawskimi krytykami sztuki. Namalował kilka obrazów, a wśród nich: „Napoleon w dworze szlacheckim na Litwie w 1812 r.“, „Pogrzeb“ i w. in. Od 1880 — 1882 r. malował w swej pracowni w Monachjum i tu zbliżył się z Aleksandrem Gierymskim. Po powrocie do Warszawy prowadził w dalszym ciągu swą działalność krytyczną i polemiczną. Wydał „Krytyka i Sztuka“ i wraz z Sygietyńskim i Gruszeckim redagował „Wędrowca“ — potem był kierownikiem artystycznym „Kłósów“. Zapadłszy na zdrowiu w początkach 1890 r. osiadł w Zakopanem i tu zajął się specjalnie sztuką zakopiańską i występował wielokrotnie w sprawach miejscowych. W Zakopanem zaczął malować pejzaże tatrzańskie, zaniechawszy obrazów rodzajowych. W 1900 r. akademja Krakowska przyznała mu nagrodę imienia Barczewskiego. Z dzieł jego wymienić należy mono-

grafje: Matejki. Kossaka, A. Gierymskiego, „Dziwny człowiek“, „Na przyłęczu“ i w. in. Zmuszony stanem zdrowia przeniósł się do Lowrano, gdzie umarł w 1915 r.

Wodziński Józef. 477.

Urodzony w Królestwie w 1859 r. Po skończeniu gimnazjum wstąpił w 1870 r. do Warszawskiej szkoły rysunkowej, gdzie kształcił się lat dwa pod kierunkiem Gersona i Kamińskiego, Przeniósł się następnie do Krakowskiej szkoły Sztuk Pięknych, skąd w 1882 roku wyjechał do akademji Monachijskiej. Tu rozpoczął swą samodzielną działalność obrazkami osnutymi na tle życia zakulisowego. Tworzył eleganckie sylwetki kobiet w oryginalnych oświetleniach kinkietów, które znajdowały chętnych nabywców. Za jeden z takich obrazów otrzymał w 1894 r. we Lwowie medal brązowy. W Monachjum miał pracownię do 1917 r. W tymże roku czasowo bawił w Warszawie, wystawiając kilka obrazów z epoki „rococo“, nieco stylizowanych i trzymanyh w charakterze dekoracyjnym. Obecnie mieszka w Karlsruhe. W swoim czasie zasilal pisma niemieckie swojemi ilustracjami.

Wojniakowski Kazimierz. 579.

Urodzony w Krakowie 1772 r. Otrzymał początkowe wykształcenie dzięki pomocy i opiece kanonika Sierakowskiego, który go następnie wysłał do Warszawy i umieścił w szkole kierowanej przez Bacciarellego w 1790 r. Pierwszym jego obrazem była „Sesja Sejmu Czteroletniego“, która zdobyła ogólne uznanie. Odtąd rozwijał się niepospolity jego talent w kierunku portretowym. Namalował jeden z ostatnich portretów Stanisława Augusta, powtarzany przez autora kilkakrotnie. Bardzo szybko wyrabia się na najlepszego portrecistę polskiego, w epoce, kiedy tylko cudzoziemcy byli u nas cenieni. Pozostawił portrety: Fryderyka Augusta, księcia warszawskiego, Napoleona i księcia Józefa. Zmarł nagle w młodym wieku w 1812 r., przerywając karierę, która się świetnie zapowiadała.

Wojtkiewicz Witold. 386.

Urodził się 1886 r. w Warszawie. Uczęszczał do szkoły rysunkowej, potem do Krakowskiej Szkoły Sztuk Pięknych. Rozpoczyna od rysowania do warszawskich pism humorystycznych i odrazu zdradza oryginalność tak w pomysłach jak i w wykonaniu. Wystawia w Krakowie od 1904 r. dając cały szereg kompozycji bądź rysowanych, bądź malowanych, na tle fantazyjnych przejawów życia dziecięcego. W grupie czterech wystawia w Tow. Zachęty. Zmarł w zaraniu rozwoju swej niepospolitej, genialnej może indywidualności 1908 r. w Krakowie.

Wolski Stanisław. 58.

Urodził się 8 kwietnia 1859 r. w Warszawie. Kształcił się początkowo pod Gersonem w szkole rysunkowej, wyjechał następnie w 1878 r. do Krakowskiej Szkoły Sztuk Pięknych, skąd udał się do Monachjum. Tu zapisawszy się do akademji, rozpoczął równocześnie nader energiczną pracę twórczą. Słuchając rad Brandta, a głównie Alfreda Kowalskiego, malował obrazy

z koźmi, fragmenty bitew, sceny rodzajowe na tle polskiego krajobrazu. Obrazy jego nader szybko uzyskiwały powodzenie na rynku monachijskim — malował ich wiele; a były one pełne werwy i charakteru. W 1886 r. przybył do Warszawy i w dalszym ciągu rozwijał swą płodną malarską działalność. Obok malarstwa zajmuje się ilustratorstwem, zdobiąc swoimi rysunkami „Tygodnik Ilustrowany”. Najlepsze jego prace z tej epoki są: „Wypadek w cyrku”, „Epizod z pod Hanau”, „Pocztyljon”, „Rekonesans”, „Przed karczmą” i w. in. Późniejsze jego obrazy, jak: „Polowanie par force”, „Pożar w czasie utarczki”, są słabsze, czuć, że artystą owłada nieuleczalna choroba. Ostatnim okresem jego życia był pobyt w szpitalu w Tworkach, gdzie też zmarł 2 maja 1894 roku. Wiele dzieł jego rozpieczęto się w zbiorach prywatnych w Niemczech, Anglii i Ameryki.

Wyczółkowski Leon. 182. 253, 388. 414. 417. 488. 543. 574. 587. 590.

Urodzony 1852 r. w Królestwie Polskiem. W 1869 r. wchodzi do prywatnej szkoły prof. Gersona i staje się wkrótce jednym z wydatniejszych jego uczniów, w rok potem zapisuje się do warszawskiej szkoły rysunkowej pod Hadziewiczem i Kamińskim. Pierwszy swój obraz „Św. Kazimierz we śnie pogrążony” tworzy w Warszawie jeszcze jako uczeń Gersona w 1872 roku. W 1875 r. wyjeżdża do Monachjum, przyjęty do szkoły Wagnera staje się jej ozdobą i po roku opuszcza ją z medalem srebrnym. W Monachjum słuchając rad Brandta zaczyna „Marynę Mniszchównę w ucieczce”. Kończy ten obraz w Krakowie, będąc już uczniem szkoły kompozycyjnej Matejki. Maluje tu „Alinę”. Przybywa potem do Warszawy i wtedy powstaje jedno z najwspanialszych dzieł jego, malowany w 1882 r. „Chrystus w grobie”. Dalszym ciągiem rozwoju jego talentu jest dziesięcioletni prawie pobyt na Ukrainie, zużytkowany głównie na malowaniu portretów, oraz studjów figuralnych i pejzażowych. Ze studjów tych powstają trzy cykle bardzo liczne „Kopanie buraków”, „Rybacy” i „Druid skamieniały”, który choć w swej pierwiastkowej formie został zaniechany, rozproszył się w kilkunastu fragmentach wesółych pacholąt i w dużym obrazie ochrzczonym ostatecznie „Giewont”. Po paroletnim pobycie w Warszawie wezwany na profesora malarstwa w zreformowanej przez Fałata akademii, wyjechał w 1895 r. do Krakowa. Od tego czasu wystawia w „Sztuce” krakowskiej. Zaniechawszy od lat kilkunastu olejnego malowania, rysuje przeważnie pastelami. W ostatnim okresie oddaje się wyłącznie autolitografii. Mieszka obecnie w majątku swym na Pomorzu.

Wyspiański Stanisław. 372. 373. 479.

Poeta i malarz. Urodził się w Krakowie w 1869 r. Ukończył gimnazjum Św. Anny, potem uczęszczał równocześnie do uniwersytetu na wydział filozoficzny i do Szkoły Sztuk Pięknych, gdzie był jednym z najlubiejszych uczniów Matejki. Wraz z innymi pracował przy malowaniu fresków Matejkowskich w kościele Marjackim. Po wyjściu z akademii kilka lat podróżował po Europie: zwiedził Niemcy, Szwajcarję, Francję, cztery lata spędził na poważnych studjach w Paryżu. Powróciwszy do Krakowa zaczął malować a przeważnie rysować swe dekoracyjne pomysły, jak freski w kościele Franciszka-

nów i inne. Równocześnie wystawiał i drukował swe dramaty, rozpoczynając od „Wesela”. Mianowany w 1901 r. profesorem malarstwa dekoracyjnego w Akademii Krakowskiej rozwinął i na polu pedagogicznym swą działalność. W tymże roku Akademia umiejętności przyznała mu nagrodę Barczewskiego za karton do witrażu „Kazimierz Wielki”. W roku następnym otrzymuje na wystawie konkursowej w Warszawie specjalną, utworzoną ad hoc nagrodę za tenże karton. Pracując gorączkowo pozostawił liczną spuściznę dzieł samodzielnie pojętych o charakterze przeważnie dekoracyjnym. Malując nawet portrety wysuwał na pierwszy plan pierwiastek dekoracji. Umarł w listopadzie 1907 r. w Krakowie. Pochowany w grobach zasłużonych na Skałce.

Zaleski Marcin. 29. 172. 382. 383.

Urodził się w Krakowie 1796 r. i tu pierwsze pobierał nauki. Bardzo młodo przybył do Warszawy. Początkowo pracował w dekoratorni teatrów, gdzie okazał tak wybitne zdolności do perspektywy, że go kosztem rządu wysłano dla dalszego kształcenia za granicę. Przebywał więc kolejno w Paryżu, we Włoszech i Niemczech, gdzie pracował przy najbieglejszych mistrzach i dekoratorach, olbrzymie czyniąc postępy. Już jako wielce wyrobiony malarz powrócił do Warszawy w czerwcu 1839 r. i tu rozpoczął swą znakomitą działalność. Ze swej warszawskiej pracowni robił wycieczki w głąb kraju, malując wydatniejsze budowle. Wysoce ceniony, miał ciągłe zamówienia tak od rządu, jakoteż od osób prywatnych, zaznaczając w swych dziełach tradycję Canaletiego. W 1846 r. został mianowany profesorem malarstwa perspektywicznego w Szkole Sztuk Pięknych, na stanowisku tem pozostał do zamknięcia szkoły. Wysłuzzył emeryturę jako nauczyciel szkoły rysunkowej w 1875 r. — W 1871 r. artyści obchodzili jubileusz 50-lecia jego pracy. Umarł 16 września 1877 r. w Warszawie, pozostawiając liczny poczet dzieł.

Zarębski Marjan. 586.

Ziemięcki Antoni. 204. 276.

Urodzony w Warszawie w 1806 r. Najpierw kształcił się w szkole Kokulara. Następnie zagranicą studjując w Rzymie, Paryżu i Niemczech. Powróciwszy do kraju maluje obrazy historyczne i batalijne, w których znać wpływ Suchodolskiego. O wiele cenniejsze są jego portrety, znamionujące wyrobienie fachowe. Zmarł w Warszawie po 1870 r.

Ziomek Teodor. 598.

Urodzony w Warszawie 1872 r. Wstąpił młodo do warszawskiej szkoły rysunkowej, gdzie kształcił się pod Gersonem i A. Badowskim. W 1895 roku podążył do święto po śmierci Matejki, zrekonstruowanej przez Fałata Akademii, gdzie zapisał się do prof. Stanisławskiego, studjując pod jego kierunkiem krajobraz. Opuściwszy Krakowską Szkołę, jako jeden z wyróżniających się jej uczniów przybył do Warszawy w 1905 r. i zaczął wystawiać w Towarzystwie Zachęty i w Salonie Krywulła. Rozwijając coraz szerzej wrodzony talent stał się on w niedługim czasie jednym z najbardziej cenionych naszych pejzażystów. Parokrotnie urządzał swe zbiorowe wystawy — był też członkiem Komitetu Tow. Zachęty. Mieszka stale i wystawia w Warszawie. Jest on członkiem stowarzyszenia „Pro Arte”.

Żeleński. 421. 422.

O artyście tego nazwiska brak zupełnie śladów, nawet jego egzystencji — należy sprawdzić, czy nie chodzi tu o Zielińskiego Jana, urodzonego w 1819 r., a zmarłego młodo w 1846 r., który przebywał w Warszawie i malował portrety,

Żmurko Franciszek. 369.

Urodził się we Lwowie 1859 r. Uczęszczał do gimnazjum i szkoły realnej. Pierwsze studia rysunkowe rozpoczął u Franciszka Tepy. W 1876 r. wstąpił do Krakowskiej szkoły pod Matejką. Pracuje następnie w Wiedniu i w Monachjum, gdzie jako uczeń prof. Wagnera otrzymuje za studia medal srebrny. Akademia przyznaje mu za obraz „Kleopatra” wielki medal srebrny akademicki. „Kleopatrze” wystawia na powszechnej wystawie 1879 r. w Glast Palast, w Monachjum, potem w Warszawie. Wraca wtedy do Krakowa i tu jako uczeń szkoły kompozycyjnej Matejki maluje „Kazimierza Wielkiego” i „Esterkę”. Ma sobie przyznane stypendjum cesarskie. Zwiedza Paryż i Włochy. W 1888 r. osiada na stałe w Warszawie. Z ważniejszych prac jego są: „Pieśń wieczorna”, „Śmierć na kwiatach”, „Przeszłość grzesznika”, „Gwiazda Bethlehemska”, „Dama w futrze”, „Na skrzydłach pieśni”, „Napój miłosny”, „Autoportret” oraz moc wielka postaci i główek kobiecych, które szeroko u nas i zagranicą spopularyzowały nazwisko malarza, zapomocą tysięcy reprodukcji wydanych przez firmy wydawnicze Niemiec, Anglii i Ameryki. Umarł niespodzianie w sile wieku i w pełni rozwoju talentu we wrześniu 1910 roku w Warszawie.

Żukowski Stanisław. 624.

Urodził się 13 maja 1873 r. w rodzinnym majątku Jędrychowicze w ziemi Grodzieńskiej. Nauki rozpoczął w szkole Łągowskiego w Warszawie, skąd przeniósł się do realnego gimnazjum w Białymstoku. W 1892 roku wstąpił do Szkoły Sztuk Pięknych w Moskwie, którą w pięć lat potem ukończył na wydziale pejzażowym, jako laureat. W 1897 r. został przyjęty do składu członków ruchomych wystaw, co z powodu jego polskiego pochodzenia było faktem wyjątkowym. Jako autor obrazu „Młyn” otrzymał nagrodę imienia Kuindźego, w 1910 r. Petersburskie i Moskiewskie muzea i prywatne galerje wcieliły jego prace do swoich zbiorów. W 1907 r. otrzymał stopień akademika honorowego. — Wystąpiwszy w 1912 r. na międzynarodowej wystawie w Monachjum z obrazem „Jesienny wieczór” — zdobył medal złoty wraz z Lentzem i Krzyżanowskim. Od 1922 r. osiadłszy w Warszawie miał sobie przyznane w Tow. Zachęty pierwsze nagrody za obrazy „Wnętrze” oraz „Ruczaj”. Znakomity ten pejzażysta ze sławą europejską, zdobył wstępnym bojem uznanie w Warszawie od chwili gdy tu zamieszkał.

DZIAŁ ILUSTRACJI.

MICHAŁOWSKI PIOTR

№ 449

PRZEJAŻDŻKA

LESSER ALEKSANDER

SIMMLER JÓZEF

№ 1

ŚMIERĆ BARBARY

<http://rcin.org.pl>

LOEFFLER LEOPOLD

№ 11

POWRÓT Z JASSYRU

<http://rcin.org.pl>

GORECKI TADEUSZ

№ 284

<http://rcin.org.pl>

OSTATNIA KOMUNJA

KOSSAK JULIUSZ

№ 59

SPOTKANIE CHMIELNICKIEGO Z TUHAIBEJEM

<http://rcin.org.pl>

KAPLIŃSKI LEON

№ 17

GŁOWA MŁODZIEŃCA

KOSTRZEWSKI FRANCISZEK

№ 7

ODPUST

<http://rcin.org.pl>

GERSON WOJCIECH

№ 358

SPOCZYNEK

<http://rcin.org.pl>

SZERMENTOWSKI JÓZEF

MATEJKO JAN

№ 51

FRAGMENT Z BITWY POD GRUNWALDEM

GROTTGER ARTUR

№ 69

<http://rcin.org.pl>

KOMETA

GRYGLEWSKI ALEKSANDER

№ 46

KRUŻGANEK BIBLIOTEKI JAGIELLOŃSKIEJ

ANDRIOLI MARIO ELVIRO

№ 152

POŻEGNANIE (Z „MARJI“ MALCZEWSKIEGO)

BRANDT JÓZEF

№ 55

ZALOTY

SIEMIRADZKI, HENRYK

№ 489

SĄD PARYSA

RYGIER TEODOR

№ 307

KOPERNIK

OIERYMSKI MAKSYMILIAN

<http://rcin.org.pl>

ADJUTANT SZTABOWY

PRUSZKOWSKI WITOLD

No 4

MADEJ

GIERYMSKI ALEKSANDER

№ 344

W ALTANIE

<http://rcin.org.pl>

CHEŁMOŃSKI JÓZEF

№ 346

SPRAWA PRZED WÓJTEM

CZACHÓRSKI WŁADYSŁAW

№ 430

DAMA Z KWIATAMI

<http://rcin.org.pl>

KOWALSKI WIERUSZ ALFRED

№ 497

PRZY KOŚCIELE

PIECHOWSKI WOJCIECH

№ 542

OCZEPINY

<http://rcin.org.pl>

ŻMURKO FRANCISZEK

№ 369

<http://rcin.org.pl>

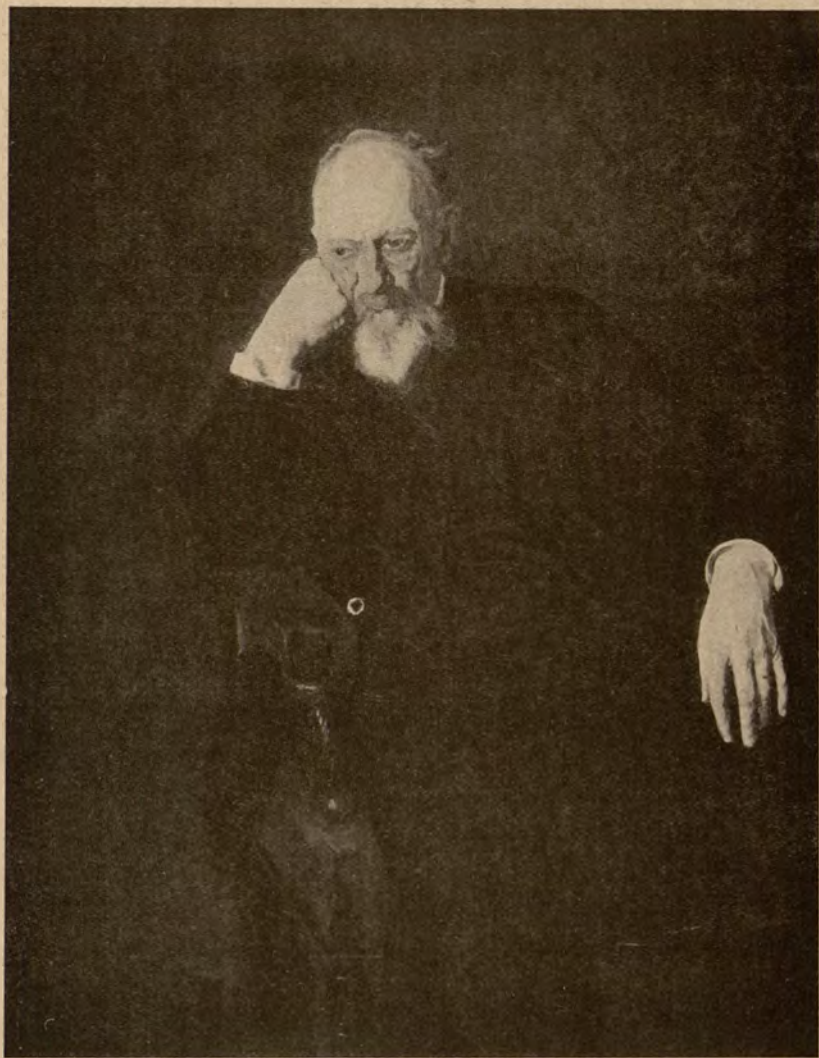
HETERA

WITKIEWICZ STANISŁAW

№ 545

POGRZEB

LENTZ STANISŁAW

№ 328

PORTRET PROF. JABŁONOWSKIEGO

WEYSSENHOFF HENRYK

№ 560

WIOSNA

PODKOWIŃSKI WŁADYSŁAW

№ 556

PORTRET CZESŁAWA JANKOWSKIEGO

TETMAJER WŁODZIMIERZ

№ 474

W CHACIE

WYSPIAŃSKI STANISŁAW

№ 479

PORTRET HONORATY LESZCZYŃSKIEJ

INSTYTUT
BADAŃ LINGWISTYKICH PAN
BIBLIOTEKA
00-124 Warszawa, ul. Maryi Śnieżki 7
Tel.: 26-69 53

<http://rcin.org.pl>

ÓMYŁKI W DRUKU.

Str.	5.	Wiersz	3 z dołu	Zamiast	Gruz'a	Winno być	Gruz'a
•	15.	"	7 " "	"	14 akwarel	"	" 14 akwafort
"	21.	"	10 " "	"	Schyller	"	" Szyler
"	25.	"	4 " góry	"	Alwazowski	"	" Ajwazowski
"	28.	"	21 " "	"	Bakatowicza	"	" Bakałowicza
"	29.	"	10 " "	"	Warzzawa	"	" Warszawa
"	34.	"	13 " "	"	na	"	" w
"	40.	"	2 " dołu	"	Auschützem	"	" Anschützem
"	67.	"	10 " góry	"	Holasy'ego	"	" Hołosy'ego
"	70.	"	3 " "	"	Montafiorego	"	" Montefiorego
"	70.	"	8 " "	"	1891	"	" 1897 r.

F

20.391